

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0265/2012

30.7.2012

*****I**

RAPORT

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse energiatõhusust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ
(COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Claude Turmes

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes märgistatakse õigusakti eelnõusse tehtud muudatused ***paksus kaldkirjas***. *Tavalises kaldkirjas* märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele ja tähistab neid õigusakti eelnõu osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või väljajätmised mõnes keeleversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul on vaja vastavate osakondade nõusolekut.

Kui õigusakti eelnõus soovitakse muuta kehtivat õigusakti, märgitakse muudatusettepaneku päises kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ning neljandale reale viide muudetavale sättele. Kui Euroopa Parlament soovib muuta kehtivat sätet, mida õigusakti eelnõus ei muudeta, märgistatakse muutmata jäävad tekstiosad ***paksus kirjas***. Väljajäetav tekstiosa tähistatakse sümboliga [...].

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI.....	135
KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS	143
NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS.....	213
MENETLUS.....	224

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse energiatõhusust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (KOM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2011)0370),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 194 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C7-0168/2011),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Rootsi parlamendi poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 26. oktoobri 2011. aasta arvamust¹,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 14. detsembri 2011. aasta arvamust²,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 27. juuni 2012. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ja naiste õiguste ja soolise võrddõiguslikkuse komisjoni arvamusi (A7-0265/2012),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

¹ ELT C 24, 28.1.2012, lk 134.

² ELT C 54, 23.2.2012, lk 49.

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED*

komisjoni ettepanekule

A LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV nr .../2011/EL,

...

milles käsitletakse energiatõhusust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut¹,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁴,

* Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud paksus kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga ■ .

¹ ELT C, , lk .

² ELT C, , lk .

³ ELT C, , lk .

⁴ Euroopa Parlamendi ... seisukoht.

- (1) Kasvanud sõltuvus energiaimpordist jaapid energiaressursid ning vajadus piirata kliimamuutust ja ületada majanduskriis on uued probleemid, mis liidul tuleb lahendada. Energiatõhusus on hea vahend nende probleemide lahendamiseks. See parandab liidu tarnekindlust, sest vähendab primaarenergia tarbimist ja kahandab energiaimporti. See aitab kulutõhusalt vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja leevendada sellega kliimamuutust. Üleminek energiatohusamale majandusele peaks ka kiirendama innovatiivsete tehnoloogiliste lahenduste levikut ning parandama liidu tööstussektori konkurentsivõimet, edendama majanduskasvu ja looma kvaliteetseid töökohti mitmetes energiatohususega seotud sektorites.
- (2) Euroopa Ülemkogu 8.–9. märtsi 2007. aasta kohtumise ■ järel dustes rõhutati vajadust suurendada liidus energiatohusust, et saavutada eesmärk vähendada 2020. aastaks liidu primaarenergiatarbimist prognoosituga võrreldes 20%. ***Euroopa Ülemkogu 4. veebruari 2011. aasta järel dustes rõhutati, et 2010. aasta juunis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel 2020. aastaks kokku lepitud 20 % energiatohususe eesmärk, mille saavutamise suunas praegu ei liiguta, tuleb täita. 2007. aastal tehtud prognoosid näitasid 2020. aasta primaarenergiatarbimiseks 1842 miljonit naftaekvivalenttonni. Selle 20 % vähendamisel 2020. aastaks saame 1474 miljonit naftaekvivalenttonni, st prognoosiga võrreldes on vähenemine 368 miljonit naftaekvivalenttonni.***
- (3) Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta kohtumise ■ järel dustes kinnitati, et energiatohususe eesmärk on üks liidu uue tööhõive ning aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia (strateegia „Euroopa 2020”) põhieesmärkidest. Nimetatud protsessi raames ja selle eesmärgi rakendamiseks riikide tasandil tuleb liikmesriikidel tihedas dialoogis komisjoniga seada riiklikud eesmärgid ning näidata oma riiklikes reformikavades, kuidas nad kavatsevad neid eesmarke saavutada.
- (4) Komisjoni teatises „Energia 2020” käsitletakse energiatohusust ELi 2020. aasta energiastrateegia tuumana ning rõhutatakse vajadust uue energiatohususe strateegia järele, millega liikmesriigid saaksid energiakasutuse majanduskasvust lahti siduda.

- (5) Euroopa Parlament kutsus oma 15. detsembri 2010. aasta resolutsioonis energiatõhususe tegevuskava läbivaatamise kohta komisjoni üles lisama läbivaadatud energiatõhususe tegevuskavasse meetmeid, mille abil jõuda ELi üldise energiatõhususe eesmärgi saavutamiseni 2020. aastal.
- (6) Üks strateegia „Euroopa 2020” kohastest juhtalgatustest on ressursitõhusa Euroopa juhtalgatus, mille komisjon võttis vastu 26. jaanuaril 2011. Selles peetakse energiatõhusust energiaressursside kasutamise jätkusuutlikkuse tagamisel kõige olulisemaks elemendiks.
- (7) Euroopa Ülemkogu 4. veebruari 2011. aasta kohtumise **■** järeldustes tunnistati, et EL ei suuda senisel viisil jätkates saavutada energiatõhususe suurendamise eesmärki ning et on vaja otsustavat tegutsemist, et kasutada ära hoonete, transpordi, toodete ja protsessidega seotud suured energiasäästu võimalused. ***Nimetatud järeldustes nähakse ka ette, et ELi energiatõhususe eesmärgi täitmine vaadatakse läbi 2013. aastaks ja vajadusel kaalutakse täiendavate meetmete võtmist.***
- (8) Komisjon võttis 8. märtsil 2011 vastu ***teatise*** „Energiatõhususe kava 2011”. Selles kinnitati, et liidu energiatõhususe eesmärgi saavutamine ei ole kulgenud plaanipäraselt. ***See kehtib vaatamata arengutele riiklikes energiatõhususpoliitikates, mis sisalduvad esimeses riiklikus energiatõhususe tegevuskavas, mille liikmesriigid esitasid Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiivi 2006/32/EÜ (mis käsitleb energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid)¹ nõuete täitmisel. Teise tegevuskava esialgne analüüs kinnitab seda.*** Olukorra parandamiseks kirjeldati ***kavas*** mitmesuguseid poliitilisi ja muid meetmeid energiatõhususe suurendamiseks, mis hõlmavad kogu energiaahelat: avaliku sektori juhtiv osa energiatõhususe saavutamisel; hooned ja seadmed; tööstus, samuti vajadus anda lõpptarbijale võimalus oma energiatarbimist reguleerida. Transpordisektori energiatõhusust käsitleti ka 28. märtsil 2011 vastuvõetud transpordialases valges raamatus. Eelkõige valge raamatu 26. algatuses kutsutakse üles kehtestama asjakohased CO₂-heite normid kõikide transpordiliikide sõidukitele ja täiendama neid vajaduse korral energiatõhususe nõuetega, mis hõlmaksid kõiki jõuseadmete liike.

¹ ***ELT L 114, 27.4.2006, lk 64.***

- (9) Samuti võttis komisjon 8. märtsil 2011 vastu teatise „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava”, milles näitas majanduse väljavaadetest lähtudes, et on vaja enam keskenduda energiatõhususele.
- (10) Selles kontekstis on vaja ajakohastada liidu energiatõhususe õigusraamistikku direktiiviga, millega järgitaks üldist energiatõhususe eesmärki säästa 20 % ELi primaarenergia tarbimisest aastaks 2020 ja tagada energiatõhususe edasine suurendamine pärast 2020. aastat. Seepärast tuleks direktiiviga kehtestada ühine raamistik energiatõhususe edendamiseks liidus ja sätestada konkreetsete meetmed **10. juunil 2011 nõukogu poolt vastu võetud** 2011. aasta energiatõhususe kavas esitatud teatavate ettepanekute rakendamiseks ning kavas osutatud oluliste realiseerimata energiasäästuvõimaluste ärakasutamiseks.
- (11) Vastavalt **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta** otsusele nr 406/2009/EÜ, **milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020,**¹ tuleb komisjonil aastaks 2012 hinnata ühenduse ja selle liikmesriikide edasijõudmist energiatarbimise 20 % vähendamisel võrreldes 2020. aasta prognoosiga ning esitada selle kohta aruanne. Samuti on seal sätestatud, et komisjonil tuleks liikmesriikide abistamiseks ühenduse kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohustuse täitmisel esitada 31. detsembriks 2012 ettepanek tugevdatud või uute meetmete kohta, millega kiirendada energiatõhususe parandamist. Käesoleva direktiiviga need nõuded täidetakse. Samuti aidatakse sellega saavutada teatises „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava” sätestatud eesmärged, nimelt vähendada energiasektori kasvuhoonegaaside heidet ja saavutada aastaks 2050 nullheitega elektritootmine.
- (12) Kõiki energiasäästmise võimalusi **tuleb** vaadelda tervikuna ja mõelda ka energiatarnimises ja lõppkasutussektoris võimalikule säästmisele. Samal ajal tuleks tugevdada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiiviga 2004/8/EÜ (soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel)² ja direktiiviga 2006/32/EÜ **kehtestatud** sätteid.

¹ ELT L 140, 5.6.2009, lk 136.

² ELT L 52, 21.2.2004, lk 50.

(13) Oleks parem, kui energiatõhususega saavutataks 20 % säästu eri valdkondades energiatõhusust edendavate konkreetsete riiklike ja Euroopa meetmete kumulatiivse rakendamisega. ■ Liikmesriikidelt tuleks nõuda *soovituslike* riiklike energiatõhususe eesmärkide seadmist ning süsteemide ja programmide kehtestamist. ■ Komisjonil tuleks hinnata neid eesmärke ja iga liikmesriigi eraldi tehtud jõupingutusi ning samuti saavutatud edu käsitlevaid andmeid, et hinnata liidu üldise eesmärgi saavutamise võimalikkust ja seda, milliseid jõupingutusi peab selleks tegema iga liikmesriik eraldi. Komisjon peaks seetõttu läbivaadatud õigusliku raamistiku ja Euroopa 2020 protsessi kaudu tähelepanelikult jälgima riikide energiatõhususprogrammide rakendamist. *Soovituslike riiklike energiatõhususe eesmärkide seadmisel peaks liikmesriikidel olema võimalik võtta arvesse primaarenergia tarbimist mõjutavaid riigi olusid, näiteks kulutõhusa energiasäästu allesjäänud potentsiaal, muutused energia impordis ja ekspordis, kõigi taastuvate energiaallikate arendamine, tuumaenergia, süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ning varajane tegutsemine. Mudelarvutuste läbiviimisel peaks komisjon mudelprognoside ja kavandatud mudeli tulemuste suhtes konsulteerima liikmesriikidega õigeaegselt ja läbipaistval viisil. Vaja on energiatõhususe meetmete mõju ning kõikide tehnoloogiate ja nende toimimise paremaid mudeleid.*

(13a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivis 2009/28/EÜ (taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta)¹ sedastatakse, et Küpros ja Malta sõltuvad oma saarelise ja äärealase asukoha tõttu lennundusest kui transpordiliigist, millel on oluline tähtsus nende kodanikele ja majandusele. Seetõttu on riikliku lennunduse osatähtsus Küprose ja Malta summaarses energia lõpptarbimises ebaproportsionaalselt kõrge, st üle kolme korra suurem kui ühenduse 2005. aasta keskmine, ja nad on seetõttu praegustest tehnoloogilistest ja regulatiivsetest piirangutest ebaproportsionaalselt mõjutatud.

¹ *ELT L 140, 5.6.2009, lk 16.*

(14) Avaliku sektori kulutuste kogumaht moodustab 19 % liidu sisemajanduse koguproduktist. Seega on avalik sektor oluline liikumapanev jõud, mis saab stimuleerida turu liikumist energiatõhusamate toodete, hoonete ja teenuste suunas ning käivitada elanike ja ettevõtete energiatarbimisharjumuste muutumist. Lisaks sellele võib paranenud energiatõhususega seotud vähenev energiatarbimine vabastada avaliku sektori vahendeid, mida saab kasutada muul otstarbel. Riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud avaliku sektori asutused peaksid energiatõhususe alal olema eeskujuks.

(14a) Võttes arvesse, et nõukogu 10. juuni 2011. aasta järeldustes 2011. aasta energiatõhususkava kohta rõhutati, et hoonete energiatarbimine moodustab 40 % kogu ELi energia lõpptarbimisest, ja selleks, et kasutada ära majanduskasvu ja tööhõive võimalusi, mida pakuvad oskustööstuse vajavad tegevusalad ja ehitussektor, samuti ehitustoodete tootmine ning sellised kutsealad nagu arhitektuur, konsultatsioon ja inseneritöö, peaksid liikmesriigid kehtestama pikaajalise, 2020. aastast kaugemale ulatuva strateegia, et teha investeeringuid elamu- ja ärihoonete renoveerimiseks eesmärgiga suurendada olemasolevate hoonete energiatõhusust. Kõnealuses strateegias tuleks käsitleda kulutõhusat täielikku renoveerimist, mis tähendab remonti, mis vähendab nii hoonele tarnitava energia kui ka lõppenergia tarbimist märkimisväärse protsendi võrra võrreldes renoveerimiseelse tasemega, tuues seeläbi kaasa väga suure energiatõhususe. Selliseid täielikke renoveerimisi võib teha ka etapiviisiliselt.

(15) Hoonete renoveerimise määra tuleb suurendada, sest olemasolevad hooned on üks suurimaid võimaliku energiasäästu allikaid. Pealegi on hooned olulised **liidu** kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi saavutamiseks, et 2050. aastaks vähendada heidet 80–95 % võrreldes 1990. aastaga. Avaliku sektori asutustele kuuluvad hooned moodustavad märkimisväärse osa kõikidest hoonetest ja on üldsuse tähelepanu all. Seepärast on hoonete energiatõhususe suurendamiseks asjakohane kehtestada nende hoonete jaoks, mis kuuluvad **keskvalitsusele ja mida see liikmesriigi territooriumil kasutab**, aastane renoveerimismäär. Renoveerimismäär ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiviga 2010/31/EL (hoonete energiatõhususe kohta)¹ kehtestatud liginullenergiahoonetega seotud kohustuste täitmist. **Keskvalitsuse** hoonete renoveerimise kohustus täiendab kõnealust direktiivi, millega nõutakse liikmesriikidelt, et nad tagaksid olemasoleva hoone põhjaliku rekonstrueerimise korral selle energiatõhususe suurendamise asjaomaste miinimumnõuetega kehtestatud väärtuseni. **On asjakohane, et liikmesriigid saaksid võtta alternatiivseid kulutõhusaid meetmeid, et saavutada hoonete energiatõhususe samaväärne paranemine oma keskvalitsuse vara hulka kuuluvate hoonete puhul. Keskvalitsuse hoonete põrandapinna renoveerimise kohustus peaks kehtima haldusüksuste suhtes, kelle pädevus laieneb kogu territooriumile. Kui vastavas liikmesriigis ei ole sellist asjakohast haldusüksust, kelle pädevus hõlmaks kogu territooriumi, peaks kõnealune kohustus kehtima nende haldusüksuste suhtes, kelle pädevus kokku hõlmab kogu territooriumi.**

¹ ELT L 153, 18.6.2010, lk 13.

- (16) Paljud liikmesriikide kohalikud omavalitsused ja muud avaliku sektori asutused kasutavad juba terviklikku lähenemist energia säästmisele ja tarnimisele, näiteks „Linnapeade pakti” raames välja töötatud säästva energia tegevuskavade kaudu, ning linnadele suunatud integreeritud lähenemist, mis hõlmab enamat kui üksikute hoonete või transpordiliikide energiasäästu. Liikmesriigid peaksid innustama kohalikke omavalitsusi ja muid avaliku sektori asutusi vastu võtma selgete eesmärkidega terviklikke ja jätkusuutlikke energiatõhususe kavasisid, kaasama elanikke nende väljatöötamisse ja rakendamisse ning teavitama liikmesriike adekvaatselt kavade sisust ja eesmärkide saavutamise edenemisest. Selliste kavadega võib energiat olulisel määral säästa, eriti kui neid rakendatakse energijahtimissüsteemides, mille abil asjaomased avaliku sektori asutused saavad oma energiatarbimist paremini reguleerida. Tuleks soodustada kogemuste vahetamist suur- ja väikelinnade vahel ning avaliku sektori asutuste vahel, et innovatiivsed kogemused laiemalt leviksid.
- (17) Teatavate toodete ja teenuste ostmisel ning hoonete ostmisel ja rentimisel peaksid **keskvalitsused**, kes sõlmivad avalike tööde, tarnete või teenuste saamiseks lepinguid, olema teistele eeskujuks ja lähtuma ostuotsuse tegemisel energiatõhususest. **Seda tuleks kohaldada haldusüksuste suhtes, kelle pädevus laieneb kogu territooriumile. Kui vastavas liikmesriigis ei ole sellist asjakohast haldusüksust, kelle pädevus hõlmaks kogu territooriumi, peaks kõnealune kohustus kehtima nende haldusüksuste suhtes, kelle pädevus kokku hõlmab kogu territooriumi.** Seejuures tuleks siiski järgida **liidu** riigihankedirektiivide sätteid. **Liikmesriigid peaksid toodete puhul, mida käesolevas direktiivis sätestatud ostetavate toodete energiatõhususe nõuded ei hõlma, innustama avaliku sektori asutusi võtma arvesse ostu energiatõhusust.**

(18) Liidu tasandi valgete sertifikaatide süsteemi rajamise võimaluse hindamine on näidanud, et praeguses olukorras tekitaks selline süsteem ülemääraseid halduskulusid ja ohu, et energiasäästmine koondub mõnda liikmesriiki ega ulatu üle liidu. Kogu liitu hõlmava energiasäästmise eesmärki **oleks** vähemalt praeguses etapis parem saavutada **energiaettevõtete jaoks loodud** riiklike energiatõhususkohustuste süsteemide või muude alternatiivsete **poliitiliste** meetmete kaudu, millega saab säästa samaväärse hulga energiat. ■ Asjakohane on määrata selliste süsteemide saavutustase ühises liidu tasandi raamistikus, andes samas liikmesriikidele märkimisväärse paindlikkuse võtta täielikult arvesse asjaomase riigi turuosaliste korraldust, energiasektori konkreetset konteksti ja lõpptarbijate harjumusi. Ühine raamistik peaks energiaettevõtetele andma võimaluse pakkuda energiateenuseid kõikidele lõpptarbijatele, mitte üksnes neile, kellele nad energiat müüvad. Sellega kasvab konkurents energiaturul, sest energiaettevõtted võivad oma tooteid mitmekesistada täiendavate energiateenuste osutamisega. Ühine raamistik peaks võimaldama liikmesriikidel riiklikesse süsteemidesse lisada sotsiaalset eesmärki teenivaid nõudeid, millega kaitsetumale tarbijale tagatakse suuremast energiatõhususest tulenevate hüvede kättesaadavus. **On asjakohane, et liikmesriigid saavad objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide põhjal kindlaks määrata, millised energiatarnijad või energia jaemüügiettevõtjad peaksid olema kohustatud saavutama käesolevas direktiivis sätestatud lõpptarbimise energiasäästu eesmärgi.**

Liikmesriikidel peaks olema eelkõige lubatud mitte kehtestada seda kohustust väikestele energiatarnijatele, väikestele energia jaemüügiettevõtjatele ja väikestele energiasektoritele, et vältida ebaproportsionaalset halduskoormust. Komisjoni teatises „Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act”” on sätestatud põhimõtted, mida peaksid arvesse võtma need liikmesriigid, kes otsustavad selle võimaluse kohaldamisest loobuda. **Ühe viisina toetada riiklike energiatõhususe algatusi võiksid riiklike energiatõhususkohustuste süsteemide raames kohustatud isikud täita oma kohustusi, makstes riiklikku energiatõhususe fondi igal aastal süsteemi raames investeringuteks nõutava summa suuruse summa.**

(18a) Pidades silmas seda, et käesoleva direktiivi reguleerimisalasse jäävate konkreetsete meetmete võtmisel on väga oluline arvestada riikide rahanduse jätkusuutlikkuse taastamise ja eelarvete konsolideerimise eesmärkidega, tuleks liikmesriigi tasandil energiatõhususe meetmete saavutamisel pöörata asjakohaselt tähelepanu kulutõhususele, tuginedes asjakohastele analüüsidele ja hinnangutele.

(18b) Nõue saavutada säästu aastasest energiamüügist lõpptarbijatele võrreldes sellega, milline energiamüük oleks olnud, ei kujuta endast müügi või energiatarbimise ülempiiri. On asjakohane, et liikmesriigid saaksid lõpptarbijatele müüdava energia mahu arvutustest välja jätta selle energia müügi kogumahu või osa sellest, mida kasutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem)¹ I lisa loetletud tegevusaladel, kuna tunnistatakse, et nende tegevusalade teatud sektorites või allsektorites võib kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht olla märkimisväärne. On asjakohane, et liikmesriigid on teadlikud süsteemide kuludest, selleks et hinnata täpselt meetmete kulusid.

(18c) Ilma et see piiraks artiklis 6 sätestatud nõuete kohaldamist ja pidades silmas eesmärki piirata halduskoormust, võib iga liikmesriik artikli 6 rakendamiseks võetavad üksikud poliitikameetmed koondada üheks laiahaardeliseks riiklikuks energiatõhususe programmiks.

(19) Selleks et kasutada energiasäästu võimalusi teatavates turusegmentides, kus energiaauditeid üldiselt ärielistel alustel ei pakuta (nt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEed)), peaksid liikmesriigid **töötama välja programme, et innustada VKEsid läbi tegema energiaauditeid** . Energiaauditid peaksid olema kohustuslikud ja regulaarsed suurettevõtetes, sest seal võib energiasääst olla märkimisväärne. **Auditites tuleks arvestada asjakohaste Euroopa või rahvusvaheliste standarditega, nagu EN ISO 50001 (energiajuhtimissüsteemid) või prEN 16247-1 (energiaauditid) või EN ISO 14000 (keskkonnajuhtimissüsteemid), mille tulemusena on nad ka kooskõlas käesoleva direktiivi lisa Vb sätetega, kuna kõnealused sätted ei ole ulatuslikumad kui nimetatud asjakohaste standardite nõuded. Käesoleva direktiivi vastuvõtmise ajal on väljatöötamisel energiaauditeid käsitlev Euroopa eristandard.**

¹ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

- (20) **Kui** neid auditeid teevad ■ asutusesisesed eksperdid, **ei tohi nad nõutava sõltumatus** tõttu ise otseselt tegeleda auditeeriva tegevusega ■ .
- (21) Energiatõhususe parandamise meetmete väljatöötamisel tuleks arvesse võtta tõhususe kasvu ja säästu, mis saavutatakse kulutõhusa tehnoloogilise innovatsiooni laialdase kohaldamisega, näiteks arukate arvestite kasutamisega. **Kui arukad arvestid on paigaldatud, ei või ettevõtjad neid kasutada põhjendamatute tagasiulatuvate arvete esitamiseks.**
- (21a) Seoses elektriga ja vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivile 2009/72/EÜ (mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju)¹ (elektridirektiiv), kui arukate arvestite kasutamine on saanud positiivse hinnangu, tuleks vähemalt 80 % tarbijaist aastaks 2020 varustada arukate arvestisüsteemidega. Seoses gaasiga ja vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivile 2009/73/EÜ (mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju)², kui arukate arvestussüsteemide kasutamine on saanud positiivse hinnangu, peaksid liikmesriigid või nende poolt määratud pädevad asutused koostama ajakava arukate arvestisüsteemide rakendamiseks.**

¹ ELT L 211, 14.8.2009, lk 55.

² ELT L 211, 14.8.2009, lk 94.

- (21b) Individuaalsete arvestite või küttekulu jaoturite kasutamine kütte individuaalse tarbimise mõõtmiseks kortermajades, mis on varustatud kaugkütte või ühise keskküttega, on kasulik siis, kui lõpptarbijatel on vahendid nende oma individuaalse tarbimise kontrollimiseks. Seetõttu on nende kasutamisel mõtet ainult hoonete puhul, mille radiaatorid on varustatud termostaatiliste radiaatori ventiilidega.*
- (21c) Mõnedes kaugkütte või ühise keskküttega varustatud kortermajades oleks täpsete individuaalsete soojusarvestite kasutamine tehniliselt keeruline ja kulukas asjaolu tõttu, et kütmiseks kasutatav kuum vesi siseneb korteritesse ja väljub neist mitmes kohas. Võib eeldada, et soojustarbimise individuaalne arvestamine kortermajades on tehniliselt siiski võimalik, kui individuaalsete arvestite paigaldamiseks ei ole olemasolevat majasisest kuumaveetorustikku vaja hoones välja vahetada. Sellistes hoonetes saab individuaalse soojustarbimise mõõtmise sel juhul läbi viia igale radiaatorile paigaldatud individuaalsete küttekulu jaoturite abil.*
- (21d) Direktiivi 2006/32/EÜ kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et lõpptarbijad on varustatud konkurentsivõimelise hinnaga individuaalsete arvestitega, mis mõõdavad täpselt nende tegelikku energiatarbimist ning annavad teavet tegeliku tarbimisaja kohta. Enamikul juhtudel on selle nõude eeltingimuseks, et nõude täitmine peaks olema tehniliselt võimalik, rahaliselt mõistlik ning potentsiaalse energiasäästuga seoses proportsionaalne. Kui uus hoone ühendatakse võrku või kui hoonet renoveeritakse põhjalikult, nagu on määratletud direktiivis 2010/31/EL, tuleb sellised individuaalsed arvestid siiski alati paigaldada. Direktiivis 2006/32/EÜ nõutakse samuti, et tegelikul tarbimisel põhinevaid selgeid arveid tuleks esitada piisavalt sageli, et tarbijatel oleks võimalik reguleerida oma energiatarbimist.*

Elektrienergia ja maagaasi siseturu direktiivide kohaselt (direktiivid 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ) peavad liikmesriigid tagama arukate arvestisüsteemide rakendamise, mis aitab tarbijatel aktiivselt osaleda elektri- ja gaasitarneturgudel. Kui elektrienergia puhul leitakse, et arukate arvestite kasutuselevõtmine on kulutõhus, tuleb vähemalt 80 % tarbijatest varustada arukate arvestisüsteemidega 2020. aastaks. Maagaasi puhul tähtaega ei ole, kuid nõutakse ajakava koostamist. Direktiivides on samuti sätestatud, et lõpptarbijaid tuleb elektrienergia/maagaasi tegelikust tarbimisest ja kuludest nõuetekohaselt ja piisava sagedusega teavitada, et võimaldada neil oma tarbimist reguleerida.

Direktiivide 2006/32/EÜ, 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ tarbimise mõõtmist ja arvete esitamist käsitlevate sätete mõju energiasäästule on olnud piiratud. Paljudes liidu piirkondades ei ole need sätted viinud selleni, et tarbijad saaksid ajakohast teavet nende energiatarbimise kohta või tegelikul tarbimisel põhinevaid arveid sagedusega, mis uuringute kohaselt on vajalik selleks, et tarbijad saaksid oma energiatarbimist reguleerida. Korterimajade kütte ja sooja veega varustamise sektorites on nende sätete ebapiisav selgus toonud kaasa ka arvukad kaebused kodanikelt.

Selleks et suurendada lõpptarbijate suutlikkust pääseda ligi nende individuaalset tarbimist käsitlevale teabele ja arvetele, pidades silmas võimalusi, mida seostatakse arukate arvestisüsteemide rakendamise ja arukate arvestite kasutuselevõtmisega liikmesriikides, on oluline suurendada ELi õigusaktide nõuete selgust selles valdkonnas. See peaks aitama vähendada kulusid, mis kaasnevad energiasäästu suurendavate arukate arvestisüsteemide rakendamisega, ning toetama energiateenuste turgude arendamist ja nõudluse juhtimist. Arukate arvestisüsteemide rakendamine võimaldab sagedasti esitada tegelikul tarbimisel põhinevaid arveid. Nõudeid, mis käsitlevad juurdepääsu teabele ja tegelikul tarbimisel põhinevate õiglaste ja täpsete arvete esitamist, tuleb siiski selgitada ka nendel juhtudel, kus arukaid arvesteid ei ole 2020. aastaks paigaldatud, sealhulgas seoses kütte, jahutuse ja sooja vee individuaalse tarbimise mõõtmise ja selle eest arvete esitamisega mitme üksusega hoonetes, mida varustatakse kaugkütte- või kaugjahutusvõrgust või millel on enda ühine küttesüsteem.

- (22) Energiatõhususe parandamise meetmete väljatöötamisel peaksid liikmesriigid asjakohaselt arvestama vajadust tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja ELi õigustiku ühtne rakendamine kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga **■** .
- (23) Soojuse ja elektrienergia tõhus koostootmine ning kaugküte ja -jahutus pakuvad rohkelt primaarenergia säästmise võimalusi, mis on liidus enamjaolt kasutamata. Liikmesriigid peaksid ***läbi viima*** tõhusa koostootmise ning kaugkütte ja -jahutuse ***potentsiaali põhjaliku hindamise***. Neid ***hindamisi*** tuleks ***ajakohastada komisjoni taotlusel***, et anda investoritele teavet riiklike arenduskavade kohta ning tagada stabiilne ja toetav investeerimiskeskond. Uued elektrijaamad ja olemasolevad elektrijaamad, mida on oluliselt remonditud või mille luba või litsentsi on uuendatud, tuleks ***(tingimusel et kulude-tulude analüüs näitab kulude-tulude ülejääki)*** varustada tõhusate koostootmiseseadmetega, et ära kasutada elektri tootmisel tekkivat heitsoojust. Heitsoojust võiks kaugküttevõrgu kaudu transportida sinna, kus seda vajatakse. ***Sündmused, millest tuleneb nende loakriteeriumide kohaldamise nõue, on üldiselt sündmused, millest tulenevad ka nõuded Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta)¹ (tööstusheidete direktiiv) kohastele lubadele ja direktiivi 2009/72/EÜ kohastele lubadele.***

¹ ***ELT L 334, 17.12.2010, lk 17.***

(23a) Asjakohane võib olla, et tuumaenergia kütised või elektriijaamad, mille eesmärk on saada kasu geoloogilisest säilitamisest, mis on lubatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiviga 2009/31/EÜ (milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006),¹ paigutatakse kohtadesse, kus heitsoojuse taaskasutamine tõhusa koostootmise kaudu või kaugkütte- või kaugjahutusvõrgu abil ei ole kulutõhus. Liikmesriikidel peaks seega olema võimalik vabastada need kütised kohustusest viia läbi kulude-tulude analüüs, et varustada kütis seadmetega, mis võimaldavad heitsoojuse taaskasutamist tõhusa koostootmise seadmes. Samuti võib osutuda vajalikuks vabastada nõudest pakkuda ka kütet sellised tipptunni ja varuelektriijaamad, mis on kavandatud töötama alla 1500 töötunni aastas viie aasta libiseva keskmisena.

(23b) On asjakohane, et liikmesriigid innustaksid selliste meetmete ja menetluste kehtestamist, millega toetatakse alla 20 MW summaarse nimisoojusvõimsusega koostootmisjaamade kasutuselevõttu, eesmärgiga soodustada energia hajatootmist.

(24) Tõhus koostootmine peaks olema määratletud energiasäästu kaudu, mis saadakse siis, kui soojust ja elektrit eraldi tootmise asemel toodetakse koos. Euroopa Liidu õigusaktides kasutatud koostootmise ja tõhusa koostootmise määratlused ei tohiks piirata teistsuguste määratluste kasutamist siseriiklikes õigusaktides, kui neid kasutatakse muudel eesmärkidel kui liidu õigusaktides sätestatud. Võimalikult suure energiasäästu saamiseks ja energiasäästu kõikide võimaluste ärakasutamiseks tuleb hoolikalt jälgida koostootmisseadmete töötamise tingimusi.

¹ *ELT L 140, 5.6.2009, lk 114.*

- (25) Lõpptarbija jaoks läbipaistvuse suurendamiseks, et ta saaks valida soojusega koos toodetud või muu tehnoloogiaga toodetud elektri vahel, peaks elektri pärinemine tõhusa koostootmise seadmest olema tagatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste alusel. Päritolutagatiste süsteem ei anna iseenesest õigust saada kasu riiklikest toetusmehhanismidest. On tähtis, et tõhusa koostootmisega saadud elektrienergia kõikidel vormidel oleks päritolutagatis. Päritolutagatise tuleks eristada vahetatavatest sertifikaatidest.
- (26) Tuleks arvesse võtta koostootmise ning kaugkütte- ja -jahutuse sektori spetsiifilist struktuuri, millesse kuulub palju väikesi ja keskmise suurusega tootjaid; see on eriti oluline, kui vaadatakse läbi koostootmisseadmetele või nendega seotud võrkudele ehitusloa andmise halduskorda, siis tuleks kohaldada põhimõtet „Kõigepealt mõtle väikestele”.
- (27) Enamik *liidu* ettevõteteid on ■ VKEd. Neil on *liidu* jaoks väga palju energiasäästu võimalusi. Selleks et aidata neil võtta energiatõhususe meetmeid, peaksid liikmesriigid rajama seda soodustava raamistikku, mille eesmärk on VKEde varustamine tehnilise abi ja just neile vajaliku teabega.
- (28) *Tööstusheidete direktiivis* on energiatõhusus üks kriteeriumidest parima võimaliku tehnika määramisel, mis võetakse aluseks loa andmise tingimuste kehtestamisel direktiivi reguleerimisalas tegutsevatele kaitistele, sealhulgas 50 MW või suurema summaarse nimisoojusvõimsusega põletuskaitistele. Direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusalade puhul annab nimetatud direktiiv aga liikmesriikidele võimaluse mitte kehtestada põletusseadmetele või muudele ettevõtte tegevuskohas süsinikdioksiide eraldavatele seadmetele energiatõhusust käsitlevaid nõudeid. ***Liikmesriigid võiksid lisada oma tööstusheidete direktiivi kohaselt esitatavasse aruandesse teabe*** energiatõhususe tasemete kohta.

(29) Liikmesriigid peaksid objektiivsete, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate kriteeriumide põhjal kehtestama eeskirjad, milles käsitletakse tõhusa koostootmisega elektrit tootvate uute elektritootjate võrku ühendamise, võrgu tugevdamise ja võrku integreerimiseks vajalike tehniliste kohanduste kulude kandmist ja jagamist, võttes arvesse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 714/2009 (võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ¹) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 715/2009 (maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ²) välja töötatud juhiseid ja eeskirju. Elektritootjatel, kes toodavad elektrit tõhusa koostootmisega, tuleks lubada välja kuulutada ühendamistööde pakkumismenetlus. Tuleks lihtsustada tõhusa koostootmisega, eriti väikekoostootmiseseadmetes ja mikrokoostootmiseseadmetes toodetud elektri pääsu võrgusüsteemi. *Liikmesriigid võivad kooskõlas direktiivi 2009/72/EÜ artikli 3 lõikega 2 ja direktiivi 2009/73/EÜ artikli 3 lõikega 2 kehtestada elektri- ja gaasisektoris tegutsevatele ettevõtjatele avalike teenuste osutamise kohustused, sealhulgas energiatõhususega seotud kohustused.*

(29a) Nõudlusele reageerimine on oluline energiatõhususe parandamise vahend, kuna see suurendab märkimisväärselt tarbijate või nende määratud kolmandate isikute võimalusi tegutseda tarbimise ja arvetel esitatava teabe põhjal ning võimaldab seega vähendada või nihutada tarbimist, mille tulemuseks on energiasääst lõpptarbimises ning tänu võrgustike ja tootmisvõimsuste optimaalsemale kasutamisele ka energia tootmises, ülekandmisel ja jaotamisel.

¹ ELT L 211, 14.8.2009, lk 15.

² ELT L 309, 24.11.2009, lk 87.

Nõudlusele reageerimine võib põhineda sellel, kuidas lõpptarbijad käituvad hinnasignaalide saamisel, või hoonete automatiseerimisel. Nõudlusele reageerimise tingimusi tuleks parandada ja selle võimalikkust suurendada, sealhulgas väikeste lõpptarbijate jaoks. Seetõttu ja võttes arvesse arukate võrkude jätkuvat kasutuselevõttu, peaksid liikmesriigid tagama selle, et energeetikavaldkonda reguleerivad riiklikud asutused oleksid võimelised tagama, et võrgutariifide ja õigusnormidega soodustatakse energiatõhususe parandamist ja toetatakse dünaamilist hinnakujundust, et lõpptarbijad võtaksid nõudlusele reageerimise meetmeid. Eesmärgiks peaksid olema turgude lõimumine ning võrdsed turule sisenemise tingimused nii tootmis- kui ka nõudluspoole ressursidele (tarne- ja tarbimiskoormustele). Lisaks peaksid liikmesriigid tagama, et riiklikud energeetikavaldkonda reguleerivad asutused kasutavad terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab ka võimalikku säästmist energiatarbimises ja lõppkasutussektoris.

- (30) Käesoleva direktiivi tulemuslikuks ja õigeaegseks rakendamiseks, näiteks energiaauditite nõuete täitmise ja energiatõhususkohustuste süsteemide rakendamise jaoks on vaja piisaval arvul usaldusväärseid energiatõhususe valdkonnas pädevaid kutsetöötajaid. Seepärast peaksid liikmesriigid looma sertifitseerimissüsteemid energiateenuste osutajatele ning energiaauditite ja energiatõhususe parandamise meetmete pakkujatele.
- (31) Tuleb jätkata energiateenuste turu arendamist, et tagada nõudlus energiateenuste järele ja selliste teenuste osutamine. Sellele aitab kaasa läbipaistvus, näiteks energiateenuste osutajate nimekirjad. Näidislepingud, *parimate tavade jagamine* ja juhised, eelkõige energiatõhususe lepingute kohta, võivad samuti aidata nõudlust ergutada. Nii nagu muudegi kolmanda isiku poolse finantseerimiskokkuleppe vormide puhul, väldib energiatõhususe lepingu puhul energiateenuse saaja investeerimiskulusid, kasutades osa energiasäästu finantsväärtusest selleks, et maksta investeeringu eest, mille on täielikult või osaliselt teinud kolmas isik.

- (32) On vaja kindlaks teha ja kõrvaldada õigusnormidega seotud ja muud tõkked, mis takistavad energiatõhususe lepingute ja muude energia säästmisele suunatud ja kolmanda isiku poolt finantseeritud kokkulepete kasutamist. Sellisteks tõketeks on raamatupidamiseeskirjad ja tavad, mis takistavad kapitaliinvesteeringute ja energiatõhususe parandamise meetmetega aasta jooksul saavutatud finantssäästu adekvaatset kajastamist raamatupidamises kogu investeeringu eluea vältel. Samuti tuleks liikmesriigi tasandil kõrvaldada olemasolevate hoonete renoveerimise takistused, mida tekitavad asjaomaseid osalisi mõjutavad erinevad stiimulid.
- (33) Liikmesriike ja piirkondi tuleks innustada täiel määral kasutama struktuurifonde ja ühtekuuluvusfondi, et käivitada investeeringud energiatõhususe parandamise meetmetesse. Energiatõhususse investeerimine võib aidata suurendada majanduskasvu ja tööhõivet, hoogustada innovatsiooni, vähendada kodumajapidamiste kütteostuvõimetust, ning seega toetada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust. Võimalike rahastamisvaldkondade hulka kuuluvad energiatõhususe meetmed avaliku sektori hoonetes ja elamufondis ning uute oskuste õpetamine energiatõhusussektori tööhõive soodustamiseks.
- (33a) Liikmesriigid peaksid innustama rahastute kasutamist, et edendada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmist. Rahastud võivad hõlmata järgmist:***
- a) osamaksed ja trahvid artiklites 6–8 kehtestatud kohustuste täitmata jätmise eest, nagu on viidatud artiklis 9;***
 - b) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 3 kohaselt energiatõhususe suurendamiseks eraldatud vahendid;***
 - c) vahendid, mis on eraldatud energiatõhususe suurendamiseks mitmeaastase finantsraamistiku alusel, eeskätt Ühtekuuluvusfondist, struktuuri- ja maaelu arengu fondidest, ning Euroopa sihtotstarbelistest rahastamisvahenditest, näiteks Euroopa energiatõhususe fondist.***

Sellised rahastud võiksid põhineda vajaduse korral ELi projektivõlakirjadest energiatõhususe suurendamiseks eraldatud vahenditel; Euroopa Investeerimispanngast ja muudest Euroopa finantseerimisasutustest, eelkõige Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangast ning Euroopa Nõukogu Arengupangast energiatõhususe suurendamiseks eraldatud vahenditel; finantseerimisasutustes finantsvõimendatud vahenditel; riiklikel vahenditel, sealhulgas luues õigus- ja fiskaalraamistikke, millega innustatakse energiatõhususe valdkonna algatuste ja programmide rakendamist; tuludel vastavalt otsusele 406/2009/EÜ.

Rahastud võivad eelkõige:

- a) kasutada seda raha, et võimaldada ja innustada erakapitali investeringuid, eeskätt institutsionaalsetele investoritele toetudes, rakendades samal ajal vahendite jagamisel kriteeriume, mis kindlustavad nii keskkonnaalaste kui ka sotsiaalsete eesmärkide saavutamise;*
- b) kasutada uuenduslikke rahastamismehhanisme (nt laenu tagatised erakapitalile, laenu tagatised energiatõhususe lepingute toetamiseks, toetused, subsideeritud laenu ja sihtotstarbelised krediidi liinid, kolmandate isikute rahastamissüsteemid), mis vähendavad energiatõhususe projektide riske ja võimaldavad kulutasuvat renoveerimist ka väikese ja keskmise sissetulekuga majapidamistes;*
- c) olla seotud programmide või asutustega, mis koondavad energiasäästu projekte ja hindavad nende kvaliteeti, annavad tehnilist abi, edendavad energiateenuste turgu ja aitavad kujundada tarbija nõudlust energiateenuste järele kooskõlas artikliga 14.*

Rahastud võivad samuti:

- a) eraldada asjakohaseid vahendeid koolitus- ja sertifitseerimisprogrammide toetuseks, millega parandatakse energiatõhususega seotud oskusi ja akrediteeritakse neid;*
- b) eraldada vahendeid energiatootmise väike- ja mikrotehnoloogiate uurimiseks, tutvustamiseks ja kasutuselevõtu kiirendamiseks ning nende energiavõrguga ühendamise optimeerimiseks;*

- c) *olla seotud programmidega, mille eesmärk on edendada energiatõhusust kõigis majades, selleks et vältida kütteostuvõimetust ja motiveerida oma vara välja üürivaid majaomanikke muutma seda võimalikult energiatõhusaks;*
- d) *eraldada asjakohaseid vahendeid sotsiaalse dialoogi ja standardite kehtestamise toetamiseks, mille eesmärk on parandada energiatõhusust ning kindlustada tööl head töötingimused, tervisekaitse ja ohutus.*

Kasutada tuleks kättesaadavaid liidu finantsinstrumente ja uuenduslikke rahastamismehhanisme, et avaliku sektori asutuste hoonete energiatõhususe suurendamise eesmärk praktikas ellu viia. Sellega seoses võivad liikmesriigid vastavalt otsusele nr 406/2009/EÜ kasutada oma iga-aastastest saastekvootidest saadavaid tulusid selliste mehhanismide väljatöötamisel vabatahtlikkuse alusel ja võttes arvesse riiklike eelarveeeskirju.

- (34) Komisjon peab energiatõhususega 20 % säästu saavutamise eesmärgi taotlemisel jälgima uute meetmete mõju direktiivile 2003/87/EÜ (millega luuakse ELi heitkogustega kauplemise süsteem, HKS), et säilitada heitkogustega kauplemise süsteemi stiimulid, millega soodustatakse investeerimist vähese CO₂-heitega tehnoloogiasse ja valmistatakse HKSis osalevaid sektoreid ette tulevikus vajalikuks innovatsiooniks. ***Komisjon peab jälgima mõju tööstussektoritele, mille puhul peetakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu märkimisväärseks, nagu on kindlaks määratud komisjoni otsuses 2010/2/EL, selleks et tagada, et käesoleva direktiivi sätted toetaksid, mitte ei takistaks nende sektorite arengut.***

(35) Direktiiviga 2006/32/EÜ nõutakse liikmesriikidelt, et nad võtaksid vastu üldise riigisisese soovitusliku energiasäästu eesmärgi säästa 9 % aastaks 2016, mis tuleb saavutada energiateenuste kasutuselevõtu ja muude energiatõhususe parandamise meetmetega. Kõnealuses direktiivis sätestatakse, et pärast seda, kui liikmesriigid on vastu võtnud teise energiatõhususkava, esitab komisjon, kui see on vajalik ja asjakohane, ettepaneku võtta täiendavaid meetmeid, sealhulgas pikendada eesmärkide kohaldamise ajavahemikku. Kui aruandest järeldub, et kõnealuses direktiivis sätestatud riigisiseste soovituslike eesmärkide nimel ei ole tehtud piisavaid edusamme, käsitletakse nendes ettepanekutes eesmärkide taset ja laadi. Käesolevale direktiivile lisatud mõjuhindangus leitakse, et liikmesriikide 9 % eesmärgi saavutamine kulgeb plaanipäraselt ning 9 % eesmärk on oluliselt vähem ambitsioonikas kui pärast seda vastu võetud eesmärk säästa aastaks 2020 energiatõhususe suurendamisega 20 % energiat, ning seepärast ei ole tarvis eesmärkide taset käsitleda.

(35a) Euroopa aruka energiakasutuse programm (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1639/2006/EÜ, millega kehtestatakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013))¹ on olnud oluline vahend sellise keskkonna loomisel, mis soodustab ELi säästva energia poliitika nõuetekohast elluviimist, kaotades turutõkked, näiteks turuosaliste ja asutuste ebapiisav teadlikkus ja suutlikkus, riigisisese tehnilised või haldustõkked energia siseturu korrakohasele toimimisele või ebapiisavalt arenenud töajouturg, eesmärgiga saavutada vähese CO₂-heitega majandus. Paljud sellised tõkked on endiselt aktuaalsed.

¹ ELT L 310, 9.11.2006, lk 15.

(36a) Selleks et kasutada ära energiamõjuga toodete suurt energiasäästu potentsiaali, tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivi 2009/125/EÜ (mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks)¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiivi 2010/30/EL (energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses)² rakendamist kiirendada ja laiendada. Prioriteetsed peaksid olema kõige suurema energiasäästu potentsiaaliga tooted, nagu on kindlaks määratud ökodisaini tööplaanis, ja seal, kus asjakohane, olemasolevate meetmete läbivaatamine.

(37) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, **nimelt** saavutada aastaks 2020 liidu energiatõhususe **20 %** eesmärk ja sillutada teed edasisele energiatõhususe parandamisele pärast 2020. aastat, **ei suuda** liikmesriigid **piisavalt** täita, kui selleks ei võeta täiendavaid energiatõhususe meetmeid, ning kuna seda eesmärki saaks paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega vastu meetmeid. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale, kui on vaja nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

(38) Selleks et lubada tehnilise arenguga kohandamist ja muutusi energiaallikate jaotumises, tuleks **direktiivi 2004/8/EÜ alusel sätestatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste läbivaatamise suhtes ja käesoleva direktiivi lisades osutatud väärtuste, arvutusmeetodite, primaarenergia koefitsiendi vaikeväärtuste ja nõuete** suhtes delegeerida komisjonile volitused vastu võtta õigusakte Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi **asjakohaseid** konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. **Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.**

¹ ELT L 285, 31.10.2009, lk 10.

² ELT L 153, 18.6.2010, lk 1.

- (39) Kõik direktiivide 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ sisulised sätted, välja arvatud viimase direktiivi artikli 4 lõiked 1–4 ning I, III ja IV lisa, tuleks kehtetuks tunnistada. ***Neid direktiivi 2006/32/EÜ viimati nimetatud sätteid tuleks jätkuvalt kohaldada kuni 9 % eesmärgi saavutamise tähtajani.*** Direktiivi 2010/30/EL artikli 9 lõiked 1 ja 2, millega ***sätestatakse*** liikmesriikidele kohustus hankida vaid selliseid tooteid, millel on kõrgeim energiatõhususklass, tuleks samuti kehtetuks tunnistada.
- (40) Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmise kohustus peaks piirduma selliste sätetega, mille sisu võrreldes direktiividega 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ on muutunud. Kohustus võtta üle muutmata sätted tuleneb kõnealustest direktiividest.
- (41) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide kohustusi, mis on seotud direktiivide 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ siseriiklikku õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega.
- (41a) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 29. septembri 2011. aasta ühise poliitilise avaldusega selgitavate dokumentide kohta kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud,***

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

Sisu, reguleerimisala, mõisted ja energiatõhususe eesmärgid

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine *meetmete* raamistik energiatõhususe edendamiseks Euroopa Liidus, et tagada liidu **2020. aasta energiatõhususe 20 % peaeesmärgi** täitmine ja rajada teed edasisele energiatõhususe parandamisele pärast seda tähtaega.

Direktiiviga kehtestatakse eeskirjad energiaturu tõkete kõrvaldamiseks ja selliste turutõrgete ületamiseks, mis takistavad tõhusat energia tarnimist ja kasutamist, ning sätestatakse *soovituslike* riiklike energiatõhususe eesmärkide seadmine aastaks 2020.

2. Käesolevas direktiivis sätestatud nõuded on miinimumnõuded ega takista ühelgi liikmesriigil säilitada või kehtestada rangemaid meetmeid. Sellised meetmed on kooskõlas liidu õigusega. *Kui* liikmesriigi õigusaktides *nähakse ette* rangemad meetmed, *teavitab liikmesriik sellistest õigusaktidest* komisjoni.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „energia” – kõikides vormides energiatooted, *põlevkütused, soojus, taastuvenergia, elekter või energia muu vorm* vastavalt *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta* määruses (EÜ) nr 1099/2008 (*energiastatistika kohta*)¹ esitatud määratlusele;

¹ ELT L 304, 14.11.2008, lk 1.

- (2) „primaarenergia tarbimine” – brutosisetarbimine, välja arvatud mitteenergeetilised kasutusalaad;
- (2a) „energia lõpptarbimine” – kogu energia, mis tarnitakse tööstus-, transpordi-, teenuste ja põllumajandussektorile ning kodumajapidamistele. Tarned energia muundamise sektorile ja energiatööstusele endale on välja arvatud;
- (2b) „energiatõhusus” – töö, teenuse, kauba või energiaväljundi ja energiasisendi vaheline suhe;
- (2c) „energiasääst” – säästetud energia hulk, mis määratakse mõõtes ja/või hinnates tarbimist enne ja pärast ühe või enama energiatõhususe parandamise meetme rakendamist, tagades samas energiatarbimist mõjutavate välistingimuste normaliseerimise;
- (2d) „energiatõhususe paranemine” – energiatõhususe suurenemine tehnoloogiliste, käitumuslike ja/või majanduslike muutuste tulemusel;
- (3) „energiateenus” – füüsiline kasu, teenus või kaup, mis saadakse energia kombineerimisel energiatõhusa tehnoloogiaga või tegevusega, mis võib hõlmata teenuse osutamiseks vajalikke toiminguid, hooldust ja kontrolli, mida tehakse lepingu alusel ja mille puhul on tõestatud, et tavaolukorras viib see kontrollitava ja mõõdetava või hinnatava energiatõhususe paranemiseni või primaarenergia säästmiseni;
- (4) „avaliku sektori asutus” – „ostja” vastavalt *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivis 2004/18/EÜ (ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta)*¹ esitatud määratlusele;
- (4a) „keskvalitsus” – kõik haldusüksused, kelle pädevus laieneb kogu liikmesriigi territooriumile;

¹ *ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.*

- (4b) *„kasulik üldpõrandapind” – hoone või selle osa põrandapind, mille sisekliima reguleerimiseks kasutatakse energiat;*
- (5) *„energiajuhtimissüsteem” – kogum üksteisega seotud või üksteist mõjutavaid elemente, mis esinevad kavas, millega kehtestatakse energiatõhususe eesmärk ja strateegia selle eesmärgi saavutamiseks;*
- (5a) *„Euroopa standard“ – Euroopa Standardikomitee, Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee või Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi vastu võetud ja avalikuks kasutuseks kättesaadavaks tehtud standard;*
- (5b) *„rahvusvaheline standard” – Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni vastu võetud ja üldsusele kättesaadavaks tehtud standard;*
- (6) *„kohustatud isik” – energiatarnija või energia jaemüügi**ettevõtja**, kes **on** seotud artiklis 6 osutatud riiklike energiatõhususkohustuste süsteemidega;*
- (6a) *„delegeeritud isik” – juriidiline isik, kellele valitsus või muu avaliku sektori asutus on delegeerinud volitused arendada, juhtida või hallata rahastamiskava valitsuse või muu avaliku sektori asutuse nimel;*
- (6b) *„osalev isik” – ettevõtja või avaliku sektori asutus, kes on võtnud endale vabatahtliku kokkuleppega kohustuse saavutada teatavad eesmärgid või kes on hõlmatud riikliku regulatiivse poliitikainstrumentiga;*
- (6c) *„avaliku sektori rakendusasutus” – avalik-õiguslik asutus, kes vastutab energia või süsinikdioksiidi maksustamise, rahastamiskavade ja -instrumentide, fiskaalsete stiimulite, standardite ja normide, energiamärgistuse süsteemide, koolitus- või haridustegevuse elluviimise või jälgimise eest;*
- (6d) *„poliitiline meede” – regulatiivne, finants-, fiskaal-, vabatahtlik või teabe andmise instrument, mille liikmesriik on ametlikult kehtestanud ja rakendanud turuosalistele toetava raamistiku, nõude või stiimuli loomiseks, et pakkuda ja osta energiateenuseid ja võtta muid energiatõhususe parandamise meetmeid;*

- (6e) „üksikmeede” – meede, mis viib energiatõhususe kontrollitava ja mõõdetava või hinnatava paranemiseni ja mis võetakse poliitilise meetme tulemusel;
- (7) „energiatarnija” – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas jaotusvõrguettevõtja, kes vastutab energia transpordi eest selle tarnimiseks lõpptarbijatele või jaotusjaamadele, kes müüvad energiat lõpptarbijatele;
- (8) „jaotusvõrguettevõtja” – **vastavalt** direktiivis 2009/72/EÜ määratletud jaotusvõrguettevõtja ja direktiivis 2009/73/EÜ määratletud jaotussüsteemi haldur;
- (9) „energia jaemüügiettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik, kes müüb energiat lõpptarbijatele;
- (10) „lõpptarbija” – füüsiline või juriidiline isik, kes ostab energiat oma lõpptarbimiseks;
- (11) „energiateenuseosutaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes tarnib energiateenused või muud energiatõhususe parandamise meetmed lõpptarbija seadmesse või ruumidesse;
- (12) „energiaaudit” – süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise profiili kohta, ning millega määratakse kulutõhusa energiasäästu võimalused ja säästu suurus ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;
- (12a) „väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad” – komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ (mis käsitleb mikroettevõtete, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust)¹ lisa I jaotises määratletud ettevõtjad; mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) kategooriasse kuuluvad ettevõtjad, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot;

¹ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

- (13) „energiatõhususe leping” – kasusaaja ja energiatõhususe parandamise meetme osutaja vaheline lepinguline kokkulepe, *mida kontrollitakse ja jälgitakse kogu lepingu kehtivuse aja jooksul ning mille alusel makstakse nimetatud meetmesse tehtud investeeringute (töö, tarnimine või teenus) eest* sõltuvalt lepingus kokkulepitud energiatõhususe parandamise tasemest või muust kokkulepitud energiatõhususe kriteeriumist, näiteks rahalisest säästust;
- (13a) „arukas arvestisüsteem” – elektrooniline süsteem, mis on võimeline mõõtma energia tarbimist, andes tavapärasest arvestist rohkem teavet, ning on võimeline edastama ja vastu võtma andmeid elektroonilist sidevahendit kasutades;**
- (14) „ülekandevõrguettevõtja” – *vastavalt* direktiivis 2009/72/EÜ määratletud põhivõrguettevõtja ja direktiivis 2009/73/EÜ määratletud ülekandesüsteemi haldur;
- (15) „koostootmine” – soojusenergia ja elektrienergia või mehaanilise energia samaaegne tootmine ühes protsessis;
- (16) „majanduslikult põhjendatud nõudlus” – nõudlus, mis ei ületa soojuse või jahutuse vajadust ja mis muidu täidetak turutingimustel muude energiatootmisprotsessidega kui koostootmine;
- (17) „kasulik soojus” – soojus, mis on toodetud koostootmisprotsessis, et täita majanduslikult põhjendatud nõudlust soojuse või jahutuse järele;
- (18) „koostoodetud elekter” – elekter, mis on toodetud kasuliku soojuse tootmisega seotud protsessis ja arvutatud vastavalt I lisas esitatud metoodikale;
- (19) „tõhus koostootmine” – koostootmine, mis vastab II lisas sätestatud kriteeriumidele;
- (20) „üldkasutegur” – elektrienergia ja mehaanilise energia ning kasuliku soojuse aastatoodangu summa, mis on jagatud kütusekogusega, mida kasutati soojuse tootmiseks koostootmisprotsessis ning elektri- ja mehaanilise energia brutotoodangu saamiseks;

- (21) „elektri- ja soojusenergia suhtarv” – koostoodetud elektri ja kasuliku soojuse suhtarv täielikul koostootmisrežiimil konkreetse seadme talitlusandmete põhjal;
- (22) „koostootmisseade” – seade, mis suudab talitleda koostootmisrežiimil;
- (23) „väikekoostootmisseade” – koostootmisseade, mille installeeritud võimsus on alla 1 MWe;
- (24) „mikrokoostootmisseade” – koostootmisseade, mille maksimaalne võimsus on alla 50 kWe;
- (25) „krundi hoonestustihedus” – krundil asuva hoone põrandapinna suhe krundi pindalasse;
- (26) „tõhus kaugküte ja -jahutus” – kaugkütte- või kaugjahutussüsteem, mis kasutab vähemalt 50 % taastuv**energiat**, **50 % heitsoojust**, **75 %** koostoodetud soojust või **50 % sellise energia ja soojuse** kombinatsiooni;
- (27) „oluline remont” – remont, mille maksumus ületab 50 % uue samaväärse seadme investeerimiskuludest ■ ;
- (27a) „tõhus küte ja jahutus” – kütte ja jahutuse võimalus, mis võrreldes praeguste suundumuste jätkumise stsenaariumit kajastava lähtestsenaariumiga vähendab mõõdetavalt primaarenergia sisendit, mida on vaja selleks, et tarnida üks saadud energiaühik asjaomase süsteemi piires kulutõhusal viisil, nagu on hinnatud käesolevas direktiivis viidatud kulude-tulude analüüsis, võttes arvesse kaevandamiseks, muundamiseks, transpordiks ja jaotamiseks vajalikku energiat;*
- (27b) „tõhus individuaalne küte ja jahutus” – individuaalse kütte ja jahutuse tarnimise võimalus, mis võrreldes tõhusa kaugkütte ja -jahutusega vähendab mõõdetavalt taastumatu primaarenergia sisendit, mida on vaja selleks, et tarnida üks saadud energiaühik asjaomase süsteemi piires, või milleks on vaja sama, ent väiksemate kuludega taastumatu primaarenergia sisendit, võttes arvesse kaevandamiseks, muundamiseks, transpordiks ja jaotamiseks nõutavat energiat;*

(27c) „energiavahendaja” – nõudluspoole teenusepakkuja, kes ühendab mitmed lühiajalised tarbimiskoormused müümiseks otse või enampakkumisel organiseeritud energiaturgudel.

Artikkel 3

Energiatõhususe eesmärgid

1. **Iga liikmesriik seab soovitusliku riikliku energiatõhususe eesmärgi, võttes aluseks primaarenergia tarbimise või lõppenergia tarbimise, primaarenergia säästu või lõppenergia säästu või energiamahukuse. Nende eesmärkide teatamisel komisjonile vastavalt artikli 19 lõikele 1 ja XIV lisa osale 1f väljendavad liikmesriigid neid eesmärke ka primaarenergia tarbimise absoluutasemena aastal 2020 ning selgitavad, kuidas ja milliste andmete alusel see on arvutatud.**

Nimetatud eesmärkide seadmisel võtavad nad arvesse, et liidu 2020. aasta energiatarbimine ei ületa 1474 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia puhul või 1078 naftaekvivalenttonni lõppenergia puhul; käesolevas direktiivis sätestatud meetmeid; direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõike 1 kohaselt seatud riiklike energiasäästueesmärkide saavutamiseks vastu võetud meetmeid; ja muid liikmesriikides ja liidu tasandil energiatõhususe edendamiseks võetud meetmeid. **Riiklike energiatõhususe eesmärkide seadmisel võivad liikmesriigid võtta arvesse primaarenergia tarbimist mõjutavaid riiklikke olusid, näiteks kulutõhusa energiasäästu allesjäänud potentsiaal, SKP areng ja prognoos, muutused energia impordis ja ekspordis, kõigi taastuvate energiaallikate arendamine, tuumaenergia, süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ning varajane tegutsemine.**

2. 30. juuniks 2014 hindab komisjon saavutatud edusamme ja seda, kas liit suudab tõenäoliselt saavutada 2020. aasta eesmärgi, mille kohaselt **energiatarbimine ei ületa 1474 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia puhul ja/või 1078 naftaekvivalenttonni lõppenergia puhul** .

2a. **Lõikes 2 nimetatud hindamise käigus komisjon:**

- a) liidab kokku **liikmesriikide esitatud riiklikud soovituslikud energiatõhususe eesmärgid;**

- b) *hindab, kas nende eesmärkide summat saab käsitleda usaldusväärse alusena selle hindamisel, kas ELil tervikuna kulgeb eesmärgi saavutamine plaanipäraselt, võttes lõikes 2 viidatud hindamisel arvesse esimese aastaaruande hindamist kooskõlas artikli 19 lõikega 1 ja riiklike energiatõhususe tegevuskavade hindamist kooskõlas artikli 19 lõikega 2;*
- c) *võtab arvesse täiendavat analüüsi, mis tugineb järgmisele:*
- i) *ELi tasandil majandustegevusega seoses energiatarbimise ja -mahukuse valdkonnas tehtud edusammude hindamine, sealhulgas nende liikmesriikide energia tarnimise tõhususe vallas tehtud edusammude hindamine, kelle riiklikud soovituslikud eesmärgid põhinevad energia lõpptarbimisel või -säästul, sealhulgas selliste edusammude hindamine, mis tulenevad sellest, et need liikmesriigid järgivad käesoleva direktiivi III peatükki;*
 - ii) *ELi tasandil energiatarbimise tulevikusuundumusi käsitlevate mudelarvutuste tulemused;*
- d) *võrdleb tulemusi energiatarbimise mahuga, mida oleks vaja 2020. aasta eesmärgi saavutamiseks, mille kohaselt energiatarbimine ei ületa 1474 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia puhul ja/või 1078 naftaekvivalenttonni lõppenergia puhul.*

Artikkel 3a

Hoonete renoveerimine

Liikmesriigid koostavad pikaajalise strateegia investeringute tegemiseks nii avaliku kui ka erasektori elamu- ja ärihoonete renoveerimiseks kogu riigis. Strateegia hõlmab järgmist:

- a) *ülevaade kogu riigi hoonetest; ülevaade põhineb vajadusel statistilisel valimil;*

- b) *hoone tüübi ja kliimatsooni suhtes asjakohaste kulutõhusate renoveerimismeetodite kindlakstegemine;*
- c) *poliitika ja meetmed, millega soodustatakse hoonete kulutõhusat täielikku renoveerimist, sealhulgas etapiviisilist täielikku renoveerimist;*
- d) *tulevikku vaatav lähenemisviis juhtimaks üksikisikute, ehitustööstuse ja finantseerimisasutuste investeerimisotsuseid;*
- e) *tõenditel põhinev hinnang eeldatavale energiasäästule ja laiemale kasule.*

Riiklike energiatõhususe tegevuskavade osana komisjonile esitatav strateegia avaldatakse esimest korda 30. aprilliks 2014 ning seejärel ajakohastatakse seda iga kolme aasta tagant.

II PEATÜKK

Energiakasutuse tõhusus

Artikkel 4

Avaliku sektori asutuste hoonete eeskuju

1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et alates 1. jaanuarist 2014 renoveeritakse igal aastal 3 % nende *keskvalitsuse* omanduses *ja kasutuses olevate köetavate ja/või jahutatavate hoonete* üldpõrandapinnast, et täita vähemalt energiatõhususe miinimumnõuded, mis asjaomane liikmesriik *selle* direktiivi artikli 4 kohaldamisel on kehtestanud. 3 % määr arvutatakse üle *500 m² ning alates 9. juulist 2015 üle 250 m²* kasuliku üldpõrandapinnaga ja sellise liikmesriigi *keskvalitsuse* omanduses *ja kasutuses olevate* hoonete üldpõrandapinnast, kes iga aasta 1. jaanuariks ei vasta direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisega kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele.

Kui liikmesriik nõuab, et kohustus renoveerida iga aasta 3 % üldpõrandapinnast laieneks põrandapinnale, mis kuulub keskvalitsuse tasandist allpool olevatele haldusüksustele ja mis on nende kasutuses, arvutatakse 3 % määr üle 500 m² ning 9. juuli 2015 seisuga üle 250 m² kasuliku üldpõrandapinnaga ja sellise liikmesriigi keskvalitsuse ning haldusüksuste omanduses ja kasutuses olevate hoonete üldpõrandapinnast, kes iga aasta 1. jaanuariks ei vasta direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisega kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele.

Kui liikmesriik rakendab keskvalitsuse hoonete põhjaliku renoveerimise meetmeid kooskõlas esimese lõiguga, võib ta otsustada vaadelda ehitist tervikuna, arvates sealhulgas kaasa hoone välispiirded, seadmed, käitamise ja hoolduse.

Liikmesriigid nõuavad, et madalaima energiatõhususega keskvalitsuse hooned oleksid energiatõhususe meetmete võtmisel prioriteetsed, kui see on kulutõhus ja tehniliselt teostatav.

1a. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada või kohaldada lõikes 1 osutatud nõudeid järgmiste hoonete kategooriate suhtes:

- a) hooned, mis on ametliku kaitse all teatava keskkonna või nende endi spetsiifilise arhitektuurilise või ajaloolise väärtuse tõttu, nii et konkreetsete energiatõhususe miinimumnõuete täitmine muudaks vastuvõetamatult nende olemust või välimust;*
- b) riigi relvajõududele või keskvalitsusele kuuluvad ja riigikaitse eesmärke teenivad hooned, välja arvatud relvajõudude ja riigikaitseasutuste teenistuses oleva muu personali individuaalsed eluruumid või kontorihooned;*
- c) kultusekohtadena või religioosseks tegevuseks kasutatavad hooned.*

2. Liikmesriigid võivad **■** arvestada *keskvalitsuse hoonete* ühe aasta renoveerimismäära täitmisel üle jäänud *keskvalitsuse hoonete* renoveeritud põrandapinda antud aastal nii, nagu oleks see renoveeritud *kolme* eelmise või kolme järgmise aasta jooksul.
- 2a. *Liikmesriigid võivad arvestada keskvalitsuse hoonete ühe aasta renoveerimismäära täitmisel uusi hooneid, mida kasutatakse ja omatakse eelmise kahe aasta jooksul lammutatud keskvalitsuse hoonete asemel või selliste hoonete asemel, mis on eelmise kahe aasta jooksul müüdnud, lammutatud või kasutusest kõrvaldatud muude hoonete suurema kasutuse tõttu.*
3. Lõike 1 kohaldamiseks teevad liikmesriigid 1. jaanuariks 2014 *kõetavate ja/või jahutatavate keskvalitsuse hoonete, mille kasulik üldpõrandapind on üle 500 m² ja 9. juuliks 2015 üle 250 m², inventuuri, jättes välja hooned, mille suhtes kehtib erand lõike 1a alusel*, ja teevad üldsusele kättesaadavaks selle tulemused; *inventuur sisaldab järgmisi andmeid:*
- a) põrandapind m² ja
- b) iga hoone energiatõhusus *või asjakohased energiaandmed.*
- 3a. *Ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, võivad liikmesriigid alternatiivse lähenemisena lõigetele 1, 1a, 2, 2a ja 3 võtta muid kulutõhusaid meetmeid, sealhulgas täielik renoveerimine ja meetmed hoonete kasutajate käitumise muutmiseks, et saavutada 2020. aastaks liikmesriikide keskvalitsuste omanduses ja kasutuses olevate asjakohaste hoonete puhul energiatarbimises sääst, mis on vähemalt samaväärne lõikes 1 nõutuga; nendest meetmetest teatatakse igal aastal. Selle alternatiivse lähenemise puhul võivad nad arvestada lõigete 1, 1a, 2 ja 2a kohaldamisega loodavat energiasäästu, kasutades võrdluse aluseks olevate keskvalitsuse hoonete energiatarbimise puhul asjakohaseid standardväärtuseid enne ja pärast renoveerimist ning vastavalt hinnangule nende hoonete pinna kohta. Võrdluse aluseks olevate keskvalitsuse hoonete kategooriad peavad esindama kõiki selliseid hooneid.*

Alternatiivse lähenemise valinud liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt 1. jaanuariks 2014 alternatiivsed meetmed, mida neil on kavas võtta, ja näitavad, kuidas nad saavutavad energiatõhususe samaväärse paranemise keskvalitsuse vara hulka kuuluvate hoonete puhul.

4. Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori asutusi, *sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi asutusi, ja sotsiaalmajadega tegelevaid avalik-õiguslikke asutusi, võttes nõuetekohaselt arvesse nende vastavat pädevust ja halduskorraldust,*
- a) võtma vastu energiatõhususe kava, mis on eraldiseisev või osa suuremast kliima- või keskkonnakavast ning sisaldab konkreetseid energiasäästu *ja -tõhususe eesmärke ning meetmeid, et järgida lõigetes 1, 3 ja 3a sätestatud keskvalitsuse hoonete eeskju;*
 - b) looma energiajuhtimissüsteemi, *sealhulgas nägema ette energiaauditid, nii et see oleks osa kava rakendamisest.*
- ba) kasutama vajaduse korral energiateenuse ettevõtjaid ja energiatõhususe lepinguid, et rahastada renoveerimisi ja rakendada kavasad, mille eesmärk on säilitada või parandada energiatõhusust pikas perspektiivis.*

Artikkel 5

Avaliku sektori asutuste ostud

Liikmesriigid tagavad, et *keskvalitsus* ostab üksnes suure energiatõhususega tooteid, teenuseid ja hooned, *niivõrd kui see on kulutõhus, majanduslikult teostatav, üldiselt jätkusuutlik ja tehniliselt sobiv ning piisava konkurentsi olemasolul*, nagu on osutatud III lisas. *Seda kohustust kohaldatakse avaliku sektori asutuste poolt toodete, teenuste ja hoonete ostmiseks sõlmitavate lepingute suhtes, mille väärtus on võrdne muudetud direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 7 sätestatud piirmääradega või nendest suurem.*

Seda kohustust kohaldatakse relvajõudude lepingute suhtes vaid sellises ulatuses, mis ei ole mingil viisil vastuolus relvajõudude tegevuse olemuse ja põhieesmärgiga, ning erandina ei kohaldata seda kaitseotstarbelise varustuse suhtes, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivis 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord¹.

Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori asutusi, sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi asutusi, järgima keskvalitsuse eeskujul ja ostma üksnes suure energiatõhususega tooteid, teenuseid ja hooneid, võttes nõuetekohaselt arvesse nende vastavat pädevust ja halduskorraldust.

Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori asutusi teenuste hangete korraldamisel hindama, kas on võimalik sõlmida pikaajalist energiatõhusust andvaid lepinguid, mille tulemusena saavutatakse pikaajaline energiasääst.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võivad liikmesriigid sel juhul, kui ostetakse toodete pakett, mis on tervikuna hõlmatud direktiivi 2010/30 EL alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktiga, nõuda, et paketi energiatõhusus kokku on prioriteetsem kui paketi üksikute toodete energiatõhusus, ostes toodete paketi, mis vastab kõrgeima energiatõhususklassi kriteeriumile.

¹ ELT L 216, 20.8.2009, lk 76.

Artikkel 6

Energiatõhususkohustuste süsteem

1. Iga liikmesriik rajab energiatõhususkohustuste süsteemi. *Selle* süsteemiga tagatakse, et *iga liikmesriigi territooriumil tegutsevad kohustatud energiatarnijad ja/või energia jaemüügiettevõtjad saavutavad kumulatiivse lõpptarbimise energiasäästu eesmärgi 31. detsembriks 2020, ilma et see piiraks lõike 1a kohaldamist. See eesmärk on vähemalt samaväärne igal aastal alates 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 uue säästu saavutamise*ga 1,5 % ulatuses aastastest *energiamüügist lõpptarbijatele*, pidades silmas kõigi energiatarnijate või kõigi energia jaemüügiettevõtjate müügi *mahtu, arvestatuna viimase kolmeaastase perioodi põhjal enne 1. jaanuari 2013.* ■ Transpordis kasutatava *energia müügi* mahu võib sellest arvutusest osaliselt või täielikult välja jätta.

Liikmesriigid otsustavad, kuidas esimeses lõigus osutatud uue säästu arvutatud kogus jaotatakse perioodi lõikes.

1a. Ilma et see piiraks lõike 1b kohaldamist, võib iga liikmesriik:

- a) teha lõike 1 esimeses lõigus nõutud arvutuse, kasutades 1 % väärtust 2014. ja 2015. aastal, 1,25 % väärtust 2016. ja 2017. aastal ning 1,5 % väärtust 2018., 2019. ja 2020. aastal;*
- b) jätta arvutusest välja täielikult või osaliselt müügi mahu, mida kasutatakse direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusaladel;*
- c) lubada arvata lõikes 1 nõutud energiasäästu kogusest maha energiasääst, mis on saavutatud energia muundamise, jaotuse ja ülekande sektorites, sealhulgas tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuris, artikli 10 lõikes 2, artikli 10 lõike 3 punktis b, artikli 12 lõikes 1 kuni 6 ning artikli 12 lõikes 8 sätestatud nõuete rakendamise tulemusena, ja*
- d) arvata lõikes 1 nõutud energiasäästu kogusest maha energiasääst, mis tuleneb üksikmeetmetest, mida on rakendatud alates 31. detsembrist 2008 ja mis avaldavad jätkuvalt mõju 2020. aastal ning mida on võimalik mõõta ja kontrollida.*

- 1b. Lõike 1a kohaldamise tõttu ei vähene lõikes 1 osutatud energiasäästu kogus üle 25 %.**
Liikmesriigid, kes kohaldavad lõiget 1a, teavitavad sellest komisjoni hiljemalt [direktiivi siseriiklikkusse õigusesse ülevõtmise kuupäevaks], teatades samuti lõikes 1a loetletud kohaldatavad elemendid ja esitades arvutuse, millest nähtub nende mõju lõikes 1 osutatud energiasäästu kogusele.
- 1c. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, määrab iga liikmesriik objektiiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel kohustatud isikud energiatarnijate ja/või energia jaemüügiettevõtjate hulgast, kes tegutsevad tema territooriumil, ja võib lisada tema territooriumil tegutsevad transpordikütuse tarnijad või transpordikütuse jaemüüjad.**
Kohustuse täitmiseks vajaliku energiasäästu koguse saavutavad kohustatud isikud lõpptarbijate hulgast, kelle määrab vajaduse korral liikmesriik, lõike 1 kohasest arvutusest sõltumatult, või kui liikmesriik nii otsustab, siis muudel lõike 5 punktis b kirjeldatud isikutel tekkiva sertifitseeritud säästu kaudu.
2. Liikmesriigid väljendavad igalt kohustatud isikult nõutava energiasäästu koguse kas energia lõpptarbimise või primaarenergia tarbimise kaudu. Nõutava energiasäästukoguse väljendamiseks valitud meetodit kasutatakse ka kohustatud isikute teatatud säästu arvutamiseks. Kasutatakse IV lisa osutatud ümberarvutustegureid.
-
4. Liikmesriigid tagavad, et **lõigete 1, 1a ja 9 ning artikli 15a lõike 6 kohaldamisest tulenev** sääst arvutatakse kooskõlas **Va lisa punktidega 1 ja 2**. Nad loovad **mõõtmis- ja kontrollisüsteemid**, millega **■** kontrollitakse vähemalt statistiliselt olulist osa **ja representatiivset valimit** kohustatud isikute poolt kasutusele võetud energiatõhususe parandamise meetmetest. **Seda mõõtmist ja kontrollimist tehakse kohustatud isikutest sõltumatult.**

5. Energiatõhususkohustuste süsteemis võivad liikmesriigid:
- a) lisada määratavatele säästukohustustele sotsiaalse eesmärgiga nõudeid, näiteks nõuda **prioriteedina osa energiatohususe** meetmete rakendamist kütteostuvõimetutes kodumajapidamistes või sotsiaalmajades;
 - b) lubada kohustatud isikutel arvestada oma kohustuste täitmisenä energiäteenuseosutaja või muu kolmanda isiku poolt saavutatud sertifitseeritud energiasäästu, **sealhulgas kui kohustatud isikud edendavad meetmeid muude riigi poolt heaks kiidetud asutuste või avaliku sektori asutuste kaudu, mis võivad hõlmata või mitte hõlmata ametlikke partnerlusi ja mida võib kombineerida muude rahastamisallikatega**; sellisel juhul **tagavad liikmesriigid, et kehtib** selge, läbipaistev ja kõikidele turuosalistele avatud ja sertifitseerimiskulude minimeerimist taotlev **heakskiitmise** menetlus;
 - c) lubada kohustatud isikutel arvestada kõnealusel aastal saavutatud säästu nii, nagu oleks see saavutatud mis tahes eelmise **nelja** või järgmise **kolme** aasta jooksul.
6. Liikmesriigid avaldavad **kord aastas** kõikide kohustatud isikute **või kohustatud isiku iga alakategooria** saavutatud energiasäästu ja koguenergiäsäästu süsteemis. ■

Liikmesriigid **tagavad, et kohustatud isikud annavad taotluse korral, kuid mitte sagedamini kui kord aastas, järgmist teavet:**

■

- b) agregeeritud statistiline teave nende lõpptarbijate kohta (kus on määratud olulised muudatused võrreldes varem esitatud teabega) ja
- c) ajakohane teave lõpptarbijate tarbimise kohta, sealhulgas vajaduse korral koormusprofiilid, tarbijate segmendid ja tarbijate geograafiline asukoht, kusjuures tuleb hoida eraelulise teabe või tundliku äriteabe puutumatus ja konfidentsiaalsust vastavalt kohaldatavatele liidu õigusaktidele.

9. Alternatiivina lõikele 1 võivad liikmesriigid valida võimaluse võtta muid **poliitilisi** meetmeid lõpptarbijate seas energiasäästu saavutamiseks, **tingimusel et nad täidavad lõigetes 9a ja 9b sätestatud kriteeriume**. Selliste meetmetega saavutatud **uus** aastane energiasäästu kogus on samaväärne **lõigetes 1, 1a ja 1b** nõutud **uue** energiasäästu kogusega. **Tingimusel et samaväärsus säilib, võivad liikmesriigid kombineerida kohustuste süsteeme alternatiivsete poliitiliste meetmetega, sealhulgas riiklike energiatõhususe programmidega.**

Esimeses lõigus viidatud poliitilised meetmed võivad sisaldada järgmisi poliitilisi meetmeid või nende kombinatsioone, kuid ei pea nendega piirduma:

- a) **energia- või CO₂-maksud, millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju;**
- b) **rahastamiskavad ja -instrumendid või fiskaalstiimulid, mis viivad energiatõhusa tehnoloogia või energiatõhusate meetodite rakendamiseni ja millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju;**
- c) **regulatsioonid või vabatahtlikud kokkulepped, mis viivad energiatõhusa tehnoloogia või energiatõhusate meetodite rakendamiseni ja millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju;**
- d) **standardid ja normid, mille eesmärk on parandada toodete ja teenuste, sealhulgas hoonete ja sõidukite energiatõhusust, välja arvatud kui need on kohustuslikud ja liikmesriikides ELi õiguse alusel kohaldatavad;**
- e) **energiamärgistuse süsteemid, välja arvatud need, mis on kohustuslikud ja liikmesriikides ELi õiguse alusel kohaldatavad;**
- f) **koolitus ja haridus, sealhulgas energiaalase nõustamise programmid, mis viivad energiatõhusa tehnoloogia või energiatõhusate meetodite rakendamiseni ja millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju.**

Liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt [6 kuud enne ülevõtmise kuupäeva] poliitilised meetmed, mida neil on kavas võtta esimese lõigu ja artikli 15a lõike 6 kohaldamiseks, järgides Va lisa punktis 4 sätestatud raamistikku, ning kirjeldavad, kuidas nad nõutud säästu koguse saavutavad. Teises lõigus ja artikli 15a lõikes 6 osutatud poliitiliste meetmete puhul kirjeldatakse teates, kuidas lõikes 9a sätestatud kriteeriume täidetakse. Muude poliitiliste meetmete puhul kui need, millele osutatakse teises lõigus või artikli 15a lõikes 6, selgitavad liikmesriigid, kuidas saavutatakse säästu, jälgimise ja kontrolli samaväärne tase. Komisjon võib soovitada muudatusi kolme kuu jooksul pärast teatamist.

9a. *Ilma et see piiraks lõike 9b kohaldamist, on lõike 9 teise lõigu ja artikli 15a lõike 6 kohaselt võetavate poliitiliste meetmete kriteeriumid järgmised:*

- a) poliitiliste meetmetega nähakse ette vähemalt kaks vaheperioodi 31. detsembriks 2020 ja need viivad lõikes 1 sätestatud eesmärgi taseme saavutamiseni;*
- b) iga delegeeritud isiku, osaleva isiku või avaliku sektori rakendusasutuse, mis iganes neist on asjakohane, vastutus on määratletud ja sääst, mis tuleb saavutada, on kindlaks määratud läbipaistval viisil;*
- c) sääst, mis tuleb saavutada, on kindlaks määratud läbipaistval viisil;*
- d) nõutud säästu kogust või säästu kogust, mis tuleb saavutada poliitilise meetmega, väljendatakse energia lõpptarbimise või primaarenergia tarbimise kaudu, kasutades IV lisas toodud ümberarvutustegureid;*
- e) energiasäästu arvutatakse Va lisa punktides 1 ja 2 toodud meetodeid ja põhimõtteid kasutades;*

- f) energiasäästu arvutatakse Va lisa punktis 3a toodud meetodeid ja põhimõtteid kasutades;*
- g) välja arvatud juhul, kui see ei ole teostatav, esitavad osalevad isikud aastaaruande saavutatud energiasäästu kohta ja teevad selle üldsusele kättesaadavaks;*
- h) kui edusammud ei ole rahuldavad, on tagatud tulemuste jälgimine ja ette nähtud asjakohased meetmed;*
- i) loodud on kontrollisüsteem, mis hõlmab ka energiatõhususe parandamise meetmete statistiliselt olulise osa sõltumatut kontrollimist, ja*
- j) andmed aastaste energiasäästu suundumuste kohta avaldatakse igal aastal.*

9b. Liikmesriigid tagavad, et lõike 9 punktis a osutatud maksud vastavad lõike 9a punktides a, b, ca, d, f, h ja j loetletud kriteeriumidele.

Liikmesriigid tagavad, et lõike 9 punktis c osutatud regulatsioonid ja vabatahtlikud kokkulepped vastavad lõike 9a punktides a, b, c, d, e, g, h, i ja j loetletud kriteeriumidele.

Liikmesriigid tagavad, et lõike 9 teises lõigus osutatud muud poliitilised meetmed ja artikli 15a lõikes 6 osutatud riiklikud energiatõhususe fondid vastavad lõike 9a punktides a, b, c, d, e, h, i ja j loetletud kriteeriumidele.

9c. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui poliitiliste meetmete või üksikmeetmete mõju kattub, ei arvestata energiasäästu kaks korda.

Artikkel 7

Energiaauditid ja energiajuhtimissüsteemid

1. Liikmesriigid soodustavad selliste energiaauditite kättesaadavust kõikidele lõpptarbijatele, mis on *kvaliteetsed* ja *kulutõhusad* ning

- a) mida teevad sõltumatult kvalifitseeritud *ja/või* akrediteeritud eksperdid *vastavalt kvalifitseerimiskriteeriumidele; või*
- b) *mida rakendavad ja mille üle teostavad järelevalvet siseriiklike õigusaktide kohaselt sõltumatud asutused.*

Esimeses lõigus osutatud energiaauditeid võivad teha asutusesisesed eksperdid või energiaaudiitorid, tingimusel et liikmesriik on kehtestanud süsteemi, millega tagatakse nende töö kvaliteet ja kontrollitakse seda, sealhulgas vajadusel korral süsteemi, mille kohaselt valitakse igal aastal juhuslikult vähemalt statistiliselt oluline osa kõikidest nende poolt läbi viidud energiaaudititest.

Energiaauditite ja energiajuhtimissüsteemide kvaliteedi tagamise nimel kehtestavad liikmesriigid läbipaistvad ja mittediskrimineerivad energiaauditite miinimumkriteeriumid, tuginedes Vb lisas sätestatud põhimõtetele.

Auditid ei sisalda tingimusi, mis ei lase audititulemusi edastada mis tahes kvalifitseeritud/akrediteeritud energiateenuseosutajale, tingimusel et tarbija ei ole sellele vastu.

Liikmesriigid töötavad välja programmid selleks, et julgustada väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid läbi tegema energiaauditeid *ning seejärel selliste auditite soovitusi ellu viima.*

Samuti töötavad nad välja programmid selleks, et suurendada asjakohase nõustamisteenuse kaudu kodumajapidamiste teadlikkust selliste auditite kasu kohta.

Ilma et see piiraks ELi riigiabiõigust ning läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele tuginedes võivad liikmesriigid luua tugisüsteemid VKEdele, sealhulgas kui nad on sõlminud vabatahtlikud kokkulepped, selleks et katta energiaauditite ja nende käigus tehtud kulutõhusate soovitude rakendamise kulud, juhul kui rakendatakse kavandatud meetmeid.

Liikmesriigid julgustavad energiaaudiitorite kvalifitseerimiseks vajalike koolitusprogrammide korraldamist, et oleks piisavalt eksperte.

Liikmesriigid juhivad väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tähelepanu – *kaasa arvates nende vastavate vahendavate esindusorganisatsioonide kaudu* – konkreetsetele näidetele, kuidas energiajuhtimissüsteem võiks soodustada nende äritegevust. *Komisjon abistab liikmesriike, toetades selle valdkonna parimate tavade vahetamist.*

2. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtetes, mida ei käsitleta lõike 1 teises lõigus, tehakse energiaaudit, mida sõltumatult ja kulutõhusalt viivad läbi kvalifitseeritud *ja/või* akrediteeritud eksperdid *või mida teevad ja mille üle teostavad järelevalvet siseriiklike õigusaktide kohaselt sõltumatud asutused* hiljemalt [...] *]** ning *vähemalt* iga nelja aasta tagant viimase energiaauditi kuupäevast arvates.

3. Energiaaudit, mis viiakse sõltumatult läbi *miinimumkriteeriumide põhjal, mis tuginevad Vb lisas sätestatud põhimõtetele*, ning mida rakendatakse sidusrühmade organisatsioonide ja määratud asutuse vahelise vabatahtliku kokkuleppe alusel ning mille üle teostab järelevalvet asjaomane liikmesriik *või muud asutused, kellele pädevad asutused on delegeerinud asjakohase ülesande*, või komisjon, loetakse vastavaks lõike 2 nõuetele.

* *ELT: kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.*

Energiateenuseid pakkuvate turuosaliste juurdepääs põhineb läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel.

- 3a. *Ettevõtjad, kes kuuluvad lõike 2 kohaldamisalasse ja rakendavad sõltumatu asutuse poolt vastavalt asjakohastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele sertifitseeritud energia- või keskkonnajuhtimissüsteemi, vabastatakse lõike 2 nõuetest, tingimusel et liikmesriigid tagavad, et asjaomane juhtimissüsteem hõlmab energiaauditi tegemist miinimumkriteeriumide põhjal, mis tuginevad Vb lisas sätestatud põhimõtetele.*
4. Energiaauditid võivad olla eraldiseisvad või moodustada osa suuremast keskkonnaauditist. *Liikmesriigid võivad nõuda, et olemasoleva või kavandatud kaugkütte- või kaugjahutusvõrguga ühendamise tehnilise ja majandusliku teostatavuse hindamine oleks energiaauditi osa.*

Ilma et see piiraks ELi riigiabiõigust, võivad liikmesriigid rakendada stiimuli- ja toetuskavasid energiaauditite käigus tehtud soovituste ja sarnaste meetmete elluviimiseks.

Artikkel 8

Mõõtmine

1. *Niivõrd kui see on tehniliselt võimalik, rahaliselt mõistlik ning potentsiaalse energiasäästuga seoses proportsionaalne, tagavad liikmesriigid, et elektri, maagaasi, kaugkütte, kaugjahutuse ja sooja tarbevee lõpptarbija on varustatud konkurentsivõimelise hinnaga individuaalsete arvestitega, mis kajastavad täpselt lõpptarbija tegelikku energiatarbimist ning annavad teavet tegeliku tarbimisaja kohta.*

Kui olemasolev arvesti välja vahetatakse, asendatakse see alati sellise konkurentsivõimelise hinnaga individuaalse arvestiga, välja arvatud juhul, kui see ei ole tehniliselt võimalik või kulutõhus, pidades silmas hinnangulist potentsiaalset säästu pikas perspektiivis.

Kui uus hoone ühendatakse võrku või kui hoonet renoveeritakse põhjalikult, nagu on määratletud direktiivis 2010/31/EL, tuleb sellised konkurentsivõimelise hinnaga individuaalsed arvestid alati paigaldada.

2. *Kui liikmesriigid rakendavad arukaid arvestisüsteeme ja võtavad kasutusele arukad arvestid maagaasi ja/või elektrienergia tarbimise mõõtmiseks kooskõlas direktiividega 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ:*
- a) *tagavad nad, et arvestisüsteemid annavad lõpptarbijatele teavet tegeliku tarbimisaja kohta ning et arvestite miinimumfunktsioonide määramisel ja turuosalistele kohustuste kehtestamisel võetakse täielikult arvesse energiatõhususe eesmäärke ja lõpptarbijate* ■ *kasu;*
 - b) *tagavad nad arukate arvestite ja andmete edastamise turvalisuse ning lõpptarbijate privaatsuse kooskõlas asjakohaste andmekaitset ja eraelu puutumatuset käsitlevate liidu õigusaktidega;*
 - c) *elektrienergia puhul ja lõpptarbijaja taotlusel kohustavad nad arvestite käitajaid tagama, et arvesti suudab või arvestid suudavad arvestada lõpptarbijaja ruumidest võrku lastud elektrit;*
 - d) *tagavad nad, et lõpptarbijaja taotlusel tehakse mõõtmisandmed tema elektri sisse- ja väljavoolu kohta kättesaadavaks talle või lõpptarbijaja nimel tegutsevale kolmandale isikule kergesti mõistetavas vormis, mida ta saab kasutada tehingute võrdsel alusel võrdlemiseks;*
 - e) *nõuavad nad, et tarbijatele antakse arukate arvestite paigaldamisel asjakohast nõu ja teavet, eriti nende kõikide võimaluste kohta seoses näitude lugemise ning energiatarbimise jälgimisega.*

3. **Kui hoone saab kütte ja jahutuse või sooja vee kaugküttevõrgust või mitut hoonet teenindavast kesksest allikast, paigaldatakse soojus- või soojaveearvesti soojusvaheti või tarnimiskoha juurde.**

Kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes, kus on keskne kütte/jahutuse allikas või mida varustatakse kaugküttevõrgust või mitut hoonet teenindavast kesksest allikast, paigaldatakse 1. jaanuariks 2017 ka individuaalsed ■ tarbimisarvestid, et mõõta kütte või jahutuse või sooja vee tarbimist igas üksuses, kui see on tehniliselt teostatav ja kulutõhus. Kui individuaalsete arvestite kasutamine kütte mõõtmiseks ei ole tehniliselt teostatav või ei ole kulutõhus, kasutatakse igal radiaatoril soojatarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulujaotureid ■, välja arvatud siis, kui kõnealune liikmesriik näitab, et selliste küttekulujaoturite paigaldamine ei oleks kulutõhus. Sellistel juhtudel võib kaaluda alternatiivseid kulutõhusaid soojatarbimise mõõtmise meetodeid.

Kui kortermajasid varustatakse kaugkütte või -jahutuse süsteemist või oma ühisest kütte- või jahutussüsteemist, võivad liikmesriigid kehtestada individuaalse tarbimise arvestuse läbipaistvuse ja täpsuse tagamiseks läbipaistvad eeskirjad, mis käsitlevad sooja- või soojaveetarbimise kulude jaotamist sellistes hoonetes. Kui see on asjakohane, hõlmavad nimetatud eeskirjad juhiseid sooja- ja/või soojaveetarbimise kulude jaotamise viisi kohta järgmiselt:

- a) soe vesi majapidamisotstarbeks;
- b) hoonest kiirguv soojus ja ühispindade kütmiseks kasutatav soojus (kui trepikodades ja koridorides on radiaatorid);
- c) korterite kütte.

Artikkel 8a

Arvetel esitatav teave

- 1. Kui lõpptarbijat ei ole** direktiivides 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ **osutatud arukaid arvesteid**, tagavad liikmesriigid hiljemalt 1. jaanuariks 2015, et kõigis **käesoleva** direktiiviga hõlmatud sektorites, sealhulgas energiatarnijad, jaotusvõrguettevõtjad ja energia jaemüügiettevõtjad, esitatakse arvetel täpne ja tegelikul tarbimisel põhinev **teave vastavalt VI lisale (2.1), kui see on tehniliselt võimalik ja majanduslikult põhjendatud.**

Selle kohustuse võib täita näitude regulaarse iselugemise süsteemi abil, mille puhul lõpptarbija teatavad oma arvesti näidud energiatarnijale. Ainult siis, kui lõpptarbija ei ole teatanud arvesti näitusid teatava arveperioodi kohta, esitatakse arve hinnangulise tarbimise või ühtse määra alusel.
- 2. Vastavalt direktiividele 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ paigaldatud arvestid võimaldavad esitada arvetel tegelikul tarbimisel põhinevat täpset teavet. Liikmesriigid tagavad, et lõpptarbijat on kerge juurdepääs täiendavale teabele varasema tarbimise kohta, mida nad saavad üksikasjalikult kontrollida. Varasemat tarbimist käsitlev täiendav teave sisaldab kumulatiivseid andmeid vähemalt eelneva kolme aasta kohta või perioodi kohta alates varustuslepingu algusest, kui leping on vähem kestnud. Andmed on vastavuses ajavahemikega, mille kohta on arvete esitamisega seotud teavet sagedasti koostatud. Varasemat tarbimist käsitlev täiendav teave sisaldab ka üksikasjalikke andmeid kasutamise aja järgi mis tahes päeva, nädala, kuu ja aasta kohta; see teave tehakse lõpptarbijale kättesaadavaks interneti või arvesti liidese kaudu vähemalt eelneva 24 kuu kohta või perioodi kohta alates varustuslepingu algusest, kui leping on vähem kestnud.**
- 3. Olenemata sellest, kas arukad arvestid on paigaldatud või mitte, teevad liikmesriigid järgmist:**

- a) nõuavad, et lõpptarbija soovi korral tehakse *teave lõpptarbijate energiaarvete ja varasema tarbimise kohta* kättesaadavaks lõpptarbija poolt määratud energiateenuseosutajale *selles ulatuses, millises see teave* on kättesaadav;
- b) tagavad, et lõpptarbijad saavad valida võimaluse saada arvetel esitatavat teavet ja arveid elektrooniliselt. Liikmesriigid tagavad, et tarbijad saavad soovi korral selge ja arusaadava selgituse selle kohta, kuidas nende arve koostati, eelkõige juhul, kui arved ei põhine tegelikul tarbimisel;
- c) tagavad, et vastavalt VI lisale tehakse koos arvega kättesaadavaks asjakohane teave, mille abil lõpptarbijad saavad tervikliku ülevaate jooksvatest energiakuludest;
- d) võivad sätestada, et lõpptarbija soovi korral ei käsitleta nendel arvetel esitatavat teavet maksetaotlusena. Sellistel juhtudel tagavad liikmesriigid, et energiaallikate tarnijad pakuvad paindlikku korraldust tegelike maksete jaoks;
- e) nõuavad, et tarbijatele esitatakse nende nõudmisel energiakulusid käsitlevad andmed ja hinnangud õigeaegselt ja kergesti mõistetavas vormis, mida nad saavad kasutada tehingute võrdsel alusel võrdlemiseks.

Artikkel 8b

Mõõtmisandmete ja arvetel esitatavale teabele juurdepääsu kulu

1. *Liikmesriigid tagavad, et lõpptarbijad saavad kõik oma arved ja arvetel esitatava teabe energia tarbimise kohta tasuta ning et lõpptarbijad pääsevad samuti ligi oma tarbimisandmetele asjakohasel viisil ja tasuta.*

2. *Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, jaotatakse kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes kütte ja jahutuse individuaalse tarbimise eest arvetel esitatava teabe koostamise kulud artikli 8 lõike 3 kohaselt kasumit mittetaotleval viisil. Kulud, mis tulenevad sellest, et nimetatud ülesanne antakse kolmandale isikule, nagu teenuseosutajale või kohalikule energiatarbijale, ja mis hõlmavad tegeliku individuaalse tarbimise mõõtmist, jaotamist ja arvestamist sellistes hoonetes, võib edasi kanda lõpptarbijatele niivõrd, kui need kulud on põhjendatud.*

Artikkel 8c

Tarbijate teavitamise ja kaasamise programm

1. *Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, mille eesmärk on edendada ja hõlbustada väiketarbijate, sealhulgas kodutarbijate tõhusat energia kasutamist. Need meetmed võivad olla osa riiklikust strateegiast.*
2. *Lõike 1 kohaldamise eesmärgil hõlmavad need meetmed vähemalt ühte allpool loetletud elementidest:*
- a) *eri vahendid ja poliitikad käitumisharjumuste muutmiseks, sealhulgas näiteks:*
- *fiskaalstiimulid;*
 - *juurdepääs rahastamisele, toetustele ja subsiidiumidele;*
 - *teavitamine;*
 - *näidisprojektid;*
 - *tegevus töökohal;*
- b) *võimalused ja vahendid tarbijate ja tarbijaorganisatsioonide kaasamiseks võimalikul üleminekul arukate arvestite kasutamisele, teavitades*

- *kulutõhusast ja hõlpsasti saavutatavast energiakasutuse muutusest;*
- *energiatõhususe meetmetest.*

Artikkel 9

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad, milles käsitletakse karistusi *artiklite 6–8b ja artikli 14 lõike 3* alusel vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest, ning võtavad vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste eeskirjade rakendamine. Karistused peavad olema tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teevad komisjonile need sätted teatavaks hiljemalt ...* ja teatavad talle viivitamata kõikidest nende hilisematest muudatustest.

III PEATÜKK

Energiatarnimise tõhusus

Artikkel 10

Kütte ja jahutuse tõhususe edendamine

1. Tõhusa koostootmise ja tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kohaldamise võimaluste kohta *viivad* liikmesriigid *31. detsembriks 2015 läbi põhjaliku hindamise*, mis sisaldab VII lisas sätestatud teavet, ja teatavad sellest komisjonile. *Kui nad on samaväärse hindamise juba teinud, teavitavad nad sellest komisjoni.*

Põhjaliku hindamise käigus võetakse täielikult arvesse direktiivi 2004/8/EÜ põhjal koostatud riikide tõhusa koostootmise potentsiaali analüüsi tulemusi.

* ELT: *18 kuud* pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Hindamist ajakohastatakse ja sellest teavitatakse komisjoni iga viie aasta tagant, **kui komisjon on vähemalt aasta enne tähtaega esitanud sellekohase taotluse.**

- 1a.** Liikmesriigid võtavad vastu **poliitika, mis soodustab tõhusate kütte- ja jahutussüsteemide, eelkõige tõhusat koostootmist kasutavate süsteemide kasutamise võimaluste nõuetekohast arvessevõtmist** kohalikul ja piirkondlikul **tasandil. Arvesse võetakse võimalusi arendada kohalikke ja piirkondlikke soojusturge.**
- 1b.** **Lõikes 1 osutatud hindamise eesmärgil viivad liikmesriigid läbi oma territooriumi hõlmava kulude-tulude analüüsi vastavalt VIIIa lisa 1. osale, võttes aluseks kliimatingimused, majandusliku teostatavuse ja tehnilise sobivuse. Kulude-tulude analüüs võimaldab teha kindlaks kõige ressursi- ja kulutõhusamad lahendused kütte- ja jahutusnõuete täitmiseks. Kulude-tulude analüüs võib olla osa direktiivi 2001/42/EÜ kohasest keskkonnahindamisest lõikes 1 viidatud hindamise läbiviimiseks.**
- 2.** **Kui lõigetes 1 ja 1a viidatud hindamiste käigus tehakse kindlaks, et on võimalik kohaldada tõhusat koostootmist ja/või tõhusat kaugkütet ja -jahutust, mille tulud ületavad kulusid, võtavad liikmesriigid piisavad meetmed** tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri **väljaarendamiseks ja/või selleks, et hõlmata** tõhusa koostootmise arendamist ning heitsoojusest ja taastuvatest energiaallikatest saadava soojus- ja jahutusenergia kasutamist kooskõlas **lõigetega 1, 3 ja 5. Kui lõigetes 1 ja 1a viidatud hindamiste käigus ei tehta kindlaks võimalust, mille puhul tulud ületavad kulusid, sealhulgas lõikes 3 osutatud kulude-tulude analüüsi tegemisega seotud halduskulusid, võib asjaomane liikmesriik käitised selles lõikes sätestatud kohustustest vabastada.**
- 3.** Liikmesriigid tagavad, et **viiakse läbi kulude-tulude analüüs vastavalt VIIIa lisa 2. osale, kui pärast [direktiivi siseriiklikkusse õigusesse ülevõtmise kuupäev]:**

 - a) kavandatakse uut soojuselektrijaama, mille summaarne nimisoojusvõimsus ületab 20 MW, et hinnata käitise kui tõhusa koostootmisjaama toimimise kulusid ja tulusid;**

- a) *oluliselt remonditakse olemasolevat soojuselektrijaama, mille summaarne nimisoojusvõimsus ületab 20 MW, et hinnata käitise tõhusaks koostootmisjaamaks muutmise kulusid ja tulusid* ■ ;
- b) *kavandatakse või oluliselt remonditakse üle 20 MW summaarse nimisoojusvõimsusega ja kasulikul temperatuuril heitsoojust tootvat tööstuskäitist, et hinnata kulusid ja tulusid, mis kaasnevad majanduslikult põhjendatud nõudluse rahuldamiseks heitsoojuse kasutamisega, kaasa arvatud koostootmise teel, ja selle käitise ühendamise kaugkütte- ja -jahutusvõrku;*
- ba) *kavandatakse uut kaugkütte- ja -jahutusvõrku või uut 20 MW ületava summaarse nimisoojusvõimsusega elektrijaama olemasolevas kaugkütte- ja -jahutusvõrgus või remonditakse oluliselt sellist olemasolevat jaama, et hinnata lähedal asuvate tööstuskäitiste heitsoojuse kasutamise kulusid ja tulusid.*

Seadmete paigaldamist, et koguda põletuskäitises tekkivat CO₂, eesmärgiga see geoloogiliselt säilitada, nagu on ette nähtud direktiivis 2009/31/EÜ, ei loeta remondiks kõnealuste sätete mõistes.

Liikmesriigid võivad nõuda, et punktides b ja ba osutatud kulude-tulude analüüs tehakse koostöös kaugkütte- ja -jahutusvõrkude toimimise eest vastutavate ettevõtjatega.

4. Liikmesriigid võivad ■ lõike 3 kohaldamisel välja jätta:

- a) *need tipptunni ja varuelektrijaamad, mis on kavandatud töötama alla 1500 töötunni aastas viie aasta libiseva keskmisena, võttes aluseks liikmesriikide kehtestatud kontrollimenetluse, millega tagatakse, et see erandi tegemise kriteerium on täidetud;*

- b) *tuumaenergia kütised;*
- c) *kütised, mis peavad asuma direktiivi 2009/31/EÜ alusel loa saanud geoloogilise säilitamise koha lähedal.*

Liikmesriigid võivad samuti kehtestada künnised, mis väljendatakse kättesaadava kasuliku heitsoojuse kogusena, nõudlusena kütte järele või kaugusena tööstuskütiste ja kaugküttevõrkude vahel, mille alusel kütised jäetakse lõike 3 punktide b ja ba sätete kohaldamisest välja.

Liikmesriigid teevad need **■** *käesoleva lõike alusel vastu võetud erandid komisjonile teatavaks 1. jaanuariks 2014 ja pärast seda teatavad nad komisjonile kõikidest edaspidi eranditesse tehtavatest muudatustest.*

- 5. Liikmesriigid võtavad vastu direktiivi 2009/72/EÜ artikli 7 kohased loakriteeriumid või samaväärsed loakriteeriumid, et:
 - *võtta arvesse lõigetes 1 ja 1a osutatud põhjaliku hindamise tulemust;*
 - *tagada lõikes 3 osutatud nõuete täitmine ja*
 - *võtta arvesse lõikes 3 osutatud kulude-tulude analüüsi tulemust.*
- 6. Liikmesriigid võivad teha erandi individuaalsete kütiste suhtes, et neilt ei nõutaks lõikes 5 osutatud loakriteeriumide alusel selliste valikute rakendamist, mille puhul tulud ületavad kulusid, kui selleks on mõjuvad põhjused, mis tulenevad seadusest, omandiõigusest või rahastusest. Nendel juhtudel esitab asjaomane liikmesriik komisjonile põhjendatud teatise otsuse kohta kolme kuu jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast.

8a. **Käesoleva artikli lõikeid 3, 4, 5 ja 6 kohaldatakse tööstusheidete direktiiviga 2010/75/EL hõlmatud käitiste suhtes, ilma et see piiraks selle direktiivi nõudeid.**

10. II lisa **punktis f** osutatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste põhjal tagavad liikmesriigid tõhusa koostootmisega toodetud elektrienergia päritolutagatise esitamise vastavalt objektiivsetele, läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele, mille iga liikmesriik on sätestanud. Nad tagavad, et nimetatud päritolutagatis vastab nõuetele ja sisaldab vähemalt teavet, mis on täpsustatud IX lisas. Liikmesriigid tunnustavad vastastikku päritolutagatise ja loevad neid eranditult käesolevas lõikes osutatud teabe tõenduseks. Päritolutagatise kui tõenduse tunnustamisest keeldumine, eriti kui põhjuseks on pettuse vältimine, peab rajanema objektiivsetel, läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel. Liikmesriik teatab komisjonile sellisest keeldumisest ja selle põhjenduse. Päritolutagatise tunnustamisest keeldumise korral võib komisjon, eelkõige arvesse võttes objektiivseid, läbipaistvaid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume, millele kõnealune tunnustamine tugineb, võtta vastu otsuse sundida keelduvat osapoolt päritolutagatist tunnustama.

Komisjonil on vastavalt artiklile 18 antud delegeeritud õigusaktidega volitused vaadata läbi direktiivi 2004/8/EÜ alusel komisjoni otsusega [otsuse number] kehtestatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused 1. jaanuariks 2015.

11. Liikmesriigid tagavad, et kui koostootmisele antakse toetust, tehakse seda tõhusa koostootmisega saadava elektrienergia tootmiseks, kus heitsoojust kasutatakse tõhusalt, et saavutada primaarenergia sääst. Koostootmisele ja soojuse tootmisele kaugkütteks ning kaugküttevõrkudele antavale riiklikule toetusele **kohaldatakse** vajaduse korral riigiabi eeskirju.

Artikkel 12

Energia *muundamine*, ülekanne ja jaotus

1. Liikmesriigid tagavad, et riiklikud energeetikavaldkonda reguleerivad asutused pööravad ***direktiivis 2009/72/EÜ kirjeldatud ülesannete täitmisel*** tähelepanu energiatõhususele, kuid nad teevad otsuseid gaasi- ja elektriinfrastruktuuri käitamise kohta. Eelkõige tagavad nad, et ***riiklikud energeetikavaldkonda reguleerivad asutused*** annavad võrgutariifide ja õigusnormide ***väljatöötamisega direktiivi 2009/72/EÜ raames ning võttes arvesse iga meetme kulusid ja tulusid***, võrguettevõtjatele stiimulid, et nad ***muudaksid*** seoses arukate võrkude jätkuva kasutuselevõtuga võrgukasutajatele ***kättesaadavaks*** süsteemiteenused, mis võimaldavad energiatõhususe parandamise meetmete rakendamist.

Sellised süsteemiteenused võib kindlaks määrata võrguettevõtja ja need ei avalda kahjulikku mõju süsteemi turvalisusele.

Elektriga seoses tagavad liikmesriigid, et võrke käsitlevad õigusnormid ja **■** võrgutariifid täidavad XI lisa kriteeriume ning võetakse arvesse määruse 714/2009 **■** kohaselt välja töötatud juhiseid ja eeskirju.

2. Liikmesriigid ***tagavad 30. juuniks 2015, et:***
 - a) ***viiakse läbi hindamine*** nende gaasi- ja elektriinfrastruktuuri **■** energiatõhususe suurendamise võimaluste kohta, eelkõige ülekande, jaotuse, koormuse reguleerimise ja koostalitlusvõime ning energiatootmiskäitistega ühendamise alal, ***sealhulgas seoses energia mikrotootjate juurdepääsuvõimalustega;***
 - b) **■** ***määratakse kindlaks*** konkreetsed meetmed ja investeeringud kulutõhusate energiatõhususe parandamise meetmete kasutuselevõtuks võrguinfrastruktuurides ja esitatakse nende kasutuselevõtu ajakava.

3. Liikmesriigid võivad lubada võrguenergia ülekande ja jaotamisega seoses sotsiaalse eesmärgiga süsteemi- ja tariifstruktuurikomponente eeldusel, et nende võimalik häiriv mõju ülekande- ja jaotussüsteemile on võimalikult väike ja et nimetatud komponendid ei ole sotsiaalse eesmärgi suhtes ebaproportsionaalsed.
4. Liikmesriigid tagavad selliste ülekande- ja jaotustariifides olevate stiimulite kõrvaldamise, mis **kahjustavad elektrienergia tootmise, ülekande, jaotuse ja tarnimise üldist tõhusust (sealhulgas energiatõhusust) või mis võivad takistada nõudlusele reageerimist tasakaalustavatel turgudel ja kõrvalteenuste hankimisel. Liikmesriigid tagavad, et võrguettevõtjatel on stiimulid infrastruktuuri ülesehituse ja toimimise tõhususe parandamiseks ja et direktiivi 2009/72/EÜ raames võimaldavad tariifid tarnijatel suurendada tarbijate osalemist süsteemi tõhususes, mis hõlmab nõudlusele reageerimist sõltuvalt riigi oludest.**
5. **Ilma et see piiraks direktiivi 2009/28/EÜ artikli 16 lõike 2 kohaldamist ning võttes arvesse direktiivi 2009/72/EÜ artikli 15 sätteid ja vajadust tagada küttega katkematu varustus,** tagavad liikmesriigid, et nende territooriumil asuvad ja **elektrijaamade võrgujärjekorda seadmise eest vastutavad** ülekandevõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad, kes peavad täitma võrgu usaldusväärsuse ja ohutuse säilitamise nõudeid, mis põhinevad pädevate riiklike asutuste poolt määratud läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel:
 - a) tagavad tõhusa koostootmisega toodetud elektri ülekandmise ja jaotuse;
 - b) annavad tõhusa koostootmisega toodetud elektrile eelistatud või garanteeritud võrkupääsu;
 - c) annavad elektrijaamade võrgujärjekorda seadmisel eelisjärjekorra tõhusa koostootmisega toodetud elektrile, **niivõrd kui siseriikliku elektrisüsteemi ohutu toimimine seda võimaldab.**

Liikmesriigid tagavad, et nende elektrisüsteemides antud erinevate juurdepääsude ja eelisõiguste järjestamist käsitlevad eeskirjad on selgelt ja üksikasjalikult kirjeldatud ning avaldatud. Tõhusa koostootmise jaamadele eelistatud juurdepääsu andmisel või võrgujärjekorda seadmisel võivad liikmesriigid seada taastuenergia ja tõhusa koostootmise ning nende eri liigid tähtsuse järjekorda, tagades igal juhul, et erisugustest taastuvatest energiaallikatest saadud energiale eelisjuurdepääsu või -võrgujärjekorra andmisel ei oleks takistusi.

Lisaks esimeses lõigus sätestatud kohustustele vastavad ülekandevõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad XII lisas sätestatud nõuetele.

Liikmesriigid võivad eelkõige lihtsustada väikekoostootmisseadmetes ja mikrokoostootmisseadmetes tõhusa koostootmisega toodetud elektri ühendamist võrgusüsteemi. ***Liikmesriigid võtavad vajaduse korral meetmeid, mille eesmärk on julgustada võrguettevõtjaid kasutusele võtma lihtsa teavitamise (nn paigalda ja teavita) menetlust mikrokoostootmisseadmete paigaldamiseks, et lihtsustada ja lühendada menetlust lubade andmiseks üksikisikutele ja -paigaldajatele.***

6. ***Tingimusel, et täidetakse võrgu usaldusväärsuse ja ohutuse säilitamise nõudeid***, astuvad liikmesriigid vajalikud sammud tagamaks, et ***juhul, kui see on tõhusa koostootmisjaama töörežiimi arvestades tehniliselt ja majanduslikult teostatav***, suudavad tõhusate koostootmisjaamade käitajad pakkuda ülekandevõrgu- ja jaotusvõrguettevõtjatele tasakaalustavaid teenuseid ja muid talituslikke teenuseid **■**. Ülekandevõrgu- ja jaotusvõrguettevõtjad tagavad, et sellised teenused ostetakse läbipaistva, ***mittediskrimineeriva*** ja kontrollimisele avatud pakkumismenetlusega.

Vajaduse korral võivad liikmesriigid nõuda ülekandevõrguettevõtjatelt ja jaotusvõrguettevõtjatelt nõuda, et need soodustaksid ühendamise ja süsteemi kasutamise tasusid vähendades tõhusa koostootmise rajamist nõudlusega piirkondade lähedale.

7. Liikmesriigid võivad lubada elektritootjatel, kes toodavad elektrit tõhusas koostootmises ja soovivad võrguga ühendamist, välja kuulutada ühendamistööde pakkumismenetluse.

7a. Liikmesriigid tagavad, et energeetikavaldkonda reguleerivad riiklikud asutused julgustavad nõudluspoole ressursse, näiteks nõudlusele reageerimist, osalema koos tarnimispoolega hulgi- ja jaeturul.

Sõltuvalt võrkude haldamisele omastest tehnilistest piirangutest tagavad liikmesriigid, et ülekandevõrgu- ja jaotusvõrguettevõtjad kohtlevad tasakaalustavate ja kõrvalteenustega seotud nõuete täitmisel nõudlusele reageerijaid, sealhulgas energiavahendajaid mittediskrimineerivalt ning vastavalt nende tehnilisele suutlikkusele.

7b. Sõltuvalt võrkude haldamisele omastest tehnilistest piirangutest soodustavad liikmesriigid nõudlusele reageerijate juurdepääsu tasakaalustavate, reserv- ja muude süsteemiteenuste turgudele ning nende osalemist nimetatud turgudel, nõudes muu hulgas, et riiklikud reguleerivad asutused või, juhul kui riiklikust reguleerivast süsteemist tulenevalt vajalik, ülekandevõrgu- ja jaotusvõrguettevõtjad määratleksid tihedas koostöös nõudluspoole teenusepakkujate ja tarbijatega nendel turgudel osalemist käsitlevad tehnilised kirjeldused, tuginedes nende turgude tehnilistele nõuetele ja nõudlusele reageerimise suutlikkusele. Sellised kirjeldused hõlmavad energiavahendajate osalemist.

7c. Direktiivi 2010/75/EL kohasel aruandlusel ja ilma et see piiraks selle direktiivi artikli 9 lõike 2 kohaldamist, kaaluvad liikmesriigid energiatõhususe tasemeid käsitleva teabe esitamist käitiste puhul, mille summaarne nimisoojusvõimsus on 50 MW või enam ja mis tegelevad kütuste põletamisega, võttes arvesse asjakohast parimat võimalikku tehnikat, mis on välja töötatud kooskõlas direktiiviga 2010/75/EL ja direktiiviga 2008/1/EÜ.

Liikmesriigid võivad julgustada selliste käitiste käitajaid, mis tegelevad kütuste põletamisega ja mille summaarne nimisoojusvõimsus on 50 MW või enam, parandama oma aasta keskmisi netotalitusemäärasid.

IV PEATÜKK

Horisontaalsed sätted

Artikkel 13

Kvalifitseerimis-, akrediteerimis- ja sertifitseerimissüsteemide kättesaadavus

1. ***Kui liikmesriik leiab, et tehnilise pädevuse, objektiivsuse ja usaldusväärsuse tase riigis ei ole piisav, tagab ta, et 1. jaanuariks 2015 tehakse energiateenuseosutajate, energiaauditite, energeetikajuhtide ning direktiivi 2010/31/EL artikli 2 punktis 9 määratletud energiamõjuga ehitusdetailide paigaldajate jaoks kättesaadavaks või et neile oleksid kättesaadavad sertifitseerimis- ja/või akrediteerimissüsteemid ja/või samaväärsed kvalifitseerimissüsteemid, sealhulgas vajadusel sobivad koolitusprogrammid***
- 1a. ***Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud süsteemid on tarbijatele läbipaistvad, on usaldusväärsed ja aitavad kaasa riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamisele.***
2. Liikmesriigid teevad avalikult kättesaadavaks lõikes 1 osutatud sertifitseerimis- ja/või akrediteerimissüsteemid või samaväärsed kvalifitseerimissüsteemid ning teevad omavahel ja komisjoniga koostööd süsteemide võrdlemise ja tunnustamise alal.

Liikmesriigid võtavad vastavalt artikli 14 lõikele 1 vajalikud meetmed selleks, et tarbijad oleksid teadlikud kvalifitseerimis- ja/või sertifitseerimissüsteemide kättesaadavusest.

Artikkel 13a

Teave ja koolitus

- 1. Liikmesriigid tagavad, et teave olemasolevate energiatõhususmehhanismide ning finants- ja õigusraamistiku kohta on läbipaistev ning et seda levitatakse laialdaselt kõikidele asjassepuutuvatele turuosalistele, nagu tarbijatele, ehitajatele, arhitektidele, inseneridele, keskkonna- ja energiaauditi tegijatele ja ehitusdetailide paigaldajatele, nagu on sätestatud direktiivis 2010/31/EL. Liikmesriigid julgustavad, et pankadele ja muudele finantseerimisasutustele antakse teavet võimaluste kohta, kuidas nad saaksid osaleda energiatõhususe parandamise meetmete rahastamises, sealhulgas näiteks avaliku ja erasektori partnerlusi luues.*
- 2. Liikmesriigid loovad turul osalejatele sobivad tingimused energiatarbijatele energiatõhusust käsitleva adekvaatse ja sihipärase teabe ning nõu jagamiseks.*
- 3. Komisjon vaatab läbi mõju, mis on tema meetmetel, mille eesmärk on toetada platvormide loomist energiatõhususe koolitusprogrammide edendamisel, kaasates muu hulgas Euroopa sotsiaalse dialoogi organeid, ja esitab vajadusel lisameetmeid. Komisjon julgustab Euroopa sotsiaalpartnereid energiatõhususe üle arutlema.*
- 4. Liikmesriigid soodustavad koos sidusrühmade, sealhulgas kohalike ja piirkondlike ametiasutustega teavitus-, teadlikkuse tõstmise ja koolitusalgatuste elluviimist, et teavitada elanikke energiatõhususe parandamise meetmetega kaasnevatest kasudest ja praktilistest üksikasjadest.*
- 5. Komisjon julgustab, et teavet parimate energiatõhususe tavade kohta liikmesriikides vahetatakse ja levitatakse laialdaselt.*

Artikkel 14
Energiateenused

1. Liikmesriigid edendavad energiateenuste turgu ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu sellele turule, tehes järgmist:

■

c) levitavad *selget ja kergesti kättesaadavat* teavet, mis käsitleb:

- energiateenuslepinguid ja sätteid, mis peaksid sellistes lepingutes olema, selleks et tagada energiasääst ja lõpptarbija õigused;
- *energiatõhususe teenuste projektide toetamiseks mõeldud finantsinstrumente, stiimuleid, toetusi ja laene;*

d) julgustavad ■ kvaliteedimärgiste väljatöötamist, *muu hulgas kaubandusassotsiatsioonide poolt;*

■

ea) *teevad avalikult kättesaadavaks loetelu olemasolevatest energiateenuseosutajatest, kes on kvalifitseeritud ja/või sertifitseeritud vastavalt artiklile 13, ja uuendavad seda regulaarselt või loovad liidese, kus energiateenuseosutajad saavad teavet anda;*

eb) *toetavad avalikku sektorit energiateenuste pakkumiste hankimisel, eelkõige hoonete remondiks:*

- *andes energiatõhususe lepingute sõlmimiseks näidislepinguid, mis hõlmavad vähemalt XIII lisas loetletud elemente;*
- *andes teavet parimate tavade kohta energiatõhususe lepingute sõlmimisega seoses, sealhulgas, kui see on kättesaadav, kulude-tulude analüüsi, kasutades kogu elutsükli lähenemisviisi;*

ec) esitavad riikliku energiatõhususe tegevuskava raames kvalitatiivse ülevaate, milles käsitletakse energiateenuste turu praegust ja tulevast arengut.

2. Liikmesriigid toetavad energiateenuste turu nõuetekohast toimimist, tehes vajaduse korral järgmist:

a) teevad kindlaks ja avaldavad kontaktpunkti(d), kust lõpptarbijad võivad saada lõikes 1 osutatud teavet;

b) võtavad vajadusel meetmeid, et kõrvaldada õigusnormidega seotud ja muid tõkkeid, mis takistavad energiatõhususe lepingute ja muude energiatõhususe teenuste mudelite kasutamist energiasäästmismeetmete kindlakstegemiseks ja/või rakendamiseks;

c) kaaluvad näiteks ombudsmani näol sõltumatu mehhanismi loomist ja selle rolli kehtestamist, et tagada kaebuste tõhus käsitlemine ja energiateenuslepingust tulenevate vaidluste kohtuväline lahendamine;

d) võimaldavad sõltumatutel turuvahendajatel osaleda turu arengule kaasa aitamises nii nõudluse kui ka pakkumise poolel.

3. Liikmesriigid tagavad, et energiatarnijad, jaotusvõrguettevõtjad ja energia jaemüügiettevõtjad hoiduvad igasugusest tegevusest, mis võib takistada nõudlust energiateenuste või muude energiatõhususe parandamise meetmete järele ja nende osutamist või takistada energiateenuste ja muude energiatõhususe parandamise meetmete turu arengut, sealhulgas hoiduvad nad konkurentide turult tõrjumisest või valitseva turupositsiooni ärakasutamisest.

Artikkel 15

Muud energiatõhususe edendamise meetmed

1. ***Ilma et see piiraks liikmesriikide asjaõiguse ja rendiõiguse aluspõhimõtteid***, hindavad liikmesriigid õigusnormidega seotud ja muid tõkkeid energiatõhususe saavutamisele ning ***vajaduse korral*** võtavad nende kõrvaldamiseks asjakohased meetmed eelkõige seoses järgnevaga:
 - a) hoone omanikku ja üürnikku või eri omanikke mõjutavate stiimulite erinevused, et nimetatud osalisi ei takistaks tõhususe parandamisse investeerimast asjaolu, et nemad ise ei saa sellest kogu kasu või et puuduvad eeskirjad kulude ja kasu jagamiseks nende vahel, ***sealhulgas riiklikud eeskirjad ja meetmed, millega reguleeritakse otsustusprotsesse mitme omanikuga hoonete puhul***;
 - b) avaliku sektori asutuste ostude ja aastaeelarve koostamise ning raamatupidamise kohta kehtivad õiguslikud ja reguleerivad sätted ning haldustavad, et avaliku sektori asutusi ei hoitaks tagasi ■ investeringute tegemisest, ***millega suurendatakse energiatõhusust ja vähendatakse nii palju kui võimalik kogu elutsükliga seonduvaid eeldatavaid kulusid, ning energiatõhususe lepingute ja muude pikaajaliste lepinguliste kolmanda isiku poolt rahastamise võimaluste kasutamisest***.

Tõkete kõrvaldamise meetmeteks võivad olla stiimulite pakkumine, õiguslike või regulatiivsete sätete tühistamine või muutmine, juhiste ja tõlgendavate teatiste vastuvõtmine ***või haldusmenetluste lihtsustamine***. Nimetatud meetmeid võib kombineerida energiatõhususe alase hariduse, koolituse ja konkreetse teabe ning tehnilise abiga.

2. Lõikes 1 osutatud tõkete hindamisest ja meetmetest teatatakse komisjonile artikli 19 lõikes 2 osutatud esimeses ***riiklikus energiatõhususe tegevuskavas***. ***Komisjon innustab sellega seoses riiklike parimate tavade jagamist***.

Artikkel 15a

Riiklik energiatõhususe fond, rahastamine ja tehniline tugi

- 1. Ilma et see piiraks aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist, hõlbustavad liikmesriigid rahastute loomist või juba olemasolevate kasutamist energiatõhususe parandamise meetmete rakendamiseks, et saada maksimaalset kasu eri rahastamisvõimalustest.*
- 2. Komisjon abistab liikmesriike vajadusel kas otse või Euroopa finantseerimisasutuste kaudu rahastute ja tehnilise toe kavade loomisel, mille eesmärk on suurendada eri sektorite energiatõhusust.*
- 3. Komisjon hõlbustab parimate tavade vahetamist vastutavate riiklike või piirkondlike ametiasutuste ja organite vahel, näiteks regulatiivasutuste iga-aastaste kohtumiste, liikmesriikides rakendatavate meetmete kohta teavet andvate avalike andmebaaside ja riikidevahelise võrdlemise kaudu.*
- 4. Liikmesriigid võivad rajada riikliku energiatõhususe fondi. Selle fondi eesmärk on toetada riiklike energiatõhususe algatusi.*
- 5. Liikmesriigid võivad lubada, et artikli 4 lõikes 1 sätestatud kohustusi saab täita aastaste maksetega riiklikku energiatõhususe fondi nende investeeringutega võrdse summa ulatuses, mida nõutakse artikli 4 lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmiseks.*
- 6. Liikmesriigid võivad sätestada, et kohustatud isikud saavad täita artikli 6 lõikes 1 sätestatud kohustusi makstes riiklikku energiatõhususe fondi igal aastal nende investeeringutega võrdse summa, mida nõutakse nende kohustuste täitmiseks artikli 6 lõike 1 kohaselt.*
- 7. Liikmesriigid võivad kasutada otsuse nr 406/2009/EÜ alusel määratud iga-aastastest saastekvootidest saadavaid tulusid uuenduslike rahastamismehhanismide väljatöötamiseks, et artiklis 4 sätestatud hoonete energiatõhususe suurendamise eesmärk praktikas ellu viia.*

Artikkel 16

Ümberarvestustegurid

Energiasäästu võrdlemiseks ja võrreldavatesse ühikutesse ümberarvestamiseks kohaldatakse IV lisa ümberarvestustegureid, välja arvatud juhul, kui on õigustatud muude ümberarvestustegurite kasutamine.

V peatükk

Lõppsätted

Artikkel 17

Delegeeritud õigusaktid

1. Komisjonile antakse kooskõlas artikliga 18 volitused delegeeritud õigusakti vastuvõtmiseks, et läbi vaadata artikli *10 lõike 10 teises lõigus* osutatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtused.
2. Komisjonile antakse kooskõlas artikliga 18 volitused delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks, et kohandada *I, II, III, IV, V, VI, VII, VIIIa ja XII lisas* osutatud väärtusi, arvutusmeetodeid, primaarenergia koefitsiendi vaikeväärtusi ja nõudeid tehnilise progressiga.

Artikkel 18

Delegeerimine

1. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 17 osutatud volitused **võtta vastu delegeeritud õigusakte** antakse komisjonile **viieks aastaks** alates ...*.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artiklis 17 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Kohe, kui komisjon on võtnud vastu delegeeritud õigusakti, teatab ta sellest samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 17 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega *kahe kuu* võrra.

Artikkel 19

Läbivaatamine ja rakendamise jälgimine

1. **Alates 2013. aastast** esitavad liikmesriigid iga aasta 30. aprilliks kooskõlas XIV lisa punktiga 1 aruande edusammude kohta, mis on tehtud riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamisel. **Aruanne võib olla nõukogu soovitus 2010/410/EL liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta¹ osutatud riiklike reformikavade osa.**

* ELT: palun sisestage käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

¹ **ELT L 191, 23.7.2010, lk 28.**

2. 30. aprilliks 2014 ja pärast seda iga kolme aasta tagant esitab liikmesriik **riiklikud energiatõhususe tegevuskavad (edaspidi „kavad“)**. Kavad sisaldavad olulisi energiatõhususe **parandamise** meetmeid ja **prognoositavat/saavutatud** energiasäästu, sealhulgas **tarne-, ülekande- ja jaotusvaldkonnas, ning energia lõppkasutust**, et saavutada artikli 3 lõikes 1 osutatud riiklikud energiatõhususe eesmärgid. **Kavadele** lisatakse ajakohastatud hinnangud eeldatava üldise primaarenergiatarbimise kohta aastal 2020 ning primaarenergia tarbimise hinnanguline tase sektorites, nagu on osutatud XIV lisa punktis 1.

Komisjon koostab hiljemalt **1. jaanuariks 2013** vormi, mis on juhiseks **kavade** esitamisel. Kõnealune vorm võetakse vastu vastavalt artikli 20 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele. **Riiklikud energiatõhususe tegevuskavad** sisaldavad igal juhul XIV lisa täpsustatud teavet.

4. Komisjon hindab aastaaruandeid ja **riiklike energiatõhususe tegevuskavasid** ning seda, millises ulatuses on liikmesriikidel edenenud artikli 3 lõike 1 kohaste riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamine ja käesoleva direktiivi rakendamine. Komisjon saadab seejärel oma hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Komisjon võib aruannete ja **riiklike energiatõhususe tegevuskavade** kohta tehtud hinnangu põhjal esitada liikmesriikidele soovitusel.
5. ■ Komisjon jälgib käesoleva direktiivi rakendamise mõju direktiividele 2003/87/EÜ, 2009/28/EÜ ja 2010/31/EL, **otsusele nr 406/2009/EÜ ning tööstussektoritele, eelkõige nendele, mille puhul peetakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu märkimisväärseks, nagu on kindlaks määratud komisjoni otsuses 2010/2/EL.**
- 5a. **Komisjon vaatab läbi jätkuva vajaduse artikli 10 lõikes 4 sätestatud erandite järele esimest korda esimese riikliku energiatõhususe tegevuskava hindamisel ja pärast seda iga kolme aasta tagant. Kui läbivaatamine näitab, et ükskõik milline nende erandite kriteeriumidest ei ole enam põhjendatud, võttes arvesse soojuskoormuse kättesaadavust ja käitiste, mille suhtes erandit kohaldatakse, tegelikke toimimise tingimusi, teeb komisjon ettepaneku asjakohaste meetmete võtmiseks.**

6. Liikmesriigid esitavad komisjonile igal aastal enne **30. aprilli** statistika riigi elektri- ja soojustootmise kohta tõhusast ja vähetõhusast koostootmisest vastavalt I lisas näidatud metoodikale ja võrreldes soojuse ja elektri summaarse tootmisvõimsusega. Samuti esitavad nad aastase statistika koostoodetud soojuse ja elektri tootmisvõimsuste kohta ja koostootmisel kasutatava kütuse kohta, ning kaugkütte ja -soojuse toodangu ja tootmisvõimsuse kohta võrreldes soojuse ja elektri summaarse tootmisvõimsusega. Liikmeriigid esitavad vastavalt II lisas näidatud metoodikale saadud statistika koostootmise kohaldamisega saavutatud primaarenergia säästu kohta.
7. Komisjon esitab 30. juuniks 2014 artikli 3 lõikes 2 osutatud hindamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule **ning**, kui see on **vajalik**, ettepanekud **täiendavate meetmete võtmiseks**.
- 7a. Komisjon vaatab artikli 5 rakendamise tõhususe läbi ...* [kolm aastat pärast jõustumist], võttes arvesse muudetud direktiivis 2004/18/EÜ sätestatud nõudeid, ning esitab aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Vajaduse korral esitab ta koos aruandega ettepanekud täiendavate meetmete võtmiseks.**
8. Komisjon esitab **30. juuniks 2016** Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artikli 6 rakendamise kohta. Vajaduse korral esitab ta **koos** aruandega õigusakti ettepaneku ühel või mitmel järgneval põhjusel:
- a) et muuta artikli 6 lõikes 1 osutatud **lõplikku kuupäeva**;
- aa) et vaadata läbi artikli 6 lõigetes 1, 1a ja 1b sätestatud nõuded;**
- b) et kehtestada täiendavad ühised nõuded, eelkõige artikli 6 lõikes 5 käsitletud küsimuste kohta.
9. 30. juuniks 2018 hindab komisjon liikmesriikides tehtud edusamme õigusnormidega seotud ja muude tõkete kõrvaldamisel, millele on osutatud artikli 15 lõikes 1; vajaduse korral esitab ta hinnangu põhjal **ettepanekud täiendavate meetmete võtmiseks**.

* ELT: palun sisestage kuupäev, mis on kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

10. Komisjon teeb lõigetes 1 ja 2 osutatud aruanded avalikult kättesaadavaks.

Artikkel 19a

Internetipõhine platvorm

Selleks et edendada käesoleva direktiivi rakendamist praktikas riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, rajab komisjon internetipõhise platvormi. Platvorm toetab tavade, võrdlusnäitajate ja võrkudega seotud tegevustega seoses saadud kogemuste ning uuenduslike tavade jagamist.

Artikkel 20

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. *Nimetatud komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes)¹ tähenduses.*
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 *artiklit 4*.

¹ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

Artikkel 21

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2006/32/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäev], välja arvatud selle artikli 4 lõiked 1–4 ning I, III ja IV lisa, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäevaga. Direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõiked 1–4 ning I, III ja IV lisa tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2017.

Direktiiv 2004/8/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäev], ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses eelnimetatud direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäevadega.

Direktiivi 2010/30/EL artikli 9 lõiked 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks alates [käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäev].

Viiteid direktiividele 2006/32/EÜ ja 2004/8/EÜ tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt XV lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 21a

Direktiivi 2009/125/EÜ muudatused

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivi 2009/125/EÜ (mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks) muudetakse järgmiselt.

(1) Lisatakse põhjendus:

'a) *„Direktiiviga 2010/31/EL nõutakse liikmesriikidelt, et nad kehtestaksid hoonete välispiireteks olevate ehitusdetailide energiatõhususe nõuded ning olemasolevatesse hoonetesse paigaldatavate tehnosüsteemide üldise energiatõhususe, nõuetekohase paigaldamise ja asjakohaste mõõtmete, korrigeerimise ja kontrolli süsteeminõuded. Käesoleva direktiivi eesmärkidega on kooskõlas asjaolu, et kõnealused nõuded võivad teatud tingimustel piirata käesoleva direktiivi ja selle rakendusmeetmete kohaste energiamõjuga toodete paigaldamist, eeldusel et nimetatud nõuded ei kujuta endast põhjendamatu turutõket.”*

(2) *Artikli 6 lõike 1 lõppu lisatakse järgmine tekst:*

„ilma et see piiraks liikmesriikide poolt direktiivi 2010/31/EL artikli 4 lõike 1 ja artikli 8 kohaselt kehtestatud energiatõhususe nõuete ja süsteeminõuete kohaldamist.”

Artikkel 22

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ...*.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, jõustavad liikmesriigid õigus- ja haldusnormid, mis on vajalikud, et täita artiklit 3a, artikli 4 lõike 1 esimest lõiku, artikli 4 lõike 3 esimest lõiku, artikli 4 lõiget 3a, artikli 6 lõike 9 viimast lõiku, artikli 10 lõiget 4, [artikli 15 lõiget 2], [artikli 19 lõiget 1] ja [artikli 19 lõiget 2] ning Va lisa punkti 4 nendes sätestatud kuupäevadeks.

Nad edastavad kõnealuste normide teksti ■ viivitamata komisjonile.

* ELT: palun sisestage kuupäev, mis on **18 kuud** pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 23

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 24

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja

I LISA

Koostoodetava elektrienergia arvutamise üldpõhimõtted

I OSA. Üldpõhimõtted

Soojus- ja elektrienergia koostootmisel saadava elektrienergia arvutamisel tuleb lähtuda tootmiseseadme normaaltingimustel kasutamise oodatavatest või tegeliku talitluse väärtustest.

Mikrokoostootmiseseadmete puhul võivad arvutuse aluseks olla tõendatud väärtused.

- a) Soojus- ja elektrienergia koostootmisel toodetav elektrienergia tähendab seadme summaarset elektrienergia aastatoodangut, mida mõõdetakse peageneraatorite väljundklemmidel
- i) koostootmiseseadmete tüüpidel b, d, e, f, g ja h, millele on osutatud II osas ning mille üldine kasutegur aastas on liikmesriikide poolt kindlaks määratud tasemel vähemalt 75 %, ning
 - ii) koostootmiseseadmete tüüpidel a ja c, millele on osutatud II osas ning mille üldine kasutegur aastas on liikmesriikide poolt kindlaks määratud tasemel vähemalt 80 %.
- b) Koostootmiseseadmetel, mille üldine kasutegur aastas on väiksem kui lõike a alapunktis i sätestatud väärtus (II osas osutatud koostootmiseseadmete tüübid b, d, e, f, g ja h), või sellistel, mille üldine kasutegur aastas on väiksem kui lõike a alapunktis ii sätestatud väärtus (II osas osutatud koostootmiseseadmete tüübid a ja c), arvutatakse koostootmine järgmise valemiga:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

kus

E_{CHP} on koostootmisel saadava elektrienergia kogus,

C on elektrienergia ja soojusenergia suhtarv.

H_{CHP} on koostootmisel saadava kasuliku soojuse kogus (see on summaarne soojustoodang, millest on lahutatud eraldi kateldes toodetud soojus või aurugeneraatorist enne turbiini saadud vaheltvõtuauru soojus).

Koostootmisel saadava elektrienergia arvutamisel tuleb lähtuda elektrienergia ja soojusenergia tegelikust suhtarvust. Kui koostootmiseseadme elektrienergia ja soojusenergia tegelik suhtarv ei ole teada, võib eeldusel, et arvutuslik koostoodetud elektrienergia on seadme summaarsest elektrienergia toodangust väiksem või sellega võrdne, kasutada II osas osutatud seadmetüüpide a, b, c, d ja e puhul statistiliseks otstarbeks järgmisi vaikeväärtusi:

<i>Seadme tüüp</i>	<i>Elektri- ja soojusenergia suhtarvu C vaikeväärtus</i>
<i>Kombineeritud tsükli ja soojuse tagastamisega gaasiturbiin</i>	<i>0,95</i>
<i>Vasturõhuauruturbiin</i>	<i>0,45</i>
<i>Vaheltvõtuauru-kondensatsiooniturbiin</i>	<i>0,45</i>
<i>Soojuse tagastamisega gaasiturbiin</i>	<i>0,55</i>
<i>Sisepõlemismootor</i>	<i>0,75</i>

Kui liikmesriigis võetakse kasutusele elektrienergia ja soojusenergia suhtarvu vaikeväärtused II osas osutatud seadme tüüpi f, g, h, i, j ja k puhul, siis tuleb need vaikeväärtused avaldada ja teatada komisjonile.

- d) Kui osa koostootmisprotsessis kasutatava kütuse energiasisaldusest muundub kemikaalideks ja läheb taas ringlusse, tuleb see osa kasutatavast kütusest lahutada enne punktides a ja b kasutatud üldkasuteguri arvutamist.

- e) Liikmesriik võib konkreetse seadme talitlusandmete põhjal määrata elektrienergia ja soojusenergia suhtarvu elektrienergia ja kasuliku soojusenergia suhtarvuna, kui koostootmisseade töötab koostootmisrežiimil madalama võimsusega.
- f) Liikmesriik võib punktidega a ja b ette nähtud arvutustes kasutada muud kui ühe aasta pikkust aruandeperioodi.

II OSA. Käesoleva direktiiviga hõlmatud koostootmistehnoloogia

- a) Kombineeritud tsükli ja soojuse tagastamisega gaasiturbiin
- b) Vasturõhuaauruturbiin
- c) Vaheltvõtuauru-kondensatsiooniturbiin
- d) Soojuse tagastamisega gaasiturbiin
- e) Sisepõlemismootor
- f) Mikroturbiinid
- g) Stirling-mootorid
- h) Kütuseelemendid
- i) Aurumasinad
- j) Orgaanilised Rankine'i ringprotsessid
- k) Iga muud tüüpi tehnoloogia või tehnoloogialahenduste kombinatsioon, mis on hõlmatud artikli 2 punkti 19 määratlusega

■

Liikmesriik kasutab koostootmisest saadava elektrienergia arvutamise üldpõhimõtete rakendamisel ja kohaldamisel otsusega 2008/952/EÜ¹ kehtestatud üksikasjalikke suuniseid.

¹ Komisjoni 19. novembri 2008. aasta otsus nr 2008/952/EÜ (millega kehtestatakse üksikasjalikud suunised Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/8/EÜ II lisa rakendamiseks ja kohaldamiseks (teatavaks tehtud numbri K(2008) 7294 all) (ELT L 338, 17.12.2008, lk 55).

II LISA

Koostootmisprotsessi kasuteguri määramise meetoodika

Koostootmise kasuteguri ja primaarenergia säästu arvutamisel lähtutakse tootmiseseadme normaaltingimustel kasutamise oodatavast või tegelikust talitlusest.

a) Tõhus koostootmine

Käesoleva direktiivi kohaldamisel vastab tõhus koostootmine järgmistele kriteeriumidele:

- koostootmine koostootmiseseadmes annab punkti b järgi arvutatuna vähemalt 10 % primaarenergia säästu, võrreldes soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise kontrollväärtustega,
- kui koostootmine väikekoostootmiseseadmetes ja mikrokoostootmiseseadmetes tagab primaarenergia säästu, võib selle lugeda tõhusaks koostootmiseks.

b) Primaarenergia säästu arvutamine

I lisa kohaselt määratletud koostootmisega saavutatud primaarenergia sääst arvutatakse järgmise valemi põhjal:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP_{H\eta}}{Ref_{H\eta}} + \frac{CHP_{E\eta}}{Ref_{E\eta}}} \right) \times 100\%$$

Kus:

PES on primaarenergia sääst (primary energy savings);

CHP $H\eta$ on koostootmise soojuslik kasutegur, mis on määratletud kui aastane kasuliku soojuse toodang jagatud kogu kasuliku soojus- ja elektrienergia koostootmiseks kulunud kütusekogusega;

Ref $H\eta$ on soojuse eraldi tootmise kasuteguri kontrollväärtus;

CHP $E\eta$ on koostootmise elektriline kasutegur, mis on määratletud kui aastas koostoodetud elektrienergia kogus jagatud kogu kasuliku soojus- ja elektrienergia koostootmiseks kulunud kütusekogusega. Kui koostootmisseadmes toodetakse mehaanilist energiat, võib aasta jooksul koostoodetud elektrienergia kogust suurendada täiendava liikmega, mis väljendab nimetatud mehhaanilise energiaga võrdset elektrienergia kogust. Kõnealune täiendav liige ei anna õigust päritolutagatise andmiseks vastavalt artikli 10 lõikele 10.

Ref $E\eta$ on elektrienergia eraldi tootmise kasuteguri kontrollväärtus.

c) Energiasäästu arvutamine alternatiivsete arvutusmeetoditega

Liikmesriik võib arvutada soojus- ja elektrienergia ning mehaanilise energia tootmisest saadud primaarenergia säästu vastavalt allpool esitatule, kasutamata protsessis eraldi toodetud soojus- ja elektrienergia koguste mahaarvamiseks I lisa. Sellist tootmist võib pidada tõhusaks koostootmiseks juhul, kui see vastab käeoleva lisa punktis a esitatud tõhususe kriteeriumidele, ning koostootmisseadmete puhul, mille elektritootmise võimsus on suurem kui 25 MW ja üldkasutegur on üle 70 %. Päritolutagatise andmiseks ja statistika eesmärgil tuleb sellisel koostootmisel toodetud elektrienergia kogus määrata vastavalt I lisale.

Kui protsessis saavutatud primaarenergia sääst arvutatakse alternatiivse arvutusmeetodiga, arvutatakse primaarenergia sääst käesoleva lisa punktis b esitatud valemiga, pannes „CHP $H\eta$ ” asemele „ $H\eta$ ” ning „CHP $E\eta$ ” asemele „ $E\eta$ ”, kus:

$H\eta$ on protsessi soojuslik kasutegur, mis on määratletud kui aastane soojustoodang, mis on jagatud kogu soojus- ja elektrienergia tootmiseks kulunud kütusekogusega;

η on protsessi elektriline kasutegur, mis on määratletud kui aastane elektritoodang, mis on jagatud kogu soojus- ja elektrienergia tootmiseks kulunud kütusekogusega. Kui koostootmisüksus toodab mehaanilist energiat, siis võib aasta jooksul koostoodetud elektrienergia kogust suurendada täiendava liikmega, mis väljendab nimetatud mehhaanilise energiaga võrdset elektrienergia kogust. Kõnealune täiendav liige ei anna õigust päritolutagatise andmiseks vastavalt artikli 10 lõikele 10.

- d) Liikmesriik võib punkti b ja c kohasteks arvutusteks kasutada muud kui üheaastast aruandeperioodi.
- e) Mikrokoostootmiseseadmete kasutamisel säästetava primaarenergia arvutamise aluseks võib kasutada tõendatud väärtusi.
- f) Soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise kasuteguri kontrollväärtused

Kasuteguri ühtlustatud kontrollväärtused kujutavad endast väärtuste maatriksit, milles on esitatud asjakohaste tegurite, nagu ehitusaasta ja kütuse liigi puhul kehtivad väärtused, ning need peavad tuginema hästi dokumenteeritud analüüsile, milles võetakse muu hulgas arvesse reaalsetes tingimustes käitamise andmeid, kütusesegu ja kliimatingimusi, samuti rakendatavat koostootmistehnoloogiat.

Soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise kasuteguri kontrollväärtused, mis esinevad punktis b esitatud valemis, võimaldavad arvutada, kui tõhus on soojusenergia ja elektrienergia eraldi tootmine, mis kavatakse asendada koostootmisega.

Kasuteguri kontrollväärtused arvutatakse vastavalt järgmistele põhimõtetele.

1. Artikli 2 punktis 24 määratletud koostootmiseseadmete puhul lähtutakse võrdlusel elektri eraldi tootmisega põhimõttest, et võrreldakse samu kütusekategoriaid.

2. Iga koostootmisseadet võrreldakse parima võimaliku ja majanduslikult põhjendatud soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise tehnoloogiaga, mis on turul koostootmisseadme ehitamisaastal.
3. Üle 10 aasta vanuste koostootmisseadmete kasuteguri kontrollväärtused määratakse kindlaks 10 aastat vanade seadmete kontrollväärtuste järgi.
4. Elektri ja soojuse eraldi tootmise kasuteguri kontrollväärtused kajastavad liikmesriikide kliimaerinevusi.

III LISA

Keskvalitsuse poolt ostetavate toodete, teenuste ja hoonete energiatõhususe nõuded

Niivõrd kui see on kulutõhusus, majanduslikult teostatav, üldiselt jätkusuutlik ja tehniliselt sobiv ning piisava konkurentsi olemasolul, tegutsevad tooteid, teenuseid või hooneid ostvad **keskvalitsused** järgmiselt:

- a) kui toode on hõlmatud direktiivi 2010/30/EL või direktiivi 92/75/EMÜ rakendava komisjoni direktiivi kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõrgeima **võimaliku** energiatõhususklassi kriteeriumidele, **võttes arvesse vajadust tagada** piisav konkurents;
- b) kui toode, mis ei ole punktis a osutatud toode, on hõlmatud direktiivi 2009/125/EÜ kohase rakendusmeetmega, mis on vastu võetud pärast käesoleva direktiivi jõustumist, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõnealuse rakendusmeetmega ette nähtud energiatõhususe kriteeriumidele;
- c) ostavad otsusega 2006/1005/EÜ¹ reguleeritud kontoriseadmeid, mis vastavad energiatõhususe nõuetele, mis on vähemalt sama ranged, kui kõnealusele otsusele lisatud lepingu C lisa loetletud nõuded;
- d) ostavad üksnes selliseid rehve, mis vastavad määruses (EÜ) nr 1222/2009² määratletud kõrgeima kütusesäästlikkuse klassi kriteeriumidele. See nõue ei takista riigiasutustel ostmast rehve, mis vastavad kõrgeimale märghaardumise klassile ja välise veeremismüra klassile, kui see on vajalik ohutuse või rahvatervisega seotud põhjustel;

¹ Nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus 2006/1005/EÜ Ameerika Ühendriikide valitsuse ja Euroopa Ühenduse vahelise kontoriseadmete energiatõhususmäärgistuse programmide kooskõlastamise lepingu sõlmimise kohta (ELT L 381, 28.12.2006, lk 24).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1222/2009 rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste parameetrite märgistamise kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 46).

- e) nõuavad teeninduslepingute sõlmimiseks esitatavates pakkumiskutsetes, et teenuseosutaja kasutaks kõnealuse teenuse pakkumisel üksnes selliseid tooteid, mis vastavad punktides a–d osutatud nõuetele. ***Sellist nõuet kohaldatakse ainult uutele toodetele, mille teenuseosutajad on ostanud osaliselt või täielikult kõnealuse teenuse osutamise eesmärgil;***
- f) ostavad üksnes selliseid hooneid või ***sõlmivad*** nende kohta uusi ***rendilepinguid***, mis vastavad vähemalt artikli 4 lõikes 1 osutatud energiatõhususe miinimumnõuetele, ***välja arvatud juhul, kui ostu eesmärgiks on***
- i) põhjalik renoveerimine või lammutamine;***
 - ii) avaliku sektori asutus kavatseb hoone edasi müüa ilma seda enda tarbeks kasutamata või***
 - iii) hoone ametliku kaitse alla võtmine teatava keskkonna osana või hoone enda spetsiifilise arhitektuurilise või ajaloolise väärtuse tõttu.***

Kõnealuste nõuete täitmist kontrollitakse direktiivi 2010/31/EL artiklis 11 osutatud energiamärgiste alusel.

IV LISA

Lõpptarbija kasutatavate valitud kütuseliikide energiasisalduse ümberarvestustabel¹

Energiatoode	kJ (alumine kütteväärtus)	naftaekvivalentkilogram m (alumine kütteväärtus)	kWh (alumine kütteväärtus)
1 kg koksi	28500	0,676	7,917
1 kg kivisütt	17200 - 30700	0,411 - 0,733	4,778 - 8,528
1 kg pruunsöebrikette	20000	0,478	5,556
1 kg musta ligniiti	10500 - 21000	0,251 - 0,502	2,917 - 5,833
1 kg pruunsütt	5600 - 10500	0,134 - 0,251	1,556 - 2,917
1 kg põlevkivi	8000 - 9000	0,191 - 0,215	2,222 - 2,500
1 kg turvast	7800 - 13800	0,186 - 0,330	2,167 - 3,833
1 kg turbabrikette	16000 - 16800	0,382 - 0,401	4,444 - 4,667
1 kg rasket kütteõli (masuuti)	40000	0,955	11,111
1 kg kerget kütteõli	42300	1,010	11,750
1 kg mootoribensiini	44000	1,051	12,222
1 kg parafiini	40000	0,955	11,111
1 kg veeldatud naftagaasi	46000	1,099	12,778
1 kg maagaasi [1]	47200	1,126	13,10
1 kg veeldatud maagaasi	45190	1,079	12,553
1 kg puitu (niiskusesisaldus 25 %)	13800	0,330	3,833

¹ Liikmesriik võib kohaldada ka muid ümberarvestuskoefitsiente, kui nende kohaldamine on põhjendatud.

[2]			
1 kg puidugraanuleid/puitbriketti	16800	0,401	4,667

1 kg jäätmeid	7400 - 10700	0,177 - 0,256	2,056 - 2,972
1 MJ soojusenergiat	1000	0,024	0,278
1 kWh elektrienergiat	3600	0,086	1 ^[3]

Allikas: Eurostat.

[1] 93 % metaani.

[2] Liikmesriik võib kohaldada muid väärtusi sõltuvalt selles liikmesriigis kõige enam kasutatava puidu liigist.

[3] Kohaldatakse juhul, kui energiasääst arvutatakse primaarenergia põhjal, kasutades energia lõpptarbimisel põhinevat alt-üles lähenemisviisi. Elektrienergia kWh-de säästu arvutamisel võib liikmesriik vaikumisi kohaldada koefitsienti 2,5. Liikmesriik võib kohaldada ka muid koefitsiente, kui nende kohaldamine on põhjendatud.

I

Va LISA

Ühised meetodid ja põhimõtted energiatõhususega seotud kohustuste süsteemide või teiste artikli 6 lõigete 1 ja 9 ning artikli 15a lõike 6 kohaselt võetavate poliitiliste meetmete mõju arvutamiseks

- 1. Meetodid energiasäästu arvutamiseks artikli 6 lõike 1, artikli 15a lõike 6 ning artikli 6 lõike 9 punktide b, c, d, e ja f kohaldamisel.*

Kohustatud, osalevad või delegeeritud isikud või avaliku sektori rakendusasutused võivad kasutada üht või mitut järgmistest energiasäästu arvutamise meetoditest:

- a) eeldatav sääst, võttes aluseks varem sõltumatult jälgitud energiatõhususe parandamise tulemused sarnastes käitistes. Üldine lähenemisviis on „eelhindamine”;*
- b) mõõdetud sääst, mille puhul meetme või meetmepaketi kasutuselevõtul saavutatav sääst määratakse tegeliku energiakasutuse registreerimise teel, võttes vajalikul määral arvesse selliseid tarbimist mõjutada võivaid tegureid nagu täiendavus, kasutamise määr, tootmistase ja ilm. Üldine lähenemisviis on „järelhindamine”;*
- c) suhteline sääst, mille puhul kasutatakse hinnangulisi tehnilisi andmeid. Sellist lähenemist võib kasutada ainult juhul, kui usaldusväärsete mõõtmisandmete saamine konkreetse käitise puhul on keeruline või ebaproportsionaalselt kallis, näiteks kui kompressor või elektrimootor asendatakse sellisega, millel on teistsugune kWh määr kui sellel, mille säästu on sõltumatult mõõdetud, või kui sellised andmed saadakse riiklikult kehtestatud meetodite ja võrdlusaluste alusel kvalifitseeritud või akrediteeritud ekspertidelt, kes on sõltumatud kohustatud, osalevatest või delegeeritud isikutest;*

d) *küsitluste alusel määratud sääst, mille puhul määratakse kindlaks tarbijate reaktsioon nõustamisele, teavituskampaaniatele, märgistamis- ja sertifitseerimissüsteemidele, või arukate arvestite kasutuselevõtule. Seda lähenemisviisi võib kasutada ainult tarbijakäitumise muutumisest tuleneva säästu puhul. Seda ei tohi kasutada füüsiliste meetmete paigaldamisest tuleneva säästu suhtes.*

2. *Artikli 6 lõike 1, artikli 15a lõike 6 ning artikli 6 lõike 9 punktide b, c, d, e ja f kohaldamisel järgitakse energiatõhususe meetmega saavutatava energiasäästu määramisel järgmisi põhimõtteid:*

a) *arvesse võib võtta ainult sellist säästu, mis ületab järgmisi tasemeid:*

i) *ELi heitenormid uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite kohta tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 443/2009 (millega kehtestatakse uute sõiduautode heitenormid väikesõidukite süsinikdioksiidheite vähendamist käsitleva ühenduse tervikliku lähenemisviisi raames)¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2011. aasta määruse (EL) nr 510/2011 (millega kehtestatakse uute väikeste tarbesõidukite heitenormid, lähtudes väikesõidukite CO₂-heite vähendamist käsitlevast liidu terviklikust lähenemisviisist)² rakendamisest;*

ii) *ELi nõuded, mis on seotud teatavate energiamõjuga toodete turult eemaldamisega tulenevalt direktiivi 2009/125/EÜ rakendusmeetmete rakendamisest, ja*

b) *püirkondadevaheliste kliimaatiliste erinevuste arvessevõtmiseks võivad liikmesriigid otsustada kohandada säästu standardväärtusele või määrata erineva energiasäästu tulenevalt püirkondadevahelistest erinevustest;*

¹ ELT L 140, 5.6.2009, lk 1.

² ELT L 145, 31.5.2011, lk 1.

- c) *peab olema võimalik tõestada, et kohustatud, osaleva või delegeeritud isiku tegevused on väidetava säästu saavutamise seisukohast olulised;*
- d) *ühest tegevusest tulenevat säästu võib enda arvele taotleda ainult üks isik;*
- e) *energiasäästu arvutamisel võetakse arvesse säästu eluiga. Seda võib teha nii, et liidetakse kokku iga üksikmeetme energiasääst, mis saavutatakse meetme rakenduskuupäeva ja 31. detsembri 2020. aasta vahel. Liikmesriigid võivad kasutada ka muud arvutamise meetodit, mille tulemusena saadakse hinnanguliselt vähemalt sama suur kogusääst. Muude arvutamismeetodite kasutamisel peavad liikmesriigid tagama, et kõnealuste muude meetoditega arvutatud energiasäästu kogusumma ei ületaks seda energiasäästu kogusummat, mis saadakse liites kokku kõikide üksikmeetmete energiasäästu, mis saavutatakse meetme rakenduskuupäeva ja 31. detsembri 2020. aasta vahel. Liikmesriigid kirjeldavad üksikasjalikult oma esimeses riiklikus energiatõhususe tegevuskavas käesoleva direktiivi XIV lisa kohaselt milliseid muid meetodeid nad on kasutanud ja mida on võetud ette, et tagada kõnealuse siduva arvutusnõude täitmine, ja*
- f) *lubatud on kohustatud, osalevate või delegeeritud isikute individuaalsed või ühised tegevused, mille eesmärk on toodete, seadmete või turgude püsiv üleviimine kõrgemale energiatõhususe tasemele, ja*
- g) *energiatõhususe meetmete rakendamist edendades tagavad liikmesriigid toodetele, teenustele ja meetmete paigaldamisele kehtivate kvaliteedistandardite järgimise. Kui selliseid standardeid ei ole, teevad liikmesriigid kohustatud, osalevate või delegeeritud isikutega nende kehtestamiseks koostööd.*

3. *Artikli 6 lõike 9 punkti a kohastest meetmest tuleneva energiasäästu määramisel kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:*

- a) *arvesse võetakse ainult sellistest maksustamismeetmetest saadud energiasäästu, mis ületab direktiivis 2003/96/EÜ või direktiivis 2006/112/EÜ nõutud kütuste minimaalse maksustamise tasemeid, ja*

- b) mõju hindamiseks kasutatakse värskeid ja representatiivseid ametlikke andmeid hinnaelastsuse kohta ja*
- c) eraldi arvestatakse kaasnevatest maksustamispoliitika vahenditest, sealhulgas fiskaalsetest stiimulitest või fondi sissemaksest saadud energiasääst.*

4. Metoodikast teavitamine

Liikmesriigid teatavad [6 kuud enne direktiivi siseriiklikkusse õigusesse ülevõtmise kuupäeva] komisjonile kavandatava üksikasjaliku metoodika energiatõhususkohustuse süsteemide käitamiseks ning artikli 15a lõike 6 ja artikli 6 lõike 9 kohaldamiseks. Välja arvatud maksude puhul, peab teatis sisaldama järgmisi andmeid:

- a) kohustatud, osalevad või delegeeritud isikud või avaliku sektori rakendusasutused;*
- b) sihtsektorid;*
- c) energiasäästu eesmärgi tase või terve perioodi ja vaheperioodide jooksul saavutatav eeldatav sääst;*
- d) kohustusperioodi ja vaheperioodide kestus;*
- e) kõlblike meetmete kategooriad;*
- f) arvutusmeetod, sealhulgas täiendavuse ja olulisuse määramise viis ning milliseid meetodeid ja võrdlusaluseid kasutatakse hinnanguliste tehniliste andmete puhul;*
- g) meetmete eluiga;*
- h) liikmesriigisiseste kliimatiliste erinevuste arvestamiseks valitud lähenemisviis;*
- i) kvaliteedistandardid;*
- j) järelevalve- ja kontrolliprotokollid ning nende sõltumatuse tagamine kohustatud, osalevatest või delegeeritud isikutest;*

k) auditiprotokollid ja

l) kuidas võetakse arvesse vajadust täita artikli 6 lõike 1 kolmandas lauses esitatud nõuet.

Maksude puhul peab teatis sisaldama järgmisi andmeid:

a) sihtsektorid ja maksumaksjate segment;

b) avaliku sektori rakendusasutus;

c) eeldatavalt saavutatav sääst;

d) maksustamismeetme ja vaheperioodide kestus ja

e) arvutusmeetod, sealhulgas hinnaelastsuste kasutamine.

Vb LISA

Energiaauditite, sealhulgas energiajuhtimissüsteemi raames teostatavate energiaauditite miinimumkriteeriumid

1. Artiklis 7 osutatud energiaauditid põhinevad järgmistel suunistel:

- a) põhinevad ajakohastel, mõõdetud ja jälgitavatel talitusandmetel energia tarbimise ja koormusprofiilide (elektri puhul) kohta;**
- b) sisaldavad üksikasjalikku ülevaadet hoonete või hoonete rühmade, tööstuslike protsesside või kütiste, sealhulgas transpordi energiatarbimise profiilist;**
- c) tuginevad alati kui võimalik mitte lihtsale tasuvusajale, vaid eluea kulude analüüsile, et võtta muu hulgas arvesse pikaajalist säästu, pikaajaliste investeeringute jääkväärtusi ja diskontomäärasid;**
- d) on proportsionaalsed ja piisavalt representatiivsed, et võimaldada koostada tõepärane üldise energiatarbimise pilt ja teha usaldusväärset kindlaks kõige olulisemad võimalused olukorra parandamiseks.**

Auditites võib kasutada detailseid ja kontrollitud arvutusi kavandatud meetmete kohta, et esitada selget teavet võimaliku säästu kohta.

Auditites kasutatud andmeid on võimalik säilitada tulevasteks analüüsideks ja tulemuste jälgimise eesmärgil.

VI LISA

Tegelikul tarbimisel põhinevate **■** arvete esitamise *ja arvetel esitatava teabe* miinimumnõuded

■

2. Arvete esitamise miinimumnõuded

2.1 **■** Tegelikul tarbimisel põhinevate arvete esitamine

Selleks et lõpptarbijatel oleks võimalik oma energiatarbimist reguleerida, *tuleks arved esitada tegeliku tarbimise põhjal vähemalt kord aastas ja arvetel esitatav teave tuleks teha kättesaadavaks vähemalt kord kvartalis, taotlusel või kui tarbijad on valinud elektroonilised arved või muul juhul kaks korda aastas. Sellest nõudest võib teha erandi gaasile, mida kasutatakse üksnes toidu valmistamiseks.*

2.2. Arvetel esitatav miinimumteave

Liikmesriik tagab, et lõpptarbijale tehakse *vajadusel* arve, lepingu, tehingu kaudu ja/või jaotuskeskuses antava kviitungi abil selgel ja arusaadaval viisil kättesaadavaks järgmine teave:

- a) kehtivad hinnad ja tegelik energiatarbimine;
- b) lõpptarbijaja praeguse energiatarbimise võrdlus eelmise aasta sama perioodi tarbimisega – eelistatavalt graafilisel kujul;
-
- d) tarbijaorganisatsioonide, energiaagentuuride või sarnaste asutuste kontaktandmed, sh veebiaadressid, kust on võimalik saada teavet kasutatavate energiatõhususe parandamise meetmete, lõpptarbijate võrreldavate profiilide ja energiatarbivate seadmete objektiivsete tehniliste näitajate kohta.

Lisaks tagab liikmesriik, kui see on võimalik ja kasulik, et lõpptarbijale tehakse arve, lepingu, tehingu kaudu ja/või jaotuskeskuses antava kviitungi või neile lisatud dokumentide abil selgel ja arusaadaval viisil kättesaadavaks järgmine teave;

da) võrdlus samasse kategooriasse kuuluva keskmise norm- või võrdluslõpptarbijaga.

2.3 Arvetel esitatavad nõuanded energiatõhususe kohta ja muu tagasiside klientidele

Energia tarnijad, jaotusvõrgu haldurid ja/või energia jaemüügiettevõtjad teatavad oma klientidele neile saadetavate lepingute, lepingumuudatuste ja arvete või üksikklientide jaoks ette nähtud veebisaitide kaudu selgel ja arusaadaval viisil sõltumatute tarbijanõustamiskeskuste, energiaagentuuride või sarnaste asutuste kontaktandmed, kust klient saab küsida nõu olemasolevate energiatõhususmeetmete ja energiatarbimise võrdlusprofiilide kohta, samuti energiat tarbivate seadmete tehnilisi spetsifikatsioone, mis võiks aidata vähendada kõnealuste seadmete energiatarbimist.

VII LISA

Kütte ja jahutuse tõhususe võimalused

1. Artikli 10 lõikes 1 osutatud riikliku kütte- ja jahutus*potentsiaali põhjalik hindamine* hõlmab järgmist:
 - a) kütte- ja jahutusnõudluse kirjeldus;
 - b) prognoos selle kohta, kuidas nõudlus järgmise kümne aasta jooksul muutub, võttes arvesse hoonete ja erinevate tööstussektorite nõudluse muutumist;
 - c) riigi territooriumi kaart, *millel on tundliku üriteabe puutumatus hoides märgitud*:
 - i) kütte- ja jahutusvajadusega piirkonnad, sealhulgas:
 - linnad ja linnastud, kus krundi hoonestustihedus on vähemalt 0,3, ja
 - tööstuspiirkonnad, mille kütte ja jahutuse kogutarbimine aastas on üle 20 GWh;
 - ii) olemasolev ja kavandatud kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuur;
 - iii) võimalikud kütte ja jahutuse tarnepunktid, sealhulgas:
 - elektrijaamad, mille elektri kogutoodang aastas on üle 20 GWh, ja
 - jäätmepõletustehased;
 - olemasolevad ja kavandatud koostootmisjaamad, mis on klassifitseeritud vastavalt VII lisale, ning kaugküttejaamad;

- d) kütte- ja jahutusnõudlus, mida oleks võimalik rahuldada tõhusa koostootmisega (sealhulgas mikrokoostootmine elamutes), ning kaugkütte ja -jahutuse kaudu;
- e) tõhusa koostootmise laiendamise võimalused, ka olemasolevate tootmis- ja tööstuskäitiste või muude heitsoojust tootvate seadmete remontimise ning uute ehitamisega;
- ea) kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri energiatõhususe suurendamise võimaluste määratlemine;**
- f) **strateegiad, poliitika ja** meetmed, mis **võidakse** võtta enne 2020. ja 2030. aastat punktis e osutatud võimaluste kasutamiseks, et rahuldada punktis d osutatud nõudlust ning mis **vajadusel** hõlmavad järgmisi **ettepanekuid**:
- i) ■ koostootmise osakaalu suurendamiseks soojus- ja jahutusenergia ning elektrienergia tootmises; ■
- ii) ■ tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri väljaarendamiseks, mis hõlmab tõhusa koostootmise arendamist ning heitsoojusest ja taastuvatest energiaallikatest saadava soojus- ja jahutusenergia kasutamist;
- iiia) soodustatakse uute soojuselektrijaamade ja heitsoojust tootvate tööstuskäitiste asumist kohas, kus soojus- ja jahutusenergia olemasoleva või prognoositava nõudluse rahuldamiseks taaskasutatakse võimalikult palju kättesaadavat heitsoojust;**
- iiib) soodustatakse uute elamupiirkondade või uute tootmisprotsessis soojust kasutavate tööstuskäitiste asumist kohas, kus põhjaliku hinnangu alusel määratletud kättesaadava heitsoojusega on võimalik kaasa aidata nende kütte- ja jahutusnõudluse rahuldamiseks. See võib hõlmata ettepanekuid, mis toetavad mitme eraldiseisva käitise rajamist samasse asukohta, et tagada soojus- ja jahutusenergia nõudluse ja pakkumise optimaalne vahekord;**

iiic) soodustatakse soojuselektrijaamade, heitsoojust tootvate tehaste, jäätmepõletustehaste ja muude jäätmetest energiat tootvate tehaste ühendamist kohalikku kaugkütte- või kaugjahutusvõrku;

iiid) soodustatakse uute elamupiirkondade või uute tootmisprotsessis soojust kasutavate tehaste ühendamist kohalikku kaugkütte- või kaugjahutusvõrku;

g) tõhusa koostootmise osakaal ning direktiivi 2004/8/EÜ kohaselt loodud võimalused ja saavutatud tulemused;

h) primaarenergia hinnanguline sääst;

i) vajaduse korral kütte- ja jahutusvaldkonna riiklike toetusmeetmete hinnang, millele on lisatud aastaeelarve ja antav võimalik abi. See ei mõjuta riigiabi hindamiseks vajalike riiklike toetuskavade eraldi esitamist.

2. Vajalikul määral võib **põhjalik hinnang** koosneda piirkondlikest või kohalikest kavadest **ja strateegiatest**.

I

VIIIa LISA

Kulude-tulude analüüs

1. osa. Kulude-tulude analüüsi üldpõhimõtted

Kulude-tulude analüüside koostamise eesmärk artikli 10 lõike 1a kohaste kütte ja jahutuse energiatõhusust edendavate meetmete puhul on pakkuda tuge otsuste tegemisel, kus teadlikult valitakse piiratud ressursside kasutamise prioriteedid ühiskonna tasandil.

Kulude-tulude analüüs võib hõlmata kas ühele projektile või projektide rühmale antavat projektihinnangut või laiemat kohalikku, piirkondlikku või riikliku hinnangut, et küttekavade jaoks kindlaks määrata kõige kulutõhusam ja kasulikum kütte- või jahutusvõimalus antud geograafilises piirkonnas.

Artikli 10 lõike 1a kohaselt tehtav kulude-tulude analüüs sisaldab sotsiaal-majanduslikke ja keskkonnategureid hõlmavat majandusanalüüsi.

Kulude-tulude analüüsid sisaldavad järgmisi samme ja kaalutlusi.

a) Süsteemi piiride ja geograafiliste piiride määratlemine

Kõnealuse kulude-tulude analüüsi ulatus määrab, milline on asjakohane energiasüsteem. Geograafilised piirid hõlmavad sobivat täpselt määratletud geograafilist ala, st piirkonda või suurlinna, et vältida üksikute projektide alusel ebasoodsate lahenduste valimist.

b) Terviklik lähenemine nõudluse ja pakkumise võimalustele

Kulude-tulude analüüsis tuleb arvesse võtta kõiki asjakohaseid süsteemi ja geograafilise piirkonna piires olemasolevaid tarneallikaid, kasutades olemasolevat teavet, sealhulgas elektrijaamades ja tööstuskäitistes tekkivat heitsoojust ja taastuvenergiat, ning soojus- ja jahutusenergia nõudluse omadusi ja suundumusi.

c) *Lähtealuse koostamine*

Lähtealuse eesmärk on olla võrdlusaluseks alternatiivsete stsenaariumide hindamisel.

d) *Alternatiivsete stsenaariumide määramine*

Kaaluda tuleb kõiki lähtealuse asjakohaseid alternatiive. Stsenaariumid, mis ei ole teostatavad tehnilistel või majanduslikel põhjustel, riiklike õigusaktide või ajapiirangute tõttu, võib välja jätta kulude-tulude analüüsi varases etapis, kui see on hoolika, otsese ja hästi dokumenteeritud kaalutluste alusel põhjendatud.

Kulude-tulude analüüsi tegemisel tuleks lähtealusega võrreldavate alternatiivsete stsenaariumidena arvesse võtta ainult artiklis 2 määratletud tarnevõimalusi: tõhusat koostootmist, tõhusat kaugkütet ja -jahutust ning tõhusat individuaalset kütet ja jahutust.

e) *Kulude-tulude ülejäägi arvutamise meetod*

i) *Hinnata ja võrrelda tuleb kütte ja jahutuse tarnevõimaluste pikaajalist kogukulu ja -tulu.*

ii) *Hindamise kriteeriumiks võetakse nüüdispuhasväärtus (NPV).*

iii) *Kestus valitakse selliselt, et hõlmatud oleksid kõik stsenaariumide asjakohased kulud ja tulud. Näiteks gaasielektrijaama puhul oleks asjakohane kestus 25 aastat, kaugküttesüsteemi puhul 30 aastat ja kütteseadmete, nt katelde puhul 20 aastat.*

f) *Hinna- ja muude prognooside arvutamine majandusanalüüsi eesmärgil.*

i) *Liikmesriigid esitavad kulude-tulude analüüside tegemiseks peamiste sisend- ja väljundtegurite hinna ja diskontomäära prognoosid.*

- ii) *Majandusanalüüsis kasutatav diskontomäär nüüdispuhasväärtuse arutamiseks valitakse Euroopa või riiklike suuniste kohaselt¹.*
- iii) *Liikmesriigid kasutavad riiklike, Euroopa tasandi või rahvusvahelisi energiahinna muutumise prognoose, kui need on riigi ja/või piirkonna/asukoha puhul asjakohased.*
- iv) *Majandusanalüüsis kasutatavad hinnad peavad kajastama tegelikke sotsiaal-majanduslikke kulusid ja tulusid ning peaksid sisaldama väliseid kulusid, näiteks keskkonna- ja tervise mõjusid niivõrd, kui see on võimalik, st kui turuhind on olemas või kui see on juba arvesse võetud Euroopa tasandi või riigi õigusaktides.*

g) Majandusanalüüs: mõjude ülevaade

Majandusanalüüside tegemisel võetakse arvesse kogu asjakohane majanduslik mõju.

Liikmesriigid võivad hinnata ja otsuste tegemisel arvesse võtta analüüsitud stsenaariumide kohast energiatarnimise suuremast paindlikkusest ning elektrivõrgu optimaalsemast toimimisest tulenevaid kulusid ja energiasäästu, sealhulgas vähendatud infrastruktuuri investeringutest tulenevat kulude kokkuhoidu ja säästu.

Arvessevõetavad kulud ja tulud peavad hõlmama vähemalt järgmist.

i) Tulud

- a. *Toodangu tarbijaväärtus (soojus ja elekter)*
- b. *Välistulu, näiteks kasu keskkonnale ja tervisele, niivõrd kui see on võimalik.*

ii) Kulud

- a. *Tehaste ja seadmete kapitalikulud*

¹ *Majandusanalüüsi jaoks valitud riiklik diskontomäär peaks arvesse võtma Euroopa Keskpannga avaldatud andmeid.*

- b. Seotud energiavõrkude kapitalikulud*
- c. Muutuvad ja püsivad tegevuskulud*
- d. Energiakulud*
- e. Keskkonna- ja tervisekulud, niivõrd kui see on võimalik*

h) Tundlikkusanalüüs

Projekti või projektide rühma kulude ja tulude hindamine peab hõlmama tundlikkusanalüüsi, mis põhineb erinevatel energiahindadel, diskontomääradel ja muudel muutuvteguritel, mis arvutuste tulemust olulisel määral mõjutavad.

Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes vastutavad artikli 10 kohaste kulude-tulude analüüside läbiviimise eest. Nad võivad nõuda, et majandus- ja finantsanalüüsi viiksid läbi pädevad kohalikud, piirkondlikud ja riiklikud asutused või üksikute käitiste käitajad. Nad edastavad kooskõlas käesoleva lisaga üksikasjaliku metoodika ja prognoosid ning määravad kindlaks majandusanalüüsi koostamise korra ja avaldavad selle.

2. osa. põhimõtted artikli 10 lõigete 3 ja 5 kohta

Kulude-tulude analüüsist saadakse teavet artikli 10 lõigetes 3 ja 5 osutatud meetmete eesmärgil.

Kui kavandatakse ainult elektrit tootvat käitist või soojustagastuseta käitist, tuleb kavandatavat käitist või kavandatavat remontimist võrrelda võrdväärse, sama suurt elektri- või soojuskogust tootva, kuid heitsoojuse tagastusega käitisega, mis tarnib soojust tõhusa koostootmise ja/või kaugkütte ja -jahutuse võrkude kaudu.

Konkreetses geograafilises piirkonnas võetakse hinnangus arvesse kavandatavat käitist ja mis tahes asjakohaseid olemasolevaid või potentsiaalseid küttevajadustega piirkondi, millele saaks käitisest energiat tarnida, arvestades ratsionaalseid võimalusi (näiteks tehnilist teostatavust ja kaugust).

Süsteemi piiride määratlemisel arvestatakse kavandatavat kütist ja soojuskoormust, näiteks hoonet/hooneid ja tööstusprotsessi. Nimetatud süsteemi piires määratakse mõlemal juhul kindlaks soojuse ja elektri tootmise kogukulu ning võrreldakse neid omavahel.

Soojuskoormus sisaldab olemasolevat soojuskoormust, näiteks tööstuskütist või olemasolevat kaugküttesüsteemi, ning linnapiirkondades ka soojuskoormust ja kulu, mis tekiks, kui hoonete rühm või linnaosa saaks uue kaugküttesüsteemi ja/või ühendataks uue kaugküttesüsteemiga.

Kulude-tulude analüüs peab põhinema kavandatava kütise ja võrreldava(te) kütis(t)e kirjeldusel, hõlmates vastavalt vajadusele elektri- ja soojusvõimsust, kütuseliiki, kavandatavat kasutust ja kavandatavat töötundide arvu aastas, asukohta ning elektri- ja soojusenergia nõudlust.

Võrdlemisel tuleb arvesse võtta soojusenergia nõudlust ning lähedalasuvates küttevajadusega piirkondades kasutatavaid kütte- ja jahutusliike. Võrdlus hõlmab kavandatava ja võrreldava kütise infrastruktuuriga seotud kulusid.

Artikli 10 lõike 3 kohaselt tehtav kulude-tulude analüüs sisaldab majandusanalüüsi, mis hõlmab üksikutesse kütistesse investeerimisest ja nende käitamisest tulenevaid rahavoo tehinguid kajastavat finantsanalüüsi.

Positiivse tulude-kulude tulemusega projektideks loetakse sellised projektid, mille majandusanalüüsis ületab diskonteeritud tulude summa diskonteeritud kulude summa (kulude-tulude ülejääk).

Liikmesriigid kehtestavad juhtpõhimõtted majandusanalüüsi metoodika, eelduste ja ajaperspektiivi kohta.

Liikmesriigid võivad nõuda, et soojuselektrijaamu käitavad ettevõtjad, tööstusettevõtjad, kaugkütte ja -jahutuse võrgud või muud pooled, keda mõjutab määratletud süsteemi või geograafiline piir, esitaksid andmeid üksikute kütiste kulude ja tulude hindamiseks.

IX LISA

Tõhusa koostootmisega toodetava elektrienergia päritolutagatis

- a) Liikmesriigid võtavad meetmeid, millega tagatakse, et:
- i) tõhusa koostootmisega toodetava elektrienergia päritolutagatis
 - võimaldab tootjal näidata, et tema poolt müüdav elektrienergia on toodetud tõhusa koostootmisega; dokument antakse välja tootja taotluse korral;
 - on täpne, usaldusväärne ja võltsimiskindel;
 - antakse välja, edastatakse ja tühistatakse elektrooniliselt;
 - ii) tõhusa koostootmisega toodetud energiaühikut võetakse arvesse ainult üks kord.
- b) Artikli 10 lõikes **10** osutatud päritolutagatis sisaldab vähemalt järgmist teavet:
- selle käitise nimi, asukoht, tüüp ja (soojus- ja elektritootmise) võimsus, kus energia toodeti;
 - tootmise kuupäev ja koht;
 - selle kütuseallika madalam kütteväärtus, millest elektrienergia toodeti;
 - koos elektrienergiaga toodetud soojuse kogus ja kasutamine;
 - II lisa kohase tõhusa koostootmisega toodetud elektrienergia kogus, mille kohta kehtib päritolutagatis;
 - primaarenergia sääst, mis on arvatatud II lisa kohaselt II lisa punktis f osutatud tõhususe ühtlustatud kontrollväärtuste põhjal;

- tehase soojus- ja elektrienergia tootmise nominaalne kasutegur;
- kas kätis on saanud investeerimistoetust ja millises ulatuses;
- kas kätis on saanud muul viisil toetust riikliku toetuskava raames, millises ulatuses ning millist liiki toetuskava raames;
- kätise käivitamise kuupäev ja
- väljaandmise kuupäev ja riik ning kordumatu identifitseerimisnumber.

Päritolutagatise standardühik on 1 MWh. See on seotud elektrienergia netotoodanguga, mis on mõõdetud kätise piiril ja eksporditud elektrivõrku.

L

XI LISA

Energiavõrkude reguleerimise ja elektrivõrgutariifide kehtestamise energiatõhususe kriteeriumid

1. Võrgutariifide hinnad **kajastavad** võrkudes nõudluse poolel nõudluse rahuldamiseks võetud meetmete ja hajatootmisega saavutatud **kulude** kokkuvõtet, sealhulgas sellist kokkuvõtet, mis on saavutatud tänu elektrienergia edastamise või võrkudesse investeerimise kulude alandamisele ja võrgu optimaalsemale toimimisele.
2. Võrke käsitlevad õigusnormid ja võrgutariifid **ei takista** võrguettevõtjatel **või energia jaemüüjatel muuta kättesaadavaks** süsteemiteenuseid, mis on vajalikud nõudlusele reageerimiseks, nõudluse juhtimiseks ja hajatootmiseks organiseeritud elektriturgudel ning hõlmavad eelkõige järgmist:
 - a) koormuse nihutamine tipptunnilt tipptunnivälisele ajale lõpptarbija kaudu, võttes arvesse taastuvenergia ning koostootmisest ja hajatootmisest saadava energia kättesaadavust;
 - b) energiasääst, mille energiavahendajad on saavutanud hajutatud tarbijate nõudlusele reageerimisel;
 - c) nõudluse vähenemine, mille energiateenuste pakkujad (sh energiateenuseid osutavad ettevõtted) on saavutanud energiatõhususe meetmetega;
 - d) energiaallikate ühendamine ja energia edastamine madalamal pingel;
 - e) tarbimiskohale lähemal asuvate energiaallikate kasutamine ja
 - f) energia salvestamine.

Käesoleva sätte kohaldamisel hõlmab termin „organiseeritud elektriturg” börsiväliseid turge ja elektribörse energia, võimsuse, tasakaalustavate ja kõrvalteenustega kauplemiseks mis tahes ajavahemikul, sealhulgas tärimlepingute, päev-ette ja päevasisesed turud.

3. Võrgu- *või ja* etariifid *võivad* toetada dünaamilist hinnakujundust, et lõpptarbijad võtaksid nõudlusele reageerimise meetmeid, *näiteks*:
- a) ajatariifid;
 - b) tippajatariifide kehtestamine;
 - c) reaalamajajariifide kehtestamine ja
 - d) tippaja soodustuste kehtestamine.

XII LISA

Ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjatele esitatavad energiatõhususe nõuded

Ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjad teevad järgmist:

- a) koostavad ja avaldavad standardeeskirjad, milles käsitletakse kulude kandmist ja jagamist seoses tehniliste kohandustega (näiteks võrguga liitumised ja võrguarendustööd, võrgu toimimise parandamine ja võrgureeglite mittediskrimineeriva rakendamise eeskirjad), mida on vaja, et kaasata uusi tootjaid, kes tarnivad ühendatud võrku tõhusal koostootmisel toodetud elektrienergiat;
- b) annavad igale uuele süsteemiga liituda soovivale elektritootjale, kelle toodang pärineb tõhusast koostootmisest, põhjalikku ja vajalikku teavet, sealhulgas:
 - i) ammendava ja üksikasjaliku liitumiskulude kalkulatsiooni;
 - ii) võrguga liitumise taotluse vastuvõtmise ja menetlemise mõistliku ja täpse ajakava;
 - iii) kavandatava võrguga liitumise mõistliku soovitusliku ajakava. Kogu võrguga liitumise protsess ei tohiks kesta rohkem kui **24 kuud, pidades silmas, mis on mõistlikult võimalik ja mittediskrimineeriv**;
- c) kehtestavad standardsed ja lihtsustatud liitumismenetlused tõhusate hajutatud koostootmisjaamade jaoks, et lihtsustada nende ühendamist võrku.

Punktis a osutatud eeskirjad peavad tuginema objektiivsetele, läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele, mille kohaselt võetakse eelkõige arvesse kõik kõnealuste tootjate võrku ühendamise kulud ja tulud. Eeskirjadega võidakse ette näha eri tüüpi liitumist.

XIII LISA

Avaliku sektoriga sõlmitavate energiatõhusust käsitlevate lepingute või nendega seotud tehniliste kirjelduste miinimumelemendid

- Rakendatavate tõhususmeetmete **või nende abil saavutatavate tulemuste** selge ja läbipaistev loetelu.
- Energiasääst, mille saavutamine tuleb tagada lepingus ette nähtud meetmete rakendamisega.
- Lepingu kestus ja täitmise etapid, etteteatamise tingimused ja periood.
- Iga lepinguosalise kohustuste selge ja läbipaistev loetelu.
- Võrdluskuaevad saavutatud säästu kindlaksmääramiseks.
- Meetme **või meetmete paketi** rakendamiseks tehtavate sammude selge ja läbipaistev loetelu ning **vastavalt vajadusele** nendega seotud kulud.
- Kohustus lepinguga ette nähtud meetmed täielikult rakendada ning dokumenteerida kõik projekti jooksul tehtavad muudatused.
- Kolmandate isikute kaasamisel **allhankepingutesse samaväärsete nõuete** lisamist käsitlevad sätted **1**.
- Projekti finantsmõjude selge ja läbipaistev kokkuvõte ning rahalise säästu jagunemine lepinguosaliste vahel (st teenuseosutajale makstav tasu).
- Selged ja läbipaistvad sätted, milles käsitletakse tagatud energiasäästu mõõtmist ja kontrolli ning kvaliteedikontrolli ja tagatise.
- Sätted, milles selgitatakse menetlusi raamtingimuste muutumise korral, mis mõjutab lepingu sisu ja oodatavat tulemust (st muutused energiahindades, käitise kasutamise intensiivsuses).
- Üksikasjalik teave iga lepinguosalise kohustuste **ja rikkumise korral kohaldatavate karistuste** kohta.

XIV LISA

Aruandluse üldraamistik

1. OSA. Aastaaruannete üldraamistik

Artikli 19 lõikes 1 osutatud aastaaruannete alusel jälgitakse lähenemist 2020. aasta riiklikele eesmärkidele. Liikmesriigid tagavad, et aruanded sisaldavad vähemalt järgmist teavet:

- a) hinnang *eelviimase aasta (aasta X^l-2)* järgmiste näitajate kohta:
- i) artikli 2 lõikes 2 määratletud primaarenergia tarbimine;
 - ii) energia lõpptarbimine kokku;
 - iii) energia lõpptarbimine sektorite kaupa:
 - tööstus,
 - transport (*võimaluse korral* reisijate- ja kaubavedu eraldi),
 - kodumajapidamised,
 - teenused;
 - iv) kogulisandväärtus sektorite kaupa:
 - tööstus,
 - teenused;
 - v) kodumajapidamiste kasutatav sissetulek;
 - vi) sisemajanduse koguprodukt (SKP);
 - vii) soojuselektrijaama elektritoodang;

¹ *X = jooksev aasta.*

vii) elektri ja soojuse koostootmisjaama elektritoodang;

viii) soojuselektrijaama soojustoodang;

vüia) elektri ja soojuse koostootmisjaama soojustoodang, sealhulgas tööstuslik heitsoojus;

ix) soojusenergia tootmisel kasutatud kütuse kogus;

x) *võimaluse korral* reisijakilomeetrid (rkm);

xi) *võimaluse korral* tonnkilomeetrid (tkm);

xia) transpordikilomeetrid kokku (pkm + tkm), juhul kui punktide x ja xi väärtused ei ole kättesaadavad;

xii) rahvaarv.

Selliste sektorite puhul, kus energiatarbimine jääb stabiilseks või suureneb, analüüsivad liikmesriigid selle põhjusi ja lisavad oma arvamuse hinnangule.

Teine aruanne ja sellele järgnevad aruanded sisaldavad ka allpool punktides b–e kirjeldatud:

- b) eelneval aastal rakendatud peamiste õiguslike ja muude meetmete muudatused, mis aitavad saavutada 2020. aasta riiklike energiatohususe üldeesmärke;
- c) selliste ***keskvalitsuse*** omanduses ***ja kasutuses*** olevate hoonete üldpõrandapind, mille kasulik üldpõrandapind on üle ***500 m² ning alates 9. juulist 2015*** üle 250 m² ning mis selle aasta 1. jaanuaril, millal aruanne tuleb esitada, ei vastanud artikli 4 lõikes 1 osutatud energiatohususe nõuetele;
- d) selliste liikmesriigi ***keskvalitsuse*** omanduses ***ja kasutuses olevate köetavate ja/või jahutatavate*** hoonete üldpõrandapind, mida renoveeriti eelneval aastal, ***nagu on osutatud artikli 4 lõikes 1, või liikmesriigi keskvalitsuse omanduses ja kasutuses olevate asjakohaste hoonete energiatarbimise sääst, nagu on osutatud artikli 4 lõikes 3a;***

- e) artikli 6 lõikes 1 osutatud riiklike energiatõhususkohustuste süsteemides või artikli 6 lõike 9 kohaldamisel võetud muude meetmetega saavutatud energiasääst.

Esimeses aruandes esitatakse ka artikli 3 lõikes 1 osutatud riiklik eesmärk.

Artikli 19 lõikes 1 osutatud aastaaruannetesse võivad liikmesriigid lisada ka riigi püstitatud lisaeesmärgid. Need võivad eelkõige olla seotud XIV lisa 1. osa punktis a loetletud statistiliste näitajatega või olla kombinatsioon neist, näiteks primaar- või lõppenergiamahukus või sektorite energiamahukus.

2. OSA. **Riiklike energiatõhususe tegevuskavade** üldraamistik

Artikli 19 lõikes 2 osutatud **kavadega** nähakse ette riiklike energiatõhususstrateegiate väljatöötamise raamistik.

Kavad sisaldavad olulisi energiatõhususe parandamise meetmeid ja prognoositavat/saavutatud energiasäästu, sealhulgas tarne-, ülekande- ja jaotusvaldkonnas, ning energia lõppkasutust.

Liikmesriigid tagavad, et **kavad** sisaldavad vähemalt järgmist teavet.

1. Eesmärgid ja strateegia

- Artikli 3 lõikega 1 nõutud **soovituslikud** riiklikud 2020. aasta energiatõhususe eesmärgid;
- direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõikes 1 sätestatud riigisisene soovituslik energiasäästu eesmärk;
- muud kehtivad energiatõhususe eesmärgid kogu majanduse või konkreetsete sektorite jaoks.

2. Meetmed ja energiasääst

Kavades esitatakse teave käesoleva direktiivi põhielementide rakendamiseks vastu võetud või kavandatud meetmete kohta ning nendega seotud energiasääst.

a) Primaarenergia sääst

Kavades loetletakse olulised meetmed ja abinõud, mi on võetud primaarenergia säästmiseks kõigis majandussektorites. Iga meetme või meetmete/abinõude paketi puhul esitatakse 2020. aasta eeldatava säästu prognoosid ja aruande esitamise ajaks saavutatud sääst.

Võimaluse korral tuleks esitada teave meetmete muu mõju/kasu kohta (kasvuhoonegaaside vähenemine, parem õhukvaliteet, töökohtade loomine, jne) ja rakendamise eelarve.

b) Energia lõppsääst

Esimene ja teine **riiklik energiatõhususe tegevuskava** peavad sisaldama direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatud energiasäästu lõppeesmärkide saavutamise tulemusi. Kui arvutused/prognoosid iga meetmega saavutatud energiasäästu kohta puuduvad, näidatakse, kui palju vähendati (kombineeritud) meetmetega energiatarbimist sektori tasandil.

Lisaks esitatakse esimeses ja teises **riiklikus energiatõhususe tegevuskavas** energiasäästu arvutamisel kasutatud mõõtmis- ja/või arvutusmetoodika. Kui on kasutatud nn soovituslikku metoodikat,¹ tuleks **kavas** sellele viidata.

3. Käesoleva direktiivi sätetega seotud konkreetne teave

3.1. Avaliku sektori asutused (artikkel 4)

Riiklikud energiatõhususe tegevuskavad sisaldavad selliste avaliku sektori asutuste loetelu, kes on koostanud **artikli 4 lõikega 4** ette nähtud energiatõhususe kava.

¹ Soovitused energia lõppkasutuse tõhusust ja energiateenuseid käsitleva direktiivi 2006/32/EÜ kohase mõõtmise ja kontrollimise meetodite kohta.

3.2. Energiatõhususkohustused (artikkel 6)

Riiklikud energiatõhususe tegevuskavad sisaldavad kooskõlas IV lisaga valitud riiklike koefitsiente.

Esimene **riikliku energiatõhususe tegevuskava** sisaldab artikli 6 lõikes 1 osutatud riikliku süsteemi või artikli 6 lõike 9 kohaldamisel võetud muude meetmete lühikirjeldust.

3.3. Energiaauditid ja energiajuhtimissüsteemid (artikkel 7)

Riiklikud energiatõhususe tegevuskavad sisaldavad järgmist teavet:

- a) eelmise perioodi jooksul läbiviidud energiaauditite arv;
- b) eelmise perioodi jooksul suurettevõtetes läbiviidud energiaauditite arv;
- c) liikmesriigi territooriumil asuvate suurettevõtete arv, märkides ära ettevõtted, kelle suhtes kohaldatakse artikli 7 lõiget 3.

3.4. Kütte ja jahutuse tõhususe edendamine (artikkel 10)

Riiklikud energiatõhususe tegevuskavad sisaldavad hinnangut artikli 10 lõikes 1 osutatud **põhjaliku hinnangu** rakendamisel saavutatud edusammude kohta.

3.6. Energia ülekanne ja jaotus (artikkel 12)

Esimene **riiklik energiatõhususe tegevuskava** ja iga järgmine kümne aasta tagant esitatav aruanne sisaldab artikli 12 lõikes 2 osutatud gaasi- ja elektriinfrastruktuuri energiatõhususe potentsiaali käsitlevaid hinnanguid ning selle potentsiaali kasutamiseks võetud meetmeid ja tehtud investeeringuid.

3.6a. *Liikmesriigid annavad oma riiklikus energiatõhususe tegevuskavas aru meetmetest, mis on võetud, et võimaldada ja arendada artiklis 12 osutatud nõudlusele reageerimist.*

3.7. *Kvalifitseerimis-, akrediteerimis- ja* sertifitseerimissüsteemide kättesaadavus (Artikkel 13)

Riiklikud energiatõhususe tegevuskavad sisaldavad teavet energiateenuseosutajate, energiaauditite ja energiatõhususe parandamise meetmete pakujate jaoks kättesaadavate *kvalifitseerimis-, akrediteerimis- ja* sertifitseerimissüsteemide või samaväärsete kvalifitseerimissüsteemide kohta.

3.8. Energiateenused (artikkel 14)

Riiklikud energiatõhususe tegevuskavad sisaldavad hüperlinki veebisaidile, millel on tehtud kättesaadavaks artiklis 14 osutatud energiateenuseosutajate *loetelu või liides*.

3.9. Muud energiatõhususe edendamise meetmed (artikkel 15)

Esimene *riiklik energiatõhususe tegevuskava* sisaldab artikli 15 lõikes 2 osutatud meetmete loetelu.

XV LISA

Vastavustabel

Direktiiv 2006/32/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikli 1 lõige 1
Artikkel 2	Artikli 1 lõige 2
Artikli 3 punkt a	Artikli 2 punkt 1
Artikli 3 punkt b	Artikli 2 punkt 2b
Artikli 3 punkt c	Artikli 2 punkt 2d
Artikli 3 punkt d	Artikli 2 punkt 2c
--	Artikli 2 punkt 2 („primaarenergia tarbimine”)
--	Artikli 2 punkt 2a
Artikli 3 punkt e	Artikli 2 punkt 3
Artikli 3 punkt f	--
Artikli 3 punkt g	--
Artikli 3 punkt h	--
Artikli 3 punkt i	--
--	Artikli 2 punkt 4
–	Artikli 2 punkt 4a

--	Artikli 2 punkt 4b
--	Artikli 2 punkt 5
--	Artikli 2 punkt 5a
--	Artikli 2 punkt 5b
--	Artikli 2 punkt 6, 6a, 6b, 6c, 6d, 6e
Artikli 3 punkt j	Artikli 2 punkt 13
-	Artikli 2 punkt 13a
Artikli 3 punkt k	--
Artikli 3 punkt l	Artikli 2 punkt 12
-	Artikli 2 punkt 12a
Artikli 3 punkt m	--
Artikli 3 punkt n	Artikli 2 punkt 10
Artikli 3 punkt o	Artikli 2 punkt 7
Artikli 3 punkt p	Artikli 2 punkt 8
Artikli 3 punkt q	Artikli 2 punkt 9
Artikli 3 punkt r	--
Artikli 3 punkt s	--
--	Artikli 2 punkt 11

--	Artikli 2 punkt 14
	Artikli 2 punkt 27
--	Artikkel 3
--	Artikkel 3a
Artikkel 4	--
Artikkel 5	Artikkel 4, artikkel 5
Artikli 6 lõike 1 punkt a	Artikli 6 lõike 6 punktid b ja c
Artikli 6 lõike 1 punkt b	Artikkel 14.2, viimane lõik
Artikli 6 lõige 2	Artikli 6 lõiked 1, 2, 4, 5, 9, 9a, 9b, 9c ja 10
Artikkel 7	Artikkel 13a
Artikkel 8	Artikli 13 lõige 1
--	Artikli 13 lõige 2
Artikli 9 lõige 1	Artikkel 15
Artikli 9 lõige 2	Artikli 14 punktid b, c ja e
Artikli 10 lõige 1	Artikli 12 lõige 4
Artikli 10 lõige 2	Artikli 12 lõige 3
Artikkel 11	Artikkel 15a
Artikli 12 lõige 1	Artikli 7 lõige 1 (energiaauditid)

Artikli 12 lõige 2	--
--	Artikli 7 lõige 2
Artikli 12 lõige 3	Artikli 7 lõige 3
Artikli 13 lõige 1	Artikkel 8
Artikli 13 lõige 2	Artikkel 8a
-	Artikkel 8b
--	Artikkel 9
--	Artikli 12 lõiked 1 ja 2
--	Artikli 14 punktid a ja d
--	Artikkel 16
Artikli 14 lõiked 1 ja 2	Artikli 19 lõiked 1 ja 2
Artikli 14 lõige 3	--
Artikli 14 lõiked 4 ja 5	Artikli 19 lõiked 4 ja 5a
--	Artikli 17 lõige 1
Artikli 15 lõige 1	Artikli 17 lõige 2
Artikli 15 lõige 2	--
Artikli 15 lõige 3	--
Artikli 15 lõige 4	--

--	Artikkel 18
--	Artikli 19 lõiked 7, 7b, 8, 9, 10
	Artikkel 19a
Artikkel 16	Artikkel 20
Artikkel 17	Artikkel 21
--	Artikkel 21a
Artikkel 18	Artikkel 22
Artikkel 19	Artikkel 23
Artikkel 20	Artikkel 24
I lisa	--
II lisa	IV lisa
III lisa	--
IV lisa	-
V lisa	--
VI lisa	III lisa
--	V lisa
--	Va lisa
--	VI lisa

--	XI lisa
--	XII lisa
--	XIII lisa
--	XIV lisa
--	XV lisa
Direktiiv 2004/8/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikli 1 lõige 1
Artikkel 2	Artikli 1 lõige 2
Artikli 3 punkt a	Artikli 2 punkt 15
Artikli 3 punkt b	Artikli 2 punkt 17
Artikli 3 punkt c	Artikli 2 punkt 16
Artikli 3 punkt d	Artikli 2 punkt 18
Artikli 3 punkt e	--
Artikli 3 punkt f	--
Artikli 3 punkt g	Artikli 2 punkt 20
Artikli 3 punkt h	--
Artikli 3 punkt i	Artikli 2 punkt 19
Artikli 3 punkt j	--

Artikli 3 punkt k	Artikli 2 punkt 21
Artikli 3 punkt l	Artikli 2 punkt 22
Artikli 3 punkt m	Artikli 2 punkt 24
Artikli 3 punkt n	Artikli 2 punkt 23
Artikli 3 punkt o	--
--	Artikli 2 punkt 25
--	Artikli 2 punkt 26
-	Artikli 2 punkt 28
-	Artikli 2 punkt 29
-	Artikli 2 punkt 30
Artikli 4 lõige 1	II lisa punkti f esimene taane
--	Artikli 10 lõiked 1 kuni 9
Artikli 4 lõige 2	Artikli 10 lõike 10 kolmas taane
Artikli 4 lõige 3	--
Artikkel 5	Artikli 10 lõike 10 esimene ja teine taane
Artikkel 6	--
Artikli 7 lõige 1	Artikli 10 lõige 11
Artikli 7 lõige 2	--
Artikli 7 lõige 3	--

Artikkel 8	Artikli 12 lõige 5
--	Artikli 12 lõiked 6, 7, 7a, 7b, 8
Artikkel 9	--
Artikli 10 lõiked 1 ja 2	--
Artikli 10 lõige 3	Artikli 19 lõige 6
Artikkel 11	--
Artikkel 12	--
Artikkel 13	Artikli 17 lõige 2
Artikkel 14	--
Artikkel 15	Artikkel 22
Artikkel 16	--
Artikkel 17	Artikkel 23
Artikkel 18	Artikkel 24
I lisa	I lisa II osa
II lisa	I lisa I osa
III lisa	II lisa
IV lisa	VII lisa
	VIIIa lisa
--	IX lisa

Kavand: Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni avaldus seoses nende hoonete eeskujuga energiatõhususe direktiivi kontekstis

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kinnitavad, et tulenevalt asjaolust, et nende hooned on suure tähelepanu all ja et neil peaks olema juhtiv roll seoses nende hoonete energiatõhususega, lubavad nad, ilma et see piiraks kehtivate eelarve- ja hanke-eeskirjade kohaldamist, kohaldada nende omanduses ja kasutuses olevate hoonete suhtes samu nõudeid, mida kohaldatakse liikmesriikide keskvalitsuste hoonete suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/XX/EL (milles käsitletakse energiatõhusust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ) artiklite 4 ja 5 alusel.

Kavand: komisjoni avaldus seoses energiaaudititega

Nagu komisjon selgitas Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele esitatud teatises ELi riigiabi ajakohastamise kohta (COM(2012) 2009 final, 8.5.2012), on komisjon märkinud, et ELi suunised keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta on üks vahend, mis saab kaasa aidata strateegia „Euroopa 2020” ja selle eesmärkide täitmisele ja mis võidakse läbi vaadata 2013. aasta lõpuks. Sellega seoses võib komisjon kinnitada, et keskkonnakaitsele antavat riigiabi käsitlevad tulevased eeskirjad edendavad jätkuvalt optimaalsel viisil jätkusuutlikku majanduskasvu, muu hulgas energiatõhususe edendamisega kooskõlas käesoleva direktiivi eesmärkidega.

Kavand: komisjoni avaldus ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga seoses

Pidades silmas vajadust säilitada stiimulid ELi heitkogustega kauplemise süsteemis, kohustub komisjon:

- esitada kiiresti direktiivi 2003/87/EÜ (CO₂-turu kohta) artikli 10 lõike 5 kohaselt esimese aruande koos 3. etapi oksjoni ajaprofiili läbivaatamise tulemustega;
- analüüsima oma aruandes valikuvariante, sealhulgas vajalikus koguses saastekvootide alalist kinnihoidmist, eesmärgiga võtta vastu nii pea kui võimalik täiendavad asjakohased struktuurimeetmed heitkogustega kauplemise süsteemi tugevdamiseks 3. etapis ja süsteemi tõhustamiseks.

SELETUSKIRI

I. ENERGIATÕHUSUS – KAS NÜÜD VÕI EI IIALGI

Kui Euroopa Liit ei suuda saavutada energiatõhusust, siis nurjuvad liidu püüdlused ka kliimamuutuse, energiajulgeoleku, rohelise majanduskasvu ja sotsiaalkaitse valdkonnas.

1) Kuidas tulla toime kliimamuutuse ja ressursinappusega

Need kliima- ja energiapoliitika stsenaariumid, mis vastavad ülemaailmsele 2 °C eesmärgile, eeldavad ulatuslikku energia kokkuhoidu ja energiatõhususe poliitikat¹. Ühtlasi on energiatõhusus osutunud odavamaks ja kiireimaks CO₂ heidete vähendamise viisiks².

2) ELi energiavälisvõla vähendamine ja liidu geopoliitilise sõltumatuse ning energiajulgeoleku suurendamine

EL kulutab energia importimiseks üle 400 miljardi euro aastas. Minimaalse 20%lise energiasäästu eesmärgi saavutamiseks ei suurenda meie energiajulgeolekut, vaid ühtlasi vähendab vähemalt 50 miljardi euro võrra aastas jõukuse ülekandmist ELi riikidest energiat tootvatesse riikidesse.

3) Säästva arengu tagamine majanduskriisi tingimustes

ELi juhtiv roll töhusa tehnoloogia ja teenuste kavandamisel, rakendamisel ja tootmisel on ohtu sattunud. Euroopa ettevõtted on teatavates valdkondades küll endiselt turuliidrid, kuid energiatõhususe turu laiendamine ja süvendamine ELi piires aitab neil keskkonnasõbraliku tehnoloogia ettevõtetel ülemaailmses konkurentsiosaleda.

Täiendava erainvesteeringukapitali ligitõmbamise abil luuakse ELis kohalikul ja riigi tasandil miljoneid töökohti, sealhulgas ehitussektoris. Ühtlasi aidatakse ELi rasketööstusel ning väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel saavutada suuremat energiatootlikkust, mis on ülemaailmsel turul konkureerimiseks hädavajalik.

4) Energiahindade kontrollimine

Energiatarnijate konkurents üksi ei aita energiahindu kontrolli all hoida ning energiaühiku hinnatõus tõenäoliselt jätkub. Seetõttu tuleb rakendada poliitikat ja meetmeid, mille tulemuseks oleks energiatarbimise absoluutne vähenemine, mis vähendab tarbijate üldisi kulusi energiale, vabastades seega ELi kodanike ning ettevõtete tulud ning vähendades avaliku sektori kulusid.

Tõhusate säästumeetmete abil on 2030. aastaks võimalik vähendada elektrijaamade

¹ Rahvusvahelise Energiaagentuuri ülevaade World Energy Outlook 2010 ja Euroopa Komisjoni 2011. aasta märtsi edennemiskava konkurentsivõimelisele vähese CO₂-heidetega majandusele ülemineku kohta aastaks 2050.

² HSBC Global Research, September 2010 - Sizing the climate economy.

investeeringuvajadust 50% võrra ja ülekandevõrkude investeeringuvajadust 30% võrra. Lisaks tekitab riigisiseste ja piirkondlike nõudlusele vastamise turgude kujunemine surve elektrienergia hulgihindade vähendamiseks¹.

Energiaühiku hinna tõstmine majanduskriisi ajal mõjutab ka väikese sissetulekuga majapidamisi. Energiavaesuse vähendamine peab olema käesoleva õigusakti keskne ülesanne.

II. ELi ENERGIATÕHUSUSE DIREKTIIV: KONKREETSED MEETMED TUNGIVA VAJADUSE RAHULDAMISEKS

Energiasäästu, energiatõhususe ja innovatsiooni tugevdamiseks, mastaabisäästu saavutamiseks ja bürokraatliku koormuse vähendamiseks kõigis liikmesriikides on vaja ELi ühist lähenemist. ELi tõhususpoliitika tugineb olemasolevale ja hästi toimivale piirkondlikule ja riiklikule poliitikale, võimaldades vajalikku paindlikkust kohalike ja siseriiklike erinevuste arvessevõtmiseks.

ELi edu tuleb rajada kahele alusele:

a) tõhususmeetmete eelfinantseerimine

Eelarvelise ebakindluse ajal ei saa investorite usaldus rajaneda (ainult) riiklikule toetusele. Selleks, et suunata vajalikku erakapitali energiatõhususe sektorisse, soovib raportöör järgmist:

– siduvad eesmärgid ja meetmed: kliimat ja taastuvenergiat käsitleva ELi seadusandlusega seotud kogemused näitavad, et liikmesriikidele on vaja siduvaid eesmärgi. Need suurendavad nähtavust, poliitilist ja investeeringukindlust ning aitavad vahendeid ja tegevust mobiliseerida. Rangetest energiatõhususe meetmetest ELi majandusele ja kodanikele tulenev üldine positiivne makromajanduslik ja geopoliitiline kasu õigustab siduvate eesmärkide kehtestamist.

– uued stabiilsed valitsusvälised vahendid: Ameerika Ühendriikide kogemused avalikele huvidele vastavate süsteemi kasutamise tasudega ning mitme ELi liikmesriigi kogemused energiasäästmise kohustuste kehtestamisel (Ühendkuningriigis, Taanis ja Prantsusmaal), näitavad, et väikeste lõivude või kohustuste kehtestamine kõigile tarbijatele või hulgimüüjatele võib olla oluline ja püsiv rahastamisallikas.

– uued ettevõtlusmudelid: energiateenuse ettevõtted USAs ja Hiinas eelrahastavad suures ulatuses energiatõhususe investeeringuid. Tulu jagatakse seejärel ettevõtete ja nende klientide vahel. Samas suunas liigub ka Ühendkuningriigi energiasäästumudel.

b) tehnoloogilise, rahalise ja sotsiaalse innovatsiooni käivitamine

– õppimisprotsessi kiirendamine: ulatusliku uuendamise kulude kiiremaks vähendamiseks on vaja investeeringute kriitilist massi, et kiiremini käivitada vajalik tehnoloogiline ja ennekõike organisatsiooniline innovatsioon.

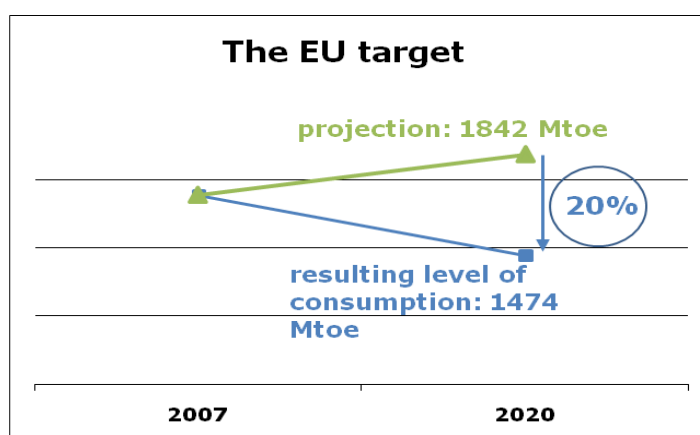
¹ IEA (2011) - Summing up the parts - Combining Policy Instruments for Least-Cost Climate Mitigation Strategies

– avaliku osaluse suurendamine: tõhususmeetmete kehtestamisse tuleb kaasata kohaliku ja piirkondliku tasandi tarbijaorganisatsioonid.

Seetõttu soovitab raportöör kõnealuse direktiivi ettepaneku puhul järgmist lähenemist:

1) ELi ja riiklikul tasandil siduvate eesmärkide määramine (artiklid 1 ja 3)

Kõnealune direktiiv võimaldab ELil täita riigipeade 2007. aasta märtsi ja 2011. aasta veebruari energia- ja kliimakoostusi. ELi energiatõhususe 20%line suurendamine aitab saavutada 368 miljoni tonni naftaekvivalendi (Mtoe) säästmise 2020. aastaks, võrreldes selleks aastaks prognoositud tarbimisega.

Kuid praeguse tempo juures suudetakse saavutada vaid pool eesmärgist, mis tähendab 1000 euro raiskamist majapidamise kohta¹ aastas ning toob kaasa tarbetu uute elektrijaamade ehitamise ja suuremate gaasi- ning naftakoguste importimise.

Ulatuslikud uuringud on näidanud, et energiasäästu puudujääki oleks võimalik tasa teha, kui kiiresti rakendada uued meetmed², kuid komisjoni soovitatud kaheastmeline lähenemine eesmärkide seadmisel tähendab tegelikkuses, et vajalik tegevus lükatakse edasi vähemalt kuni 2016. aastani – see on vastuvõetamatu.

Siduvaid eesmärke tuleks kohaldada ühtlaselt, jõupingutuste jagamise süsteemi abil, kasutades riigipõhiseid energiakasutuse lähtepunkte. Praegune energiakasutuse parandamise potentsiaal on kogu ELis sarnane ning mitmed uuringud on näidanud, et isegi pikka aega energiatõhususe poliitikat rakendanud riigid ei ole veel energiasäästmise täielikku majanduslikku kasu saavutanud ega tehniliste piirideni jõudnud.³

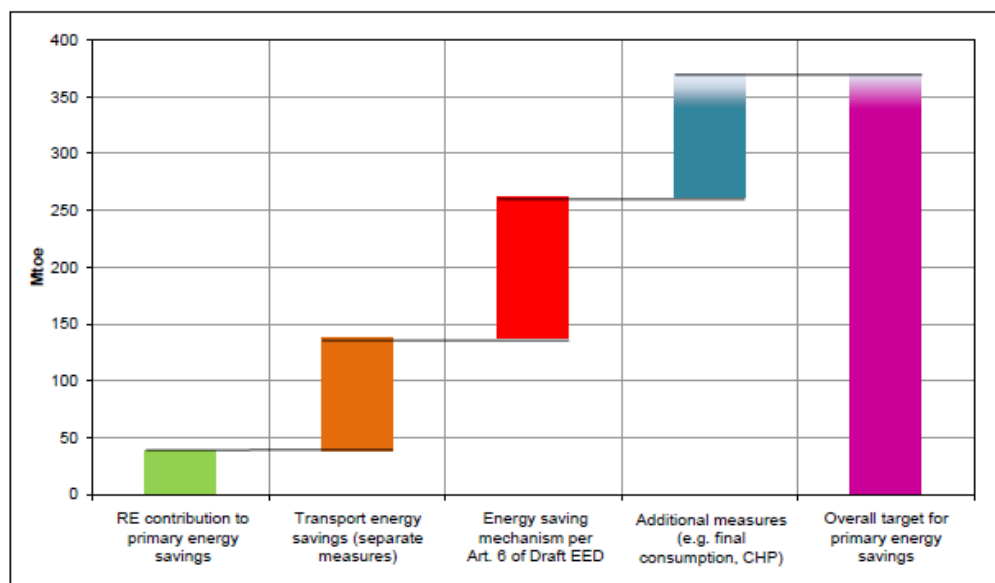
¹ COM 2011. Energiatõhususe kava 2011 (KOM(2011)109/4).

² ECOFYS (2010) - Energy Savings 2020. How to triple the impacts of energy saving policies in Europe. (Energia säästmine 2020. Kuidas kolmekordistada Euroopa energiasäästmisepoliitika mõju.), ECOFYS and Fraunhofer ISI 2010

³ Fraunhofer ISI (2009). Energy Savings Potentials, Final Report for the European Commission Directorate-General Energy. (Energiasäästmise potentsiaal. Lõplik aruanne Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraadile.), 15. märts 2009.

Seetõttu on raportöör veendunud, et iga riik peaks oma praegusest energiatarbimise tasemest lähtudes saavutama sama energiasäästmise protsendimäära. Vastavaid riiklikke eesmärke tuleks väljendada primaarenergia põhjal, et võimaldada aja jooksul saavutatavate edusammude mõõtmist ja võrdlemist kogu ELi ulatuses.

Nagu alltoodud joonis¹ näitab, on 20%lise tõhususe eesmärgid riiklikul tasandil võimalik saavutada erinevate meetmete kombineerimisega eri sektorites. Kuid kaugelt kõige tõhusam meede 20%lise üldeesmärgi saavutamiseks on 1,5% suurune iga-aastane energiasäästukohustus lõpptarbijate juures (vastavalt artiklis 6 sätestatule).

Source: Dr. Felix Matthes, Öko-Institut - Institute for Applied Ecology, 2011

2) Energiatõhususe (eel)finantseerimisvahendite kavandamine ja tugevdamine (artikkel 2 a (uus))

Euroopa energiasäästmise eesmärgi saavutamiseks vajatakse järgmise kümne aasta jooksul 800–1200 miljardi euro ulatuses investeringuid.² Nende investeringute tasuvusaeg on tavaliselt 4–8 aastat ning see aitab luua arvukalt töökohti ja ergutada innovatsiooni. Kuid vajaliku erakapitali leidmiseks on vaja toetust.

– Kavandatud direktiiviga tuleks ette näha spetsiaalsete riiklike fondide loomine, kasutades ELi

¹ F. Matthes, Institute for Applied Ecology, September 2011 - Analysis and classification of the energy efficiency obligation as per Art. 6 of the EU Commission's Proposal for an Energy Efficiency Directive (Energiatõhususe kohustuse analüüs vastavalt Euroopa Komisjoni energiatõhususe direktiivi ettepaneku artiklile 6).

² ECOFYS (2011) The upfront investments required to double energy savings in the European Union in 2020. (Eelnevad investeringud, mida vajatakse Euroopa Liidu energiasäästu kahekordistamiseks 2020. aastaks.), ECOFYS and Fraunhofer ISI 2010

olemasolevaid rahastamisvooge, nagu struktuurifondid ja ühtekuuluvusfond, kus tuleks esikohale seda energiatõhusus ning tõhususinvesteeringutele keskendatud projektivõlakirjad. Lisaks peaksid uuenduslikud rahastamisvahendid, nagu käibefondid, kasutama ELi fonde ning heitkogustega kauplemisest saadavat riiklikku tulu erakapitali kaasamiseks. Pikendada tuleks ka käimasolevaid ELi programme, nagu programm „Arukas energeetika-Euroopa”.

– Suur osa vajalikest vahenditest on võimalik saada artikli 6 kohaselt ette nähtud säästukohustuste tulemusel. Nimetatud säästukohustuste täitmine annaks 2020. aastaks tulemuseks umbes 400 miljardi euro suuruse summa. Säästukohustuste kavad kujutavad endast püsivat, prognoositavat ja tugevat finantsvahendit ning aitavad ühtlasi kiirendada ELi energeetikaettevõtete üleminekut uuele ettevõtlusmodelile.

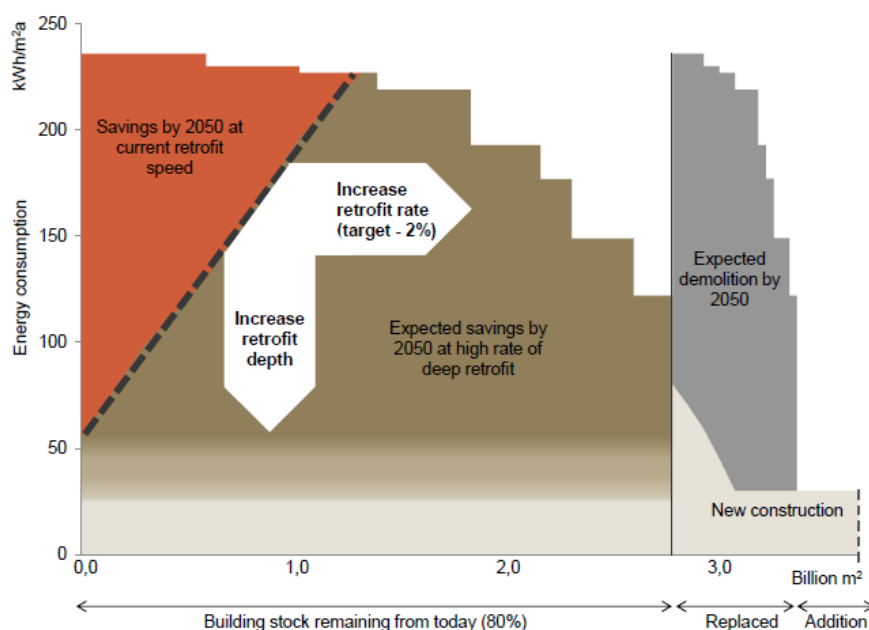
– Riiklikud ametiasutused peaksid ühtlasi arvestama võimalusega ergutada erasäästude kasutamist energiatõhususe investeeringuteks spetsiaalsete finantsvahendite abil (näiteks Prantsuse projekt „livret d'épargne Vert” või ELi kavandatav seadusandlus roheliste investeerimisfondide kohta).

3) Hoonete energiatõhususe tugevdamine (artikkel 4a (uus), artikkel 4)

ELi kehtivad õigusaktid ei anna vajalikuks paradigmuutuseks piisavat alust, seetõttu teeb raportöör ettepaneku valida pikaajalisem lähenemine, koostades 2050. aasta riiklikud hoonete tegevuskavad, milletaolised on koostamisel ka Saksamaal.

Hoonete arvele läheb 40% kogu ELi energiatarbimisest ning olemasolevate ehitiste säästupotentsiaal on märkimisväärne ja suuremalt osalt kasutamata.

Järgneval joonisel on näha, et liikmesriigid peavad suurendama energiaga seotud renoveerimise määra vähemalt 2%ni aastas ning püüdma iga renoveerimisega suuremat kokkuhoidu saavutada.

Source: Karsten Neuhoff et al. DIW - CPI, September 2011 - Thermal efficiency retrofit of residential buildings: The German experience

Raportöör avaldab heameelt avaliku sektori asutuste hoonete 3%lise siduva renoveerimiskohustuse üle. Avaliku sektori asutustele kuuluvad või nende kasutuses olevad hooned võivad anda tõuke vajalikuks tehniliseks, rahaliseks ja korralduslikuks innovatsiooniks (eelkõige täielikuks renoveerimiseks) ning energiateenuste turu loomiseks.

4) Riigihanke ja muude meetmete tugevdamine, et kiirendada aegunud ja ebatõhusate energiat tarbivate toodete asendamise tempot (artikkel 5)

Et toodete energiasäästlikkuse poliitikast täit kasu saada, on vaja jõulist riikliku tasandi tegevust nii riigihangete valdkonnas kui ka tarbijate üldise nõudmise kujundamisel kõrgeima klassi toodete järele.

5) Energia lõpptarbimise säästueesmärgi määramine (artikkel 6)

Tegemist on direktiivi keskse artikliga. Raportöör on veendunud, et soovitud 1,5%line aastane säästukohustus peab kehtima kogu majandusele tervikuna ning hõlmama ka transpordisektorit, millel on märkimisväärne, kuid seni veel realiseerimata majanduslik säästupotentsiaal.

Elektrienergia säästmine tuleb seada esikohale, sest elektritarbimine kasvab kiiresti ja ühe elektrienergiaühiku tootmiseks on vaja mitme (vähemalt 2,5) primaarenergia ühiku suurust sisendit.

Kohustatud osalistel tuleks lubada teostada osa oma kohustustest maksetena spetsiaalsesse fondi. Tuleb kasutusele võtta meetmed, mis aitaksid vältida kahekordset arvestamist, st nõutav energiasääst peab olema saavutatud meetmete abil, mis täiendavad olemasolevaid seadusandlikke nõudeid, näiteks Ecodesigni nõudeid.

6) Kuidas muuta tööstus ja VKEd energiatootlikumaks (artikkel 7)

Tööstusharude ja VKEde jaoks on vaja täiendavaid stiimuleid, et liikuda audititelt kiiresti edasi uute energiajuhtimissüsteemide ja investeeringute juurde, mis annavad tõelist ja olulist energiasäästu. Taani, Soome, Hollandi ja Rootsi positiivse eeskuju põhjal teeb raportöör ettepaneku seostada energiasäästukohustuste skeemid, riiklik maksuvähenduskord ja ELi riigiabi eeskirjad, et aidata ELi ettevõtetel energiakulude vähendamise teel konkurentsivõimelisemaks muutuda.

7) Käitumise muutmine tarbijate, linnade ja piirkondade kaasamise teel (artikkel 8)

Raportöör kiidab heaks arvestite paigaldamise, mis võib aidata tarbijatel oma energiatõhususkäitumist parandada.

Tarbijaorganisatsioonidele tuleb anda suurem roll riikliku energiapoliitika kujundamisel ning tuleb kehtestada vajalikud meetmed tarbijate kaitsmiseks põhjendamatu hinnatõusu eest.

Tuleb tugevdada kohalike ja piirkondlike haldusstruktuuride rolli energiatõhususe teostamisel (nt „Low energy Cities”, „2000 Watt Society”, „Covenant of Majors”).

8) ELi energeetikasüsteemi tõhususe suurendamine (artiklid 10 ja 11, artikli 19 lõige 5)

Tavaelektrijaamadest kuni rafineerimistehasteni ulatuva ELi energiamuundamissüsteemi üldine kasutegur on üsna madal – alla 35%. Seega on siin võimalik märgatav ja kiire säästmise.

Tuleb tagada, et uute investeeringute kasutamisel rakendatakse parimat võimalikku tehnoloogiat (BAT-standardid), kuid eelkõige peab EL veel kord läbi vaatama energia, soojuse ja jahutuse koostootmise potentsiaali. Seega peavad artiklis 10 ette nähtud erandid jääma piiratuks. Samas peavad koostootmisjaamad saama tulu selle kasu eest, mida nad toovad elektrisüsteemile tervikuna, sest koostootmisseedmetest võib kasu olla ka energia ja elektri salvestamisel.

Soojuse ja elektri koostootmisel on eelisõigusega võrkupääs ja toodetud energia eelisjärjekorras kasutamine tervitatav, kuid see ei tohiks takistada taastuenergia eelisõigusega võrkupääsu.

9) Reguleerijate ja ülekandevõrguettevõtjate rollide selge määratlemine ning nõudlusturu loomine (artikkel 12)

Energiatõhususmeetmete praktiline elluviimine eeldab reguleerijate ning ülekandevõrgu- ja jaotusvõrguettevõtjate põhjalikku kaasamist. Arukate võrkude kasutuselevõtu kiirendamise kõrval tuleks tähtsustada ka riiklike ja piirkondlike nõudlusele reageerimise turgude loomist.

Ameerika Ühendriikides võimaldavad nõudluse reageerimise programmid tarbijatele juba suurt kokkuhoidu (PJM¹ hiljutise võimsuste oksjoni tulemusel 1,2 miljardit dollarit). Artiklist 12 lähtudes peaksid ELi reguleerijad kõrvaldama tõkked, mis takistavad väiksemaid tarbijaid ja energiavahendajaid tasakaalustamises ja muudes kõrvalteenustes osalemast.

10) Õiglase ja avatud konkurentsi tagamine laiemal ELi energiateenuste turul (artiklid 13, 14, 15)

ELi kasvaval energiasäästmise teenuste turul tuleb vähendada bürokraatiat, nt kõrvaldada kolmandate osaliste investeeringuid takistavad riigisisesed tõkked. Samuti tuleks paika panna kaitsemeetmed, kindlustamaks, et energiaettevõtted ei sunniks väiksematele konkurentidele peale konkurentsivastast käitumist.

11) Energiatõhususpoliitika parem juhtimine (artikkel 19)

Käesoleva direktiivi kohane aruandlussüsteem peaks olema võimalikult lihtne, kuid siiski piisavalt konkreetne ja selge, et see oleks võrreldav ja aitaks parimaid tavasid kindlaks teha. Süsteemi abil tuleks jälgida edusamme ja hinnata eri meetmete tulemuslikkust. Teave tuleks avalikustada.

Viited

¹ <http://www.ferc.gov/market-oversight/mkt-electric/pjm.asp>

18.1.2012

KESKKONNA-, RAHVATERVISE JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse energiatõhusust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD))

Arvamuse koostaja: Peter Liese

LÜHISELGITUS

Energiatõhusus on kasvuhoonegaaside ja fossiilkütustega seotud heidete vähendamiseks **kõige kulutõhusam viis**. Energiatõhusus **vähendab sõltuvust energiainpordist**, mille eest **EL maksab praegu rohkem kui 400 miljardit eurot aastas**. Energiatõhususse investeerides **vähendab EL oma sõltuvust Venemaast ja OPECi riikidest ning investeerib Euroopa tööstusesse**. Sellest võidaksid eelkõige VKEd, näiteks paigaldajad ja ehitussektor.

Lähiaastatel tuleb energia infrastruktuuri teha märkimisväärseid investeeringuid, näiteks seoses tootmisvõimsuse ja salvestamisega. Sellest saab ELi majanduse põhiülesanne. Energiatõhusus võib olla abiks kulude vähendamisel, sest **kasutamata energia jaoks ei ole vaja tootmisvõimsust, salvestamist ega võrku**.

Energiatõhusust käsitleva **Euroopa ühise lähenemisviisiga vähendatakse energiatõhusate toodete ja teenuste maksumust** ja avardatakse asjaomaste tööstusharude äriühisusi. Energiatõhususe ühisturu loomine on rohkem kui lihtsalt kasulik poliitikaeesmärk. Euroopa Liidus kohustab energia tõhusat kasutamist edendama Lissaboni leping (artikli 194 lõige 2).

Riigipead seadsid ühehäälselt otsusega eesmärgiks energiatõhususe suurendamise 20 % juba 2007. aastal. Komisjoni hinnangul on kehtiva õigusraamistiku ja liikmesriikide praeguste meetmete abil võimalik saavutada ainult pool sellest eesmärgist. Kõnealuse eesmärgi saavutamine on aga 2050. aastaks vähese CO₂-heitega majanduse saavutamise edenemiskavas üliolulisel kohal. Just sel põhjusel on vaja kiiresti täiendavaid meetmeid. Sellega seoses kujutab komisjoni ettepanek endast sammu õiges suunas. Muidugi on lihtne kritiseerida selle ettepaneku teatavaid osi, kuid sellest hoolimata tuleb komisjoni probleemile lahenduse pakkumise eest tunnustada. **Komisjoni kritiseerimisel tuleks viivitamata esitada alternatiivsed ettepanekud selle kohta, kuidas seda eesmärki saavutada.**

Käesolev arvamuse projekt on selles suunas liikumise esimene katse. Olulisemad muudatused on järgmised.

1. Kaheastmelise lähenemisviisi tugevdamine

Arvamuse koostaja ei esita siduvaid eesmärke, kuigi Euroopa Parlament on selle poolt varem pidevalt hääletanud. Arvamuse koostaja soovib komisjoni kaheastmelise lähenemisviisi heaks kiita seda samas tugevdades. Põhjendamatult madalate riiklike soovituslike eesmärkide seadmise vältimiseks tuleks kindlaks määrata Euroopa metoodika. Kavandatav metoodika põhineb komisjoni **PRIMESi mudelil** 2007. aastast. See mudel arvestab liikmesriikide erinevat olukorda, näiteks Kesk- ja Ida-Euroopa riikide vajadust jõuda ELi muudele piirkondadele arengus järele ning vajadust majanduskasvu järele. Näiteks on heite absoluutse vähendamise eesmärk Poolal 2007. aastaga võrreldes ainult -5,5 protsenti. **Mudel asetab mõnele liikmesriigile võimeid ületava koorma (nt Malta) või seab põhjendamatult madala eesmärgi (nt Läti)**. Seetõttu tuleks rakendada riigi majandusliku olukorraga seotud parandustegurit. Tuleb rõhutada, et ELi eesmärk on võrreldes olukorraga, mida võiks eeldada tavapärase tegevuse jätkumise korral, kõigest 20%; heitkoguste absoluutne vähenemine EU-27 jaoks on 2009. aastaga võrreldes **ainult 7,7 %**. See tähendab, et seatud eesmärk ei ole mitte liiga kõrge, vaid hoopis väga realistlik. ELi usaldusväärse säilitamise ja 2050. aastaks vähese CO₂-heitega majanduse saavutamise edenemiskava vahe-eesmärkide täitmise huvides on ülioluline saavutada ELi eesmärk, mis näeb ette heitkoguste vähendamise 368,4 miljonit tonni naftaekvivalenti.

Liikmesriikidel tuleb esitada riiklikud tegevuskavad. On oluline, et need kavad ei jääks ainult headeks kavatsusteks, vaid et võetaks konkreetseid meetmeid. Seetõttu tuleb anda komisjonile õigus tegevuskavade hindamiseks ja muutmiseks. Nendesse riiklikesse tegevuskavadesse tuleks lisada ka süsinikdioksiidi lekke vältimise meetmed.

2. Suurem rõhuasetus stiimulitele

Kui komisjoni ettepanekut rakendatakse õigesti, pakub see näiteks energiasäästu toetussüsteemi abil paljusid stiimuleid. Kuid komisjoni ettepanek peaks olema palju selgem selles suhtes, et energiatõhusust soovitakse saavutada stiimulite abil, mitte peamiselt eeskirjade kehtestamisega igale üksikisikule ja VKEle. Siinkohal on vaja anda ka selgitusi, et vältida riiklike stiimulite käsitlemist ebaseadusliku riigiabina.

3. Energiasäästu toetussüsteem – kestlik raamistik ettevõtjatele ja kodanikele korduvate seisakute vältimiseks

Energiatõhususe meetmete **rahalise toetuse** üks kõige suuremaid probleeme on see, et **sageli ei ole see kestlik ja ennustatav**. Mõnikord ei saa turuosalisel vastavas programmis osaleda jaanuaris, sest eelarvet ei ole veel vastu võetud, ning septembris on eelarverida juba aegunud. See on mureküsimeks kõikidele partneritele ning takistab pikaajalist investeerimist valdkonda. Seetõttu tegi komisjon õigustatult ettepaneku **energiasäästukohustuste süsteemi kohta, mis tagab pideva rahastamise. Sarnaseid süsteeme on edukalt kasutusele võetud paljudes ELi riikides, nagu Itaalia, Prantsusmaa, Poola, Ühendkuningriik, Taani, Iirimaa ning Flandria piirkond**. Süsteem on kasutusel ka paljudes Ameerika Ühendriikide osariikides. Artikkel 6 on aga probleemne, sest selles räägitakse „kohustusest”. Tuleb selgitada, et see kohustus kehtib ainult

elektritarnijatest ettevõtete suhtes. Stiimulitest saavad kasu VKEd ja tavakodanikud. Seetõttu soovib arvamuse koostaja muuta vastava nimetuse **energiasäästu toetussüsteemiks**.

Artikli 6 lõikes 9 on kehtestatud klausel, mis annab liikmesriikidele võimaluse võtta hoopis muid meetmeid. Siinkohal tuleb möödahiilimisvõimaluse välistamiseks tagada, et liikmesriigid, kes valivad muud meetmed, tagavad sama kestliku ja ennustatava energiatõhususe toetamise kui komisjoni kavandatud energiasäästu toetussüsteem.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1 **Ettepanek võtta vastu direktiiv** **Põhjendus 1**

Komisjoni ettepanek

(1) Kasvanud sõltuvus energiaimpordist ja napid energiaressursid ning vajadus piirata kliimamuutust ja ületada majanduskriis on uued probleemid, mis Euroopa Liidul tuleb lahendada. Energiatõhusus on hea vahend nende probleemide lahendamiseks. See parandab Euroopa Liidu tarnekindlust, sest vähendab primaarenergia tarbimist ja kahandab energiaimpordi. See aitab kulutõhusalt vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja leevendada sellega kliimamuutust. Üleminek energiatõhusamale majandusele peaks ka kiirendama innovatiivsete tehnoloogiliste lahenduste levikut ning parandama ELi tööstussektori konkurentsivõimet, edendama majanduskasvu ja looma kvaliteetseid töökohti mitmetes energiatõhususega seotud sektorites.

Muudatusettepanek

(1) Kasvanud sõltuvus energiaimpordist ja napid energiaressursid ning vajadus piirata kliimamuutust ja ületada majanduskriis on uued probleemid, mis Euroopa Liidul tuleb lahendada. Energiatõhusus on hea vahend nende probleemide lahendamiseks. See parandab Euroopa Liidu tarnekindlust, sest vähendab primaarenergia tarbimist ja kahandab energiaimpordi. See aitab kulutõhusalt vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja leevendada sellega kliimamuutust. Üleminek energiatõhusamale majandusele peaks ka kiirendama innovatiivsete tehnoloogiliste lahenduste levikut ning parandama ELi tööstussektori konkurentsivõimet, edendama majanduskasvu ja looma mitmetes energiatõhususega seotud sektorites kvaliteetseid töökohti, **mis võiksid keskpikas ja pikas perspektiivis ülemaailmses konkurentsivõimelises sektoris vastu pidada.**

Selgitus

Energiatõhusus, kui seda õigesti teha, võib viia kohalikul tasandil töökohtade loomiseni, mida saab säilitada keskpikas ja pikas perspektiivis ning mis peavad vastu ülemaailmsele konkurentsile.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 a) Sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata kohalikele Euroopa tootjatele ja VKEdele, kes täidavad oma toodete ja teenuste puhul kõrgeid kvaliteedistandardeid. Selleks peaks Euroopa Liit tõhusalt kontrollima asjaomast importi kolmandatest riikidest, et garanteerida, et kõnealused tooted ja teenused täidavad ELi kohalike tootjate ja teenusepakkujatega võrdselt kõrgeid kvaliteedistandardeid.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5) Euroopa Parlament kutsus oma 15. detsembri 2010. aasta resolutsioonis energiatõhususe tegevuskava läbivaatamise kohta¹⁹ komisjoni üles lisama läbivaadatud energiatõhususe tegevuskavasse **meetmeid**, mille abil jõuda ELi üldise **energiatõhususe** eesmärgi saavutamiseni 2020. aastal.

(5) Euroopa Parlament kutsus oma 15. detsembri 2010. aasta resolutsioonis energiatõhususe tegevuskava läbivaatamise kohta komisjoni üles lisama läbivaadatud energiatõhususe tegevuskavasse **lisaks meetmetele**, mille abil jõuda ELi üldise **energiäsäästu** eesmärgi saavutamiseni 2020. aastal, **siduvat energiatõhususe eesmärki**.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9 a) 22. juunil 2011. aastal demonstreeriti Euroopa Komisjoni mõjuhinnangu abil^l, et riiklikud siduvad

primaarenergia tarbimise energiatõhususe eesmärgid oleksid üldise 20% energiasäästu eesmärgi täitmiseks kohasemad kui soovituslikud riiklikud energiatõhususe eesmärgid. Lisaks näitas mõjuhinnang, et siduvad eesmärgid võimaldaksid liikmesriikidele enamat paindlikkust kujundamaks energiasäästumeetmeid, mis on kohandatud iga liikmesriigi eripärale.
¹ SEK(2011)779.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Hoonete renoveerimise määra tuleb suurendada, sest olemasolevad hooned on üks suurimaid võimaliku energiasäästu allikaid. Pealegi on hooned olulised ELi kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi saavutamiseks, et 2050. aastaks vähendada heidet 80–95 % võrreldes 1990. aastaga. Avaliku sektori asutustele kuuluvad hooned moodustavad märkimisväärse osa kõikidest hoonetest ja on üldsuse tähelepanu all. Seepärast on hoonete energiatõhususe suurendamiseks asjakohane kehtestada avaliku sektori asutustele kuuluvate hoonete jaoks aastane renoveerimismäär. Renoveerimismäär ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiviga 2010/31/EL (hoonete energiatõhususe kohta)²⁷ kehtestatud liginullenergiahoonetega seotud kohustuste täitmist. Avaliku sektori hoonete renoveerimise kohustus täiendab kõnealuse direktiivi sätteid, millega nõutakse liikmesriikidelt, et nad tagaksid olemasoleva hoone põhjaliku rekonstrueerimise korral selle energiatõhususe suurendamise asjaomaste

Muudatusettepanek

(15) Hoonete renoveerimise määra tuleb suurendada, sest olemasolevad hooned on üks suurimaid võimaliku energiasäästu allikaid. Pealegi on hooned olulised ELi kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi saavutamiseks, et 2050. aastaks vähendada heidet 80–95 % võrreldes 1990. aastaga. Avaliku sektori asutustele kuuluvad hooned moodustavad märkimisväärse osa kõikidest hoonetest ja on üldsuse tähelepanu all. Seepärast on hoonete energiatõhususe suurendamiseks asjakohane kehtestada avaliku sektori asutustele kuuluvate hoonete jaoks aastane renoveerimismäär. Renoveerimismäär ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiviga 2010/31/EL (hoonete energiatõhususe kohta)²⁷ kehtestatud liginullenergiahoonetega seotud kohustuste täitmist. Avaliku sektori hoonete renoveerimise kohustus täiendab kõnealuse direktiivi sätteid, millega nõutakse liikmesriikidelt, et nad tagaksid olemasoleva hoone põhjaliku rekonstrueerimise korral selle energiatõhususe suurendamise asjaomaste miinimumnõuetega kehtestatud väärtuseni.

miinimumnõuetega kehtestatud väärtuseni.

Erilist tähelepanu tuleks pöörata heale siseõhu kvaliteedile, nt piisavate ventilatsiooninõuete ja vähese heitega ehitusmaterjalide, seadmete ja toodete kasutamise abil. Kui energiatõhususe meetmed puudutavad avaliku sektori hooneid, nt päevakeskusi, lasteaedu või koole, tuleb läbi viia tervisemõju hindamine.

Selgitus

Eurooplased veedavad enamiku päevast toas. Siseõhu kvaliteet on nende tervise seisukohast määrava tähtsusega ning üks krooniliste haiguste, näiteks astma ja allergiate teguritest. Hooneid energiatõhususe parandamise nimel renoveerides tuleks käsitleda võimalikke ohte tervisele, s.o riske, mis tulenevad suurema õhukindlusega seotud ebapiisavast ventilatsioonist ning ehitusmaterjalidest ja -toodetest lähtuvatest ohtlikest heidetest.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) ELi tasandi valgete sertifikaatide süsteemi rajamise võimaluse hindamine on näidanud, et praeguses olukorras tekitaks selline süsteem ülemääraseid halduskulusid ja ohu, et energiasäästmine koondub mõnda liikmesriiki ega ulatu üle ELi. Kogu ELi hõlmava energiasäästmise eesmärki on vähemalt praeguses etapis parem saavutada riiklike energiatõhususkohustuste süsteemide või muude alternatiivsete meetmete kaudu, millega saab säästa samaväärse hulga energiat. ***Komisjon peaks siiski delegeeritud õigusaktiga määratlema tingimused, mille alusel võiks liikmesriik tulevikus tunnustada teises liikmesriigis saavutatud energiasäästu. Asjakohane on selliste süsteemide saavutustaseme määramine ühises raamistikus ELi tasandil, andes samas liikmesriikidele rohkesti paindlikke võimalusi võtta täielikult arvesse asjaomase riigi turuosaliste korraldust, energiasektori konkreetset konteksti ja***

Muudatusettepanek

(18) ELi tasandi valgete sertifikaatide süsteemi rajamise võimaluse hindamine on näidanud, et praeguses olukorras tekitaks selline süsteem ülemääraseid halduskulusid ja ohu, et energiasäästmine koondub mõnda liikmesriiki ega ulatu üle ELi. Kogu ELi hõlmava energiasäästmise eesmärki on vähemalt praeguses etapis parem saavutada riiklike energiatõhususkohustuste süsteemide või muude alternatiivsete meetmete kaudu, millega saab säästa samaväärse hulga energiat. Ühine raamistik peaks energiaettevõtetele andma võimaluse pakkuda energiateenuseid kõikidele lõpptarbijatele, mitte üksnes neile, kellele nad energiat müüvad. Sellega kasvab konkurents energiaturul, sest energiaettevõtted võivad oma tooteid mitmekesistada täiendavate energiateenuste osutamisega. Ühine raamistik peaks võimaldama liikmesriikidel riiklikesse süsteemidesse lisada sotsiaalset eesmärki teenivaid

lõpptarbivate harjumusi. Ühine raamistik peaks energiaettevõtetele andma võimaluse pakkuda energiateenuseid kõikidele lõpptarbivatele, mitte üksnes neile, kellele nad energiat müüvad. Sellega kasvab konkurents energiaturul, sest energiaettevõtted võivad oma tooteid mitmekesistada täiendavate energiateenuste osutamisega. Ühine raamistik peaks võimaldama liikmesriikidel riiklikesse süsteemidesse lisada sotsiaalset eesmärki teenivaid nõudeid, millega kaitsetumale tarbijale tagatakse suuremast energiatõhususest tulenevate hüvede kättesaadavus. Samuti peaks see võimaldama liikmesriikidel vabastada väikeettevõtjad energiatõhususkohustusest. Komisjoni teatises „Kõigepealt mõtle väikestele” - Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act”²⁸ on sätestatud põhimõtted, mida peaksid arvesse võtma need liikmesriigid, kes otsustavad selle võimaluse kohaldamisest loobuda.

nõudeid, millega kaitsetumale tarbijale tagatakse suuremast energiatõhususest tulenevate hüvede kättesaadavus. Samuti peaks see võimaldama liikmesriikidel vabastada väikeettevõtjad energiatõhususkohustusest. Komisjoni teatises „Kõigepealt mõtle väikestele” - Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act”²⁸ on sätestatud põhimõtted, mida peaksid arvesse võtma need liikmesriigid, kes otsustavad selle võimaluse kohaldamisest loobuda.

Selgitus

Energiasäästu vastastikuse tunnustamise süsteem tähendaks sisuliselt seda, et ühe liikmesriigi tarbijad võivad lõpuks maksta säästu eest, mida arvestatakse teise liikmesriigi eesmärgi järgi. See ei ole õiglane, sest kasu peavad saama kõikide liikmesriikide tarbijad. See võib viia ka energiaettevõtete poolse ärakasutamiseni.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Selleks et kasutada energiasäästu võimalusi teatavates turusegmentides, kus energiaauditeid üldiselt ärielistel alustel ei pakuta (nt kodumajapidamised või väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad), peaksid liikmesriigid tagama, et energiaauditid oleksid kättesaadavad. Energiaauditid peaksid olema kohustuslikud ja regulaarsed

Muudatusettepanek

(19) Selleks et kasutada energiasäästu võimalusi teatavates turusegmentides, kus energiaauditeid üldiselt ärielistel alustel ei pakuta (nt kodumajapidamised või väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad), peaksid liikmesriigid tagama, et energiaauditid oleksid kättesaadavad **ja taskukohased**. Energiaauditid peaksid olema kohustuslikud ja regulaarsed

suurettevõtetes, sest seal võib energiasääst olla märkimisväärne.

suurettevõtetes, sest seal võib energiasääst olla märkimisväärne.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Energiatõhususe parandamise meetmete väljatöötamisel tuleks arvesse võtta tõhususe kasvu ja säästu, mis saavutatakse kulutõhusa tehnoloogilise innovatsiooni laialdase kohaldamisega, näiteks arukate arvestite kasutamise. Nimetatud innovatsiooniga saavutatud säästust võimalikult suure kasu saamiseks peaksid lõpptarbijad nägema maksumuse ja tarbimise näitajaid ning neile tuleks regulaarselt esitada individuaalseid arveid, mis põhinevad tegelikul tarbimisel.

Muudatusettepanek

(21) Energiatõhususe parandamise meetmete väljatöötamisel tuleks arvesse võtta tõhususe kasvu ja säästu, mis saavutatakse kulutõhusa tehnoloogilise innovatsiooni laialdase kohaldamisega, näiteks arukate arvestite kasutamisega. Nimetatud innovatsiooniga saavutatud säästust võimalikult suure kasu saamiseks peaksid lõpptarbijad nägema maksumuse ja tarbimise näitajaid ning neile tuleks regulaarselt esitada individuaalseid arveid, mis põhinevad tegelikul tarbimisel.
Sellised arvestid tuleks paigaldada aga üksnes siis, kui võimalik kasu on suurem kui nende paigaldamisega kaasnev kulu ning kui nende paigaldamine ei too lõpptarbija jaoks kaasa märkimisväärseid lisakulusid.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

(27) Enamik ELi ettevõtteid on väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd). Neil on ELi jaoks väga palju energiasäästu võimalusi. Selleks et aidata neil võtta energiatõhususe meetmeid, peaksid liikmesriigid rajama seda soodustava raamistiku, mille eesmärk on VKEde varustamine tehnilise abi **ja** just neile vajaliku **teabega**.

Muudatusettepanek

(27) Enamik ELi ettevõtteid on väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd). Neil on ELi jaoks väga palju energiasäästu võimalusi. Selleks et aidata neil võtta energiatõhususe meetmeid, peaksid liikmesriigid rajama seda soodustava raamistiku, mille eesmärk on VKEde varustamine tehnilise abi, just neile vajaliku **teabe ja lihtsustatud menetluste ning taotlusvormidega, millega taotleda**

rahastamist ja/või riiklikku energiavõrku lisamist.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Käesoleva direktiivi tulemuslikuks ja õigeaegseks rakendamiseks, näiteks energiaauditite nõuete täitmise ja energiatõhususkohustuste süsteemide rakendamise jaoks on vaja piisaval arvul usaldusväärseid energiatõhususe valdkonnas pädevaid kutsetöötajaid. Seepärast peaksid liikmesriigid looma sertifitseerimissüsteemid energiateenusteosutajatele ning energiaauditite ja energiatõhususe parandamise meetmete pakkujatele.

Muudatusettepanek

(30) Käesoleva direktiivi tulemuslikuks ja õigeaegseks rakendamiseks, näiteks energiaauditite nõuete täitmise ja energiatõhususkohustuste süsteemide rakendamise jaoks on vaja piisaval arvul usaldusväärseid energiatõhususe valdkonnas pädevaid **kvalifitseeritud** kutsetöötajaid. Seepärast peaksid liikmesriigid looma sertifitseerimissüsteemid energiateenusteosutajatele ning energiaauditite ja energiatõhususe parandamise meetmete pakkujatele.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 a) Energiatõhususe vajalikku suurendamist ei ole võimalik saavutada ühiskonna mõttemaailma põhjaliku muutuseta. Täna lapsed on homsed töötajad, insenerid, arhitektid, ettevõtjad ja energiatarbijad. Nende tehtavad otsused mõjutavad seda, kuidas ühiskond tulevikus energiat toodab ja kasutab. Seetõttu on tähtis energiaalane kasvatus, mille abil selgitada järgnevatele põlvkondadele, kuidas nad saavad oma elustiili ja isikliku käitumisega aidata kaasa tõhusale energiatarbimisele. Liikmesriigid peaksid seega võtma sobivaid meetmeid, et edendada koolides

energiaalast kasvatust, eelkõige teadmiste osas, kuidas igäüks saab oma isikliku käitumise abil aidata kaasa energia tõhusamale ja säästvamale kasutamisele.

Selgitus

Selleks et edendada energia säästvat majandamist, tuleb alustada järgnevatest põlvkondadest. Kui lapsi juba varakult õpetada energiat vastutustundlikult kasutama, on tulevastel põlvkondadel suur säästupotentsiaal.

Muudatusettepanek 12

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(33 a) Vastavalt komisjoni 6. oktoobri 2011. aasta seadusandlikele ettepanekutele Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika tuleviku kohta suurendatakse tõenäoliselt aastatel 2014–2020 struktuurifondidest ja Ühtekuuluvusfondist energiatõhususe jaoks antavat rahalist toetust võrreldes aastatega 2007–2013 märkimisväärselt. See rahastamine on otsustav samm käesoleva direktiivi eesmärkide täitmisel.

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(33 b) Komisjon ja liikmesriigid peaksid püüdma kehtestada teadusuuringute kavasid, mille abil saaks välja töötada ajaloolistes hoonetes kasutatava tehnoloogia, mis hõlmaks kõiki taastuvenergia kasutamise, arukate arvestite paigaldamise ning muude sellistes hoonetes paigaldamist vajavate tehnoloogiate aspekte. Komisjon ja

liikmesriigid peaksid ka võtma kohustuse levitada juba läbiviidud uuringute tulemusi.

Muudatusettepanek 14

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(33 c) Arvestades ajalooliste hoonete spetsiifikat, oleks vaja teha uuringuid teistsuguse energiatarbimise kohta, milles võetaks arvesse vanema arhitektuuri isolatsiooniomadusi, selle kohandamist miljööle ning häid tavasid, mida ühiskond vanasti rakendas seoses nende hoonete kasutamise ja otstarbega.

Muudatusettepanek 15

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 34**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(34) Komisjon peab energiatõhususega 20 % säästmise eesmärgi taotlemisel jälgima uute meetmete mõju direktiivile 2003/87/EÜ (millega luuakse ELi heitkogustega kauplemise süsteem, HKS), et säilitada heitkogustega kauplemise süsteemi stiimulid, millega soodustatakse investeerimist vähese CO₂ heitega tehnoloogiasse ja valmistatakse HKSis osalevaid sektoreid ette tulevikus vajalikuks innovatsiooniks.

(34) Energiatõhususe 20 %lise eesmärgi rakendamine võib tuua kaasa vähenenud nõudluse heitkogustega kauplemise süsteemi saastekvootide järele ja sisaldada ELi süsinikuhinna moonutusi, mistõttu komisjon peaks tegema hindamisaruande mõju kohta, mida uued meetmed omavad direktiivile 2003/87/EÜ (millega luuakse ELi heitkogustega kauplemise süsteem, HKS), et luua heitkogustega kauplemise süsteemi stiimulid, millega ergutatakse täiendavaid energiatõhususe meetmeid, soodustatakse investeerimist vähese CO₂ heitega tehnoloogiasse ja valmistatakse HKSis osalevaid sektoreid ette tulevikus vajalikuks innovatsiooniks.

Muudatusettepanek 16

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 34 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(34 a) Selleks et luua pikaajase energiatõhususe parandamise raamistik ja täita Euroopa Ülemkogu eesmärk saavutada kasvuhoonegaaside vähendamine 80–95 % aastaks 2050, on vaja kohandada direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud lineaarsed tegurit.

Muudatusettepanek 17

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 34 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(34 b) Otsustamaks, mil määral vähendada saastekvootide arvu, nagu on osutatud artikli 19 lõikes 5, peaks komisjon pöörama tähelepanu sellele, et nimetatud meetmega ei kaasneks süsinikdioksiidi hinna selline tõus, mis ületab energia- ja kliimapaketi ettepanekutele lisatud komisjoni 2008. aasta mõjuhinnangus prognoositud hinda (30 eurot).

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35) Direktiiviga 2006/32/EÜ nõutakse liikmesriikidelt, et nad võtaksid vastu üldise riigisisese soovitusliku energiasäästu eesmärgi säästa 9 % aastaks 2016, mis tuleb saavutada energiateenuste kasutuselevõtu ja muude energiatõhususe

(35) Direktiiviga 2006/32/EÜ nõutakse liikmesriikidelt, et nad võtaksid vastu üldise riigisisese soovitusliku energiasäästu eesmärgi säästa 9 % aastaks 2016, mis tuleb saavutada energiateenuste kasutuselevõtu ja muude energiatõhususe

parandamise meetmetega. Kõnealuses direktiivis sätestatakse, et pärast seda, kui liikmesriigid on vastu võtnud teise energiatõhususkava, esitab komisjon, **kui see on vajalik ja asjakohane**, ettepaneku võtta täiendavaid meetmeid, **sealhulgas pikendada eesmärkide kohaldamise ajavahemikku. Kui aruandest järeldeb, et kõnealuses direktiivis sätestatud riigisiseste soovituslike eesmärkide nimel ei ole tehtud piisavaid edusamme, käsitletakse nendes ettepanekutes eesmärkide taset ja laadi. Käesoleva** direktiiviga kaasnev mõjuhinnangus leitakse, et liikmesriikide 9 % eesmärgi saavutamine kulgeb plaanipäraselt **ning** 9 % eesmärk on oluliselt vähem ambitsioonikas kui pärast seda vastuvõetud eesmärk säästa aastaks 2020 energiatõhususe suurendamisega 20 % energiat, ning seepärast **ei ole tarvis eesmärkide taset käsitleda.**

parandamise meetmetega. Kõnealuses direktiivis sätestatakse, et pärast seda, kui liikmesriigid on vastu võtnud teise energiatõhususkava, esitab komisjon ettepaneku võtta täiendavaid meetmeid. Direktiiviga kaasnevas mõjuhinnangus leitakse, et liikmesriikide 9 % eesmärgi saavutamine kulgeb plaanipäraselt, **kuid et** 9 % eesmärk on oluliselt vähem ambitsioonikas kui pärast seda vastuvõetud eesmärk säästa aastaks 2020 20 % energiat, ning seepärast **tuleb võimalikult kiiresti kehtestada riiklikud tasemed.**

Selgitus

Direktiivi üldist lähenemist on vaja muuta. Komisjon ei teinud ettepanekut siduvate eesmärkide kohta, vaid pakkus selle asemel välja terve hulga siduvaid meetmeid, mis vähendab liikmesriikide päindlikkust, kuid ei taga 20 % üldeesmärgi saavutamist. Seetõttu tehakse eesmärgi saavutamise huvides vastupidine ettepanek ja antakse liikmesriikidele vabadus valida mitme mittesiduva meetme seast.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Käesoleva direktiivi eesmärk on saavutada aastaks 2020 energiatõhususe suurendamisega ELis primaarenergia sääst 20 % ja sillutada teed edasisele energiatõhususe parandamisele pärast 2020. aastat, kuid kuna selle eesmärgi saavutamine liikmesriikides ei kulge plaanipäraselt, kui selleks ei võeta täiendavaid energiatõhususe meetmeid, ning kuna seda eesmärki saaks paremini

Muudatusettepanek

(37) Käesoleva direktiivi eesmärk on saavutada aastaks 2020 energiatõhususe suurendamisega ELis primaarenergia sääst 20 % ja sillutada teed edasisele energiatõhususe parandamisele pärast 2020. aastat, kuid kuna selle eesmärgi saavutamine liikmesriikides ei kulge plaanipäraselt, kui selleks ei võeta täiendavaid energiatõhususe meetmeid, ning kuna seda eesmärki saaks paremini

saavutada ELi tasandil, võib EL võtta kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega vastu meetmeid. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale, kui on vaja nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

saavutada ELi tasandil, võib EL võtta kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega vastu meetmeid. **Energiatõhususe valdkonnas liidu tasandil võetavate ühiste meetmetega vähendatakse energiatõhusate toodete ja teenuste maksumust ning avardatakse asjaomaste tööstusharude ärivõimalusi. Oleks kasulik luua energiatõhusate toodete ja teenuste ühisturg. Aluslepingute autorid on lepingutesse selgesõnaliselt lisanud energiatõhususe valdkonna, millest tuleneb kohustus võtta selles valdkonnas meetmeid.** Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale, kui on vaja nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 37 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(37 a) Kui eesmärgid ja näitajad on kehtestatud, tuleks arvesse võtta erinevusi liikmesriikide olukorras ning eeskätt riikide kliimatingimusi, majanduslikku olukorda ja majanduskasvu prognoosi.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(38) Selleks et lubada tehnilise arenguga kohandamist ja muutusi energiaallikate jaotumises, tuleks teatavate küsimuste suhtes delegeerida komisjonile volitused vastu võtta õigusakte Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt. **On eriti oluline, et komisjon viiks oma**

(38) Selleks et lubada tehnilise arenguga kohandamist ja muutusi energiaallikate jaotumises, tuleks teatavate küsimuste suhtes delegeerida komisjonile volitused vastu võtta õigusakte Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt. Komisjon **peaks** oma ettevalmistava töö

ettevalmistava töö käigus läbi konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil.

käigus **viima** läbi konsultatsioone, sealhulgas **Euroopa Parlamendi vastava komisjoniga ja** ekspertide tasandil.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik energiatõhususe edendamiseks Euroopa Liidus, et **tagada** liidu **eesmärgi täitmine** saavutada primaarenergia sääst **20 %** aastaks 2020 ja rajada teed edasisele energiatõhususe parandamisele pärast seda **tähtaega**.

Direktiiviga kehtestatakse eeskirjad energiaturu tõkete kõrvaldamiseks ja selliste turutõrgete ületamiseks, mis takistavad tõhusat energia tarnimist ja kasutamist, ning sätestatakse riiklike energiatõhususe eesmärkide seadmine aastaks 2020.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik energiatõhususe edendamiseks Euroopa Liidus, et **täita** liidu **eesmärk** saavutada primaarenergia sääst aastaks 2020 **vähemalt 20 % võrreldes 2007. aastal prognoosituga¹, mis võrdub primaarenergia 1470,5 miljoni naftaekvivalenttonnise aastase tarbimisega, ning** rajada teed edasisele energiatõhususe parandamisele **aastaks 2030 ja** pärast seda.

Direktiiviga kehtestatakse eeskirjad energiaturu tõkete kõrvaldamiseks ja selliste turutõrgete ületamiseks, mis takistavad tõhusat energia tarnimist ja kasutamist, **eeskätt seoses väiketarbijate, väike- ja mikroettevõtjatega ning vastakate, energiatõhusust edendavatele suurtele energiatootjatele suunatud stiimulitega, ning** sätestatakse riiklike energiatõhususe eesmärkide seadmine aastaks 2020.

¹ *Komisjoni mitteametlik dokument: 20% energiatõhususe saavutamine*

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 a. „suletud jaotusvõrk” – süsteem, mis jaotab energiatooteid geograafiliselt piiratud tööstuslikul, ärilisel või

*ühisteenusel alal ega tarni
kodumajapidamistele, välja arvatud
väikesele arvule kodumajapidamistele,
millel on tööhõivealane või sarnane seos
jaotusvõrgu omanikuga ja mis asuvad
alal, mida suletud võrk teenindab;*

Selgitus

See tuleneb artikli 6 lõike 1 uue lõigu muudatusettepanekust. Määratlus seondub direktiivi 2009/72/EÜ artikliga 28 ning elektri ja maagaasi siseturgu käsitleva direktiivi 2009/73/EÜ artikliga 28.

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 11 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***11 a. „nõudlusele reageerimine” –
muutused lõpptarbivate/mikrotootjate
elektrikasutuses võrreldes nende hetke-
või tavapärase tarbimise või võrku
sissejuhtimisega elektrihindade
muutumise ja/või elektrikasutuse
mõjutamiseks kehtestatud rahaliste
stiimulite tulemusena või sellise taotluse
aktsepteerimise tulemusena, milles
üksiktarbija või mitu tarbijat koos on
taotlenud nõudluse vähenemise
tulemusena kasutamata jäänud
elektrienergia müümist teatava hinnaga
organiseeritud elektriturgudel või
jaemüüjatele. Nõudlusele reageerimise
programmid on loodud selleks, et
suurendada energia väärtusahela
tõhusust ja/või perioodiliselt taastuvate
energiaallikate tarbimist ja integreerimist.***

Selgitus

Nõudlusele reageerimine on peamine direktiivis määratletav kontseptsioon, sest see on suhteliselt uus, kuid omab nii majanduslikult kui ka keskkonnaalaselt tohutut potentsiaali. Nõudlusele reageerimine parandab pakkumise ja nõudluse energiatõhusust, vabastades nõudlusepoolse suutlikkuse.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 12

Komisjoni ettepanek

12. „energiaaudit” – süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise profiili kohta, ning millega määratakse kulutõhusa energiasäästu võimalused ja säästu suurus ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;

Muudatusettepanek

12. „energiaaudit” – süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise profiili kohta, ning millega määratakse kulutõhusa energiasäästu võimalused ja säästu suurus, **võttes arvesse tervisemõju**, ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;

Selgitus

Kulutõhusa energiasäästu võimaluste hindamisel tuleks võtta arvesse tervisemõju, et tagada tasakaal siseõhu hea kvaliteedi, niiskuse kontrolli ja mugavuse ning energiatõhususe suurenemise vahel.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 13

Komisjoni ettepanek

13. „energiatõhususe leping” – kasusaaja ja energiatõhususe parandamise meetme osutaja vaheline lepinguline kokkulepe, **mille kohaselt on meetmeosutaja tehtud investeeringu eest maksmine seotud** lepingus kokkulepitud energiatõhususe parandamise taseme või muu kokkulepitud energiatõhususe kriteeriumiga, nagu näiteks rahaline sääst;

Muudatusettepanek

13. „energiatõhususe leping” – kasusaaja ja energiatõhususe parandamise meetme osutaja **(tavaliselt energiateenuse ettevõtja)** vaheline lepinguline kokkulepe, **mida kontrollitakse ja jälgitakse kogu lepingu kehtivuse perioodi jooksul, kusjuures investeeringud (töö, tarnimine või teenus) kõnealusesse meetmesse tasutakse seoses** lepingus kokkulepitud energiatõhususe parandamise taseme või muu kokkulepitud energiatõhususe kriteeriumiga, nagu näiteks rahaline sääst;

Muudatusettepanek 27

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 24 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**24 a. „energiatootmise
mikrotehnoloogiad” – eri elektri ja
soojuse tootmise väikesemahulised
tehnoloogiad, mida saab paigaldada ja
kasutada eramajapidamistes;**

Muudatusettepanek 28

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt 27 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**27 a. „täielik renoveerimine” – remont,
mis vähendab nii hoonele tarnitava
energia kui ka lõppenergia tarbimist
vähemalt 80 % võrra võrreldes
renoveerimiseelse tasemega.**

Muudatusettepanek 29

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**1. Liikmesriigid seavad riiklikud
energiatõhususe eesmärgid, mida
väljendatakse primaarenergia tarbimise
absoluuttasemena aastal 2020. Nimetatud
eesmärkide seadmisel võtavad nad arvesse
liidu 20 % energiasäästu eesmärki,
käesolevas direktiivis sätestatud meetmeid,
direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõike 1
kohaselt seatud riiklike
energiasäästueesmärkide saavutamiseks
vastu võetud meetmeid ja muid
liikmesriikides ja liidu tasandil
energiatõhususe edendamiseks võetud
meetmeid.**

**1. Iga liikmesriik tagab, et tema
primaarenergia tarbimise absoluuttase jääb
vähemalt allapoole tema Ia lisas toodud
eesmärki. Selliste kohustuslike riiklike
eesmärkidega tagatakse, et saavutatakse
liidu eesmärk säästa 20 %
primaarengiat aastaks 2020, milleks on
vajalik ELi primaarenergia tarbimise
vähenemine 368 miljonit
naftaekvivalenttonni aastaks 2020.
Riiklikes energiatõhususe eesmärkides
võetakse käesolevas direktiivis sätestatud
meetmeid arvesse.**

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Liikmesriigid tagavad, et rakendatakse poliitikat ja meetmeid, mis tagavad, et liikmesriikide primaarenergia tarbimine võrdub Ia lisas nimetatud 2020. aasta eesmärgiga või jääb alla selle.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Komisjon **hindab** 30. juuniks 2014, kas EL suudab saavutada oma eesmärgi säästa 20 % primaarenergiast 2020. aastaks, milleks on vaja ELi primaarenergiatarbimist vähendada 368 miljoni naftaekvivalenttonni võrra aastal 2020, võttes arvesse lõikes 1 osutatud riiklike eesmärkide summat ja artikli 19 lõikes 4 osutatud hindamist.

2. Komisjon **esitab** 30. juuniks 2014 ettepaneku energiatõhususe eesmärkide kohta aastaks 2030.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3 a

Hooned

1. Liikmesriigid koostavad riiklike strateegiaid olemasolevate hoonete energiatarbimise vähendamiseks.

2. Riiklikud strateegiad hõlmavad õiguslikke, rahanduslikke ja koolituslaseid meetmeid, et saavutada 2050. aasta 31. detsembriks eelkõige põhjaliku renoveerimise abil olemasolevate hoonete energiatarbimise vähenemine 80% võrra võrreldes 2010. aasta tasemega.

3. Riiklikud strateegiad hõlmavad ka järgmisi vahe-eesmärke:

a) saavutada 31. detsembriks 2030. aastal olemasolevate hoonete energiatarbimise vähendamine 30% võrra võrreldes 2010. aasta tasemega;

b) saavutada 31. detsembriks 2040. aastal olemasolevate hoonete energiatarbimise vähendamine 60% võrra võrreldes 2010. aasta tasemega.

Riiklikud strateegiad võimaldavad avaliku sektori hoonete ehitamisel arvesse võtta ehitusmaterjalide tekitatavat süsinikdioksiidi heidet, nende tootmisest põhjustatud energiatarbimist ja ehitusmaterjalide keskkonnahoidlikkust kogu kasutusea jooksul ning soodustada taastuvate loodusvarade, näiteks puidu kasutamist ehitustöodes.

4. Liikmesriigid võivad järgida eri lähenemisviisi äri-, elamu- ja avaliku sektori hoonete puhul ning võivad alustada kõige halvema energiatarbimise hoonetest. Nimetatud lähenemisviisid tagavad tarnitud energia või lõppenergia tarbimise vähenemise (kWh ja kWh/m^2 või samaväärne ühik) vähemalt 20%, 40% ja 80% vastavalt aastateks 2020, 2030 ja 2045, nagu on määratletud direktiivi 2010/31/EL I lisas.

5. Liikmesriigid näevad erahoonete sektori ja sotsiaaleluasemete riiklike strateegiate ja meetmete puhul ette stiimulid.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3 b

Soovituslikud pikaajalised eesmärgid

ELi pikaajaline soovituslik energiatõhususe eesmärk primaarenergia tarbimise vähendamise absoluutasemena on 33,3% 2030. aastaks, seejärel 46,6% 2040. aastaks ning seejärel 60% 2050. aastaks.

Selgitus

2020. aasta ei ole enam mägede taga. Ettevõtjatel on vaja pikaajalist planeerimiskindlust. Selleks et saavutada eesmärk vähendada süsinikdioksiidi heidet 80–95%, tuleb suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu energiaallikate jaotuses ning parandada veelgi energiatõhusust.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et alates 1. jaanuarist 2014 **renoveeritakse** avaliku sektori asutustele kuuluvast üldpõrandapinnast igal aastal 3 %, et täita vähemalt energiatõhususe miinimumnõuded, mis asjaomane liikmesriik direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisel on kehtestanud. Määr 3 % arvutatakse üle 250 m² kasuliku üldpõrandapinnaga ja asjaomase liikmesriigi avaliku sektori asutustele kuuluvate hoonete üldpõrandapinnast, mis iga aasta 1. jaanuariks ei vasta direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisega kehtestatud energiatõhususe*

*1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et alates 1. jaanuarist 2014 **vähendatakse** avaliku sektori asutustele kuuluvate **või nende poolt üsja renditud või üüritud** hoonete **energiatarbimist (kWh ja kWh/m² või samaväärne ühik) igal aastal 2,5%.***

miinimumnõuetele.

Muudatusettepanek 35

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Liikmesriigid loovad riikliku ülesannete jagamise mehhanismi, et saavutada avaliku sektori hoonetele kohaldatav 2,5% eesmärk. Ülesannete jagamise mehhanismi loomisel võtavad liikmesriigid arvesse piirkondlike ja kohalike omavalitsuste rahalisi vahendeid ning kõnealuste hoonete tegelikke renoveerimisvõimalusi. Liikmesriigid toetavad piirkondlikke ja kohalikke avaliku sektori asutusi, parandades selleks näiteks nende võimalusi lepingute ja sisekokkulepete sõlmimiseks.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata heale siseõhu kvaliteedile asjakohaste ventilatsiooninõuete ning vähese heitega ehitusmaterjalide, seadmete ja toodete kasutamise abil.

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võivad lubada oma avaliku sektori asutustel arvestada ühe aasta renoveerimismäära täitmisel üle jäänud hoone põrandapinda nii, nagu oleks see renoveeritud **kahe eelmise** või **kahe järgmise aasta** jooksul.

2. Liikmesriigid võivad lubada oma avaliku sektori asutustel arvestada ühe aasta renoveerimismäära täitmisel üle jäänud hoone põrandapinda nii, nagu oleks see renoveeritud **kolme eelmise** või **kolme järgmise aasta** jooksul.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 4 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

3. Lõike 1 kohaldamiseks teevad liikmesriigid 1. jaanuariks 2014 oma avaliku sektori asutustele kuuluvatele hoonetele inventuuri ja teevad üldsusele kättesaadavaks selle tulemused, näidates järgmist:

Muudatusettepanek

3. Lõike 1 kohaldamiseks teevad liikmesriigid 1. jaanuariks 2014 oma avaliku sektori asutustele kuuluvatele **või nende poolt äsja renditud või üüritud** hoonetele inventuuri ja teevad üldsusele kättesaadavaks selle tulemused, näidates järgmist:

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 4 – lõige 4 – punktid b, b a (uus) ja b b (uus)

Komisjoni ettepanek

(b) looma energijahtimissüsteemi, nii et see oleks osa kava rakendamisest.

Muudatusettepanek

(b) looma energijahtimissüsteemi, nii et see oleks osa kava rakendamisest;

Energiatõhususe kavas ja juhtimissüsteemis tuleb võtta nõuetekohaselt arvesse terviseriske ja kasulikke meetmeid.

(b a) võimaldama avaliku sektori hoonete ehitamisel arvesse võtta ehitusmaterjalide tekitavat süsinikdioksiidi heidet, nende tootmisest põhjustatud energiatarbimist ja ehitusmaterjalide keskkonnahoidlikkust kogu kasutusea jooksul ning soodustama taastuvate loodusvarade, näiteks puidu kasutamist ehitustöodes;

(b b) võtma kasutusele energiateenuslepingud, mille eesmärk on energiatõhususe säilitamine või parandamine pikas perspektiivis, sh energiatõhususe lepingud.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 a. Alternatiivse lähenemisviisina lõigetele 1 ja 2 võivad liikmesriigid võtta muid meetmeid (kõrvalejäämise võimalus) samaväärse energiasäästu saavutamiseks. Kõnealuse alternatiivse lähenemisviisi tarbeks võivad nad hinnata energiasäästu, mida saaks saavutada lõigete 1 ja 2 kohaldamisel, kui kasutada nõuetekohaseid standardväärtusi. Liikmesriigid võivad kasutada alternatiivset lähenemisviisi artikli 4 lõike 1 puhul, et hinnata ametliku kaitse all olevate hoonete või hoonete kompleksi arhitektuurilist või ajaloolist väärtust ning hinnata ja propageerida nende traditsioonilisi omadusi, mis vastavad energiatõhususe nõuetele, ning kaaluda meetmeid konkreetsete hoonete tõhustamiseks, rikkumata nende autentsust.

Liikmesriigid jälgivad pidevalt edusamme uue tehnoloogia arendamisel, eelkõige eespool mainitud juhul. Samuti võivad liikmesriigid seda lähenemisviisi kasutada kohalike omavalitsuste puhul, järgides subsidiaarsuse põhimõtet.

Alternatiivsete meetmete kaalumisel peaksid liikmesriigid peamiselt püüdma ületada artiklis 3 a erahoonete puhul kehtestatud eesmärki.

Liikmesriigid, kes valivad alternatiivse lähenemisviisi, teavitavad komisjoni hiljemalt 1. jaanuariks 2013. aastal alternatiivsetest meetmetest, mida nad kavatsesid võtta, näidates, kuidas nad saavutaksid avalike või erahoonete energiatõhususe samaväärse parandamise. Komisjon uurib neid meetmeid ning lükkab need tagasi või teeb

neisse vajaduse korral parandusi.

Komisjon jälgib pidevalt liikmesriikides alternatiivsete meetmete abil tehtud edusamme. Juhul kui nende meetmete abil saavutatud energiasääst ei vasta lõikes 1 nõutud energiasäästule, teavitab komisjon sellest liikmesriiki ja teeb ettepanekuid meetmete täiustamiseks. Kui pärast nõuetekohast kaalumist ei rakenda liikmesriik ettepanekuid või muid meetmeid, milles liikmesriik ja komisjon on kokku leppinud, otsustab komisjon kohaldada lõikes 1 osutatud kohustuslikke meetmeid.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori asutused ostavad üksnes selliseid tooteid, teenuseid ja hooneid, mis vastavad kõrgetele energiatõhususe standarditele, nagu on osutatud III lisas.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid ergutavad avaliku sektori asutusi nii palju kui võimalik ostma võimaluse piires üksnes selliseid tooteid, teenuseid ja hooneid, mis vastavad kulutõhusalt kõrgetele energiatõhususe standarditele. Seejuures võtavad avaliku sektori asutused arvesse kulutõhusust, majanduslikku teostatavust ja tehnilist korda ning püüavad konkurentsi.

Liikmesriigid soodustavad artikli 2 punktis 3 määratletud energiateenuste arendamist ja kasutuselevõttu. Sellega seoses hindavad avaliku sektori asutused võimalust sõlmida pikaajalisi energiatõhususe lepinguid, nagu on osutatud artiklis 14 b.

Selgitus

Direktiivi üldist lähenemist tuleb muuta. Kuna komisjon ei esitanud siduvaid eesmärgi, vaid tegi selle asemel ettepaneku võtta rida siduvaid meetmeid, vähendab see liikmesriikide paindlikkust ega taga 20% üldeesmärgi saavutamist. Seetõttu muudetakse seda eesmärgi saavutamise huvides, andes liikmesriikidele vabaduse valida mitme mittesiduva meetme seast.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Iga liikmesriik rajab energiatõhususkohustuste süsteemi. Selle süsteemiga tagatakse, et liikmesriigi territooriumil tegutsevad kõik energiatarnijad **või** kõik energia jaemüügiettevõtjad saavutavad aastas energiasäästu, mis on 1,5 % nende energiamüügi mahust selles liikmesriigis **eelneval aastal, välja arvatud transpordis kasutatud energia**. Sellise energiasäästu saavutavad kohustatud isikud lõpptarbijate juures.

Muudatusettepanek

1. Iga liikmesriik rajab energiatõhususkohustuste süsteemi. Selle süsteemiga tagatakse, et liikmesriigi territooriumil tegutsevad kõik energiatarnijad **ja/või** kõik energia jaemüügiettevõtjad saavutavad aastas **lõpptarbimise täiendava** energiasäästu, mis on **vähemalt** 1,5 % nende **iga-aastase** energiamüügi mahust selles liikmesriigis, **arvestatuna viimase kolmeaastase perioodi keskmise järgi. Komisjon hindab võimalikku topeltregulatsiooni transpordisektoris**. Sellise energiasäästu saavutavad kohustatud isikud lõpptarbijate juures.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 6 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid: tagavad, et kohustatud isikute poolt teatatud sääst arvutatakse kooskõlas V lisa punktiga 2. Nad loovad kontrollisüsteemid, millega sõltumatult tõendatakse vähemalt statistiliselt oluline osa kohustatud isikute poolt kasutusele võetud energiatõhususe parandamise meetmetest.

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikute poolt teatatud sääst arvutatakse kooskõlas V lisa punktiga 2. Nad loovad **sõltumatud mõõtmise, tõendamise ja** kontrollisüsteemid, millega sõltumatult tõendatakse vähemalt statistiliselt oluline osa kohustatud isikute poolt kasutusele võetud energiatõhususe parandamise meetmetest.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 6 – lõige 5 – sissejuhatav osa, punktid a, b, c ja c a (uus)

Komisjoni ettepanek

5. Energiatõhususkohustuste süsteemis **võivad** liikmesriigid:

(a) **lisada** määratavatele säästukohustustele sotsiaalse eesmärgiga nõudeid, näiteks nõuda meetmete rakendamist kütteostuvõimetutes kodumajapidamistes või sotsiaalmajades;

(b) **lubada** kohustatud isikutel arvestada oma kohustuste täitmisena energiateenuseosutaja või muu kolmanda isiku poolt saavutatud sertifitseeritud energiasäästu; sellisel juhul **kehtestavad** nad selge, **läbipaistva** ja kõikidele turuosalistele avatud ja sertifitseerimiskulude minimeerimist **taotleva akrediteerimismenetluse**;

(c) **lubada** kohustatud isikutel arvestada kõnealusel aastal saavutatud säästu nii, nagu oleks see saavutatud kahel eelmisel või kahel järgmisel aastal.

Muudatusettepanek

5. Energiatõhususkohustuste süsteemis liikmesriigid:

(a) **lisavad** määratavatele säästukohustustele sotsiaalse eesmärgiga **kohustuslikke** nõudeid, näiteks nõuda meetmete rakendamist **väikese sissetulekuga** kütteostuvõimetutes kodumajapidamistes või sotsiaalmajades. **Nimetatud meetmed tuleb otsustada avaliku sektori asutustega konsulteerides**;

(b) **lubavad** kohustatud isikutel arvestada oma kohustuste täitmisena energiateenuseosutaja või muu kolmanda isiku poolt saavutatud sertifitseeritud energiasäästu; sellisel juhul **tagavad** nad, **et olemas on** selge, **läbipaistev** ja kõikidele turuosalistele avatud ja sertifitseerimiskulude minimeerimist **taotlev akrediteerimismenetlus**;

(c) **lubavad suurema paindlikkuse tagamiseks** kohustatud isikutel arvestada kõnealusel aastal saavutatud säästu nii, nagu oleks see saavutatud kahel eelmisel või kahel järgmisel aastal.

(c a) võtavad erimeetmeid, et vältida vastandlikke stüümuleid, mis tekivad juhul, kui energiatarnijad ja energia jaemüügiettevõtjad on ühtaegu energiatootjad.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 6 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) mis tahes kulud, mis kanduvad üle nende tarbijatele, kusjuures tuleb hoida eraelulise teabe või tundliku äriteabe puutumatus ja konfidentsiaalsust vastavalt kohaldatavatele Euroopa Liidu õigusaktidele.

Selgitus

Stiimulite põhimõttele tuleks panna suuremat rõhku. Juhul kui stiimul vaidlustatakse kui põhjendamatu riigiabi, peaks tõendamiskohustus lasuma komisjonil, mitte liikmesriigil, kes stiimuleid anda soovib.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 a. Kasutades kogu artikli 6 lõikes 6 esitatud teavet, avaldavad riiklikud reguleerivad asutused aastaaruanded selle kohta, kas energiatõhususkohustuste süsteemid täidavad oma eesmärgi tarbija jaoks võimalikult madala kuluga. Samuti tellivad riiklikud reguleerivad asutused regulaarselt sõltumatuid ülevaateid mõju kohta, mida süsteem avaldab energiaarvetele ja kütteostuvõimetusele ning süsteemist tulenevale energiasäästule, et tagada maksimaalne kulutõhusus. Liikmesriikidel on kohustus võtta kõnealuseid mõjusid arvesse ja teha süsteemi kohandusi.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Liikmesriigid võivad käesoleva artikli kohaldamisest vabastada väiketarnijad ja väikesed energia jaemüügiettevõtjad, kes tarnivad või müüvad energiat vähem kui **75 GWh** aastas, kellel on vähem kui **10 töötajat** või kelle aastakäive või aastabilansi kogumaht ei ületa **2 miljonit eurot**. Oma tarbeks toodetud energiat nimetatud künniste arvutamisel ei arvestata.

Muudatusettepanek

8. Liikmesriigid võivad käesoleva artikli kohaldamisest vabastada väiketarnijad ja väikesed energia jaemüügiettevõtjad, kes tarnivad või müüvad energiat vähem kui **200 GWh** aastas, kellel on vähem kui **50 töötajat** või kelle aastakäive või aastabilansi kogumaht ei ületa **8 miljonit eurot**. Oma tarbeks toodetud energiat nimetatud künniste arvutamisel ei arvestata.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 a. Liikmesriigid tagavad, et energiatarnijad või energia jaemüügiettevõtjad teevad lõpptarbijate seas energiasäästu saavutamiseks ettenähtud meetmete rakendamisel koostööd spetsialiseerunud teenuseosutajatega. Turupartnerite huvirühmade välja töötatud energiateenuste kontseptsiooni abil jõutakse kokkuleppele selles, kuidas turupartnerite spetsiaalseid pakkumisi kohalikul tasandil mõistlikult kombineerida ja ühiselt pakkuda.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 b. Energiatoodete müük või tarnimine ei too kaasa lõikes 1 sätestatud energiasäästu kohustust juhul, kui:

– kõnealuste toodete puhul on tegu terasetootmise protsessis vältimatult tekkivat gaasiga või

– neid tarnitakse või müüakse peamiselt oma asukohale või tütarettevõtjatele või

– nende müük ja tarnimine toimub suletud jaotusvõrkudes.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9. Alternatiivina lõikele 1 võivad liikmesriigid valida võimaluse võtta muid meetmeid lõpptarbijate seas energiasäästu saavutamiseks. Selliste meetmetega saavutatud aastane energiasääst on samaväärne lõikes 1 nõutud energiasäästuga. Selle võimaluse valinud liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt 1. jaanuariks 2013 alternatiivsed meetmed, mida neil on kavas võtta, sealhulgas artiklis 9 viidatud karistusi käsitlevad eeskirjad, ning kirjeldavad, kuidas nad nõutud säästu saavutavad. Komisjon võib nende meetmete kinnitamisest keelduda või soovitada muudatusi kolme kuu jooksul

9. Alternatiivina lõikele 1 võivad liikmesriigid valida võimaluse võtta muid meetmeid (**kõrvalejäämise võimalus**) lõpptarbijate seas **täiendava** energiasäästu saavutamiseks. Selliste meetmetega saavutatud aastane **täiendav** energiasääst on samaväärne lõikes 1 nõutud energiasäästuga. Selle võimaluse valinud liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt 1. jaanuariks 2013 alternatiivsed meetmed, mida neil on kavas võtta, sealhulgas artiklis 9 viidatud karistusi käsitlevad eeskirjad, ning kirjeldavad, kuidas nad nõutud säästu saavutavad. Komisjon võib nende meetmete kinnitamisest keelduda või

pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik alternatiivseid meetmeid enne, kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud kavandatavate meetmete kohta.

soovitada muudatusi kolme kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik alternatiivseid meetmeid enne, kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud kavandatavate meetmete kohta.

Komisjon jälgib pidevalt liikmesriikides alternatiivsete meetmete abil tehtud edusamme. Juhul kui nende meetmete abil saavutatud energiasääst ei vasta lõikes 1 nõutud energiasäästule, teavitab komisjon sellest liikmesriiki ja teeb ettepanekuid meetmete täiustamiseks. Kui pärast nõuetekohast kaalumist ei rakenda liikmesriik ettepanekuid või muid meetmeid, milles liikmesriik ja komisjon on kokku leppinud, otsustab komisjon kohaldada lõikes 1 osutatud kohustuslikke meetmeid.

Käesoleva lõike alusel võetud meetmetega tagatakse kõikidele turuosalistele energiasäästu toetamise süsteemi osas võrdne planeerimiskindlus. Energiatõhususe rahastamisvahendid tuleb tagada iga-aastastest eelarvemuutustest sõltumatult, kestvalt ja pikaajaliselt ning vajaduse korral vähenevas mahus.

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 10**

Komisjoni ettepanek

10. Kui see on asjakohane, kehtestab komisjon kooskõlas artikliga 18 delegeeritud õigusakti kaudu süsteemi

Muudatusettepanek

välja jäetud

sellise energiasäästu vastastikuseks tunnustamiseks, mis on saavutatud riiklikes energiatõhususkohustuste süsteemides. Vastastikuse tunnustamise süsteemi abil saavad kohustatud isikud arvestada ühes liikmesriigis saavutatud ja sertifitseeritud energiasäästu oma teises liikmesriigis kehtiva kohustuse täitmisel.

Muudatusettepanek 51

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

10 a. Kui liikmesriigid ergutavad energiaettevõtjaid saavutama artikli 1 lõikes 2 sätestatud energiatõhususe eesmärke, tuleks neilt tungivalt nõuda, et nad kaasaksid terve väärtuse loomise ahela energiatootmisest kuni energia jaotamise ja tarbimiseni.

Muudatusettepanek 52

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a. Liikmesriigid tagavad, et kehtestatakse riiklikud stimuleerimiskavad, et hüvitada auditeerimiskulud nendele ettevõtetele, kes on vastuvõetavas ulatuses rakendanud asjakohastes energiaauditite soovitusel pakutud meetmed, ning pakkuda täiendavaid stiimuleid kõnealuste meetmete rakendamiseks.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 7 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtetes, mida ei käsitleta lõike 1 teises lõigus, tehakse energiaauditid, mida sõltumatult ja kulutõhusalt viivad läbi kvalifitseeritud **või** akrediteeritud eksperdid, hiljemalt 30. juuniks 2014 ning iga kolme aasta tagant viimasest energiaauditist arvates.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtetes, mida ei käsitleta lõike 1 teises lõigus, tehakse energiaauditid, mida sõltumatult ja kulutõhusalt viivad läbi kvalifitseeritud **ja/või** akrediteeritud eksperdid, hiljemalt 30. juuniks 2014 ning iga kolme aasta tagant viimasest energiaauditist arvates. **Auditeid võivad läbi viia asutusesisesed eksperdid tingimusel, et nad on kvalifitseeritud ja akrediteeritud, ise otseselt auditeeritava tegevusega ei tegele ning liikmesriik on loonud süsteemi nende töö kvaliteedi tagamiseks ja kontrollimiseks.**

Selgitus

Suurtes ettevõtetes, kus energiakulud on oluline tegevuskulude osa, tunnustatakse juba energiaauditeid ja energia- või keskkonnanjuhtimissüsteeme oluliste vahenditena, et jälgida ja optimeerida energia tarbimist. Seetõttu on oluline anda sellistele suurtele ettevõtetele võimalus viia läbi energiaauditeid asutusesiseste töötajate poolt tingimusel, et neil on vastav väljaõpe ja nad on läbinud nõuetekohase sertifitseerimise.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 7 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Liikmesriigid tagavad väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning vajaduse korral kodumajapidamistele stiimulid ja rahalise toetuse nt maksusoodustuste või toetuste näol, et katta täielikult või osaliselt energiaauditi kulud, rakendada energijuhtimissüsteeme, viia läbi energiat tarbivate seadmete elutsükli kulude hindamisi, rakendada energiaauditis esitatud soovitusi või

vähendada energiasõltuvust.

Selgitus

Stiimulite põhimõttele tuleks panna suuremat rõhku. Juhul kui stiimul vaidlustatakse kui põhjendamatu riigiabi, peaks tõendamiskohustus lasuma komisjonil, mitte liikmesriigil, kes stiimuleid anda soovib.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Sõltumatult läbiviidav energiaaudit, mis tehakse osana energiajuhtimissüsteemist või mida rakendatakse sidusrühmade organisatsioonide ja määratud asutuse vahelise vabatahtliku kokkuleppe tulemusena ning mille üle teostab järelevalvet asjaomane liikmesriik või komisjon, loetakse vastavaks lõike 2 nõuetele.

Muudatusettepanek

3. Sõltumatult läbiviidav energiaaudit, mis tehakse osana energiajuhtimissüsteemist või mida rakendatakse sidusrühmade organisatsioonide ja määratud asutuse vahelise vabatahtliku kokkuleppe tulemusena ning mille üle teostab järelevalvet asjaomane liikmesriik või komisjon, loetakse vastavaks lõike 2 nõuetele. ***Sõltumatuse nõude alusel võivad auditeid läbi viia asutusesisesed eksperdid tingimusel, et nad on kvalifitseeritud või akrediteeritud, ise otseselt auditeeritava tegevusega ei tegele ning liikmesriik on loonud süsteemi nende töö kvaliteedi tagamiseks ja kontrollimiseks ja vajaduse korral sanktsioonide kohaldamiseks.***

Selgitus

Käesolevasse artiklisse tuleks lisada ka põhjenduse 20 säte asutusesiseste ekspertide kohta.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Energiaauditid võivad olla eraldiseisvad või moodustada osa suuremast keskkonnaauditist.

Muudatusettepanek

4. Energiaauditid võivad olla eraldiseisvad või moodustada osa suuremast keskkonnaauditist. ***Miimumnõue on, et kõnealused auditid sisaldaksid tervisemõju hindamist.***

Muudatusettepanek 57

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 a. Käesoleva artikli alusel rakendatavad energiaauditid ja energijuhtimissüsteemid ei välista samade või sarnaste meetmete kasutamist õigustusena olemasolevatele või tulevastele rahalistele stiimulitele ja toetuskavadele, nagu maksusoodustused. Vajaduse korral kohandatakse vastavalt selle valdkonna Euroopa riigiabi suuniseid ja direktiivi 2003/96/EÜ.

Selgitus

Energiaauditid ja energijuhtimissüsteemid ei tohiks takistada liikmesriikide olemasolevaid või tulevase stiimuli- ja toetuskavasid. Maksusoodustused on osutunud heaks stiimuliks energijuhtimissüsteemide loomiseks.

Muudatusettepanek 58

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 b. Hiljemalt 30. juunil 2013. aastal võtab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastu üldkriteeriumid, millel energiaauditid põhinevad.

Muudatusettepanek 59

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et elektri, maagaasi,

Liikmesriigid tagavad, et elektri, maagaasi,

kaugkütte või -jahutuse ning kaugküttesüsteemide sooja tarbevee lõpptarbijad on varustatud individuaalsete arvestitega, mis mõõdavad täpselt, võimaldavad näha tegelikku energiatarbimist ning annavad teavet tegeliku tarbimisaja kohta kooskõlas VI lisaga.

kaugkütte või -jahutuse ning kaugküttesüsteemide sooja tarbevee lõpptarbijad on varustatud individuaalsete arvestitega, mis mõõdavad täpselt, võimaldavad näha tegelikku energiatarbimist ning annavad teavet tegeliku tarbimisaja kohta kooskõlas VI lisaga. **Arvestid peavad olema kulutõhusad ja parandama kodumajapidamiste energiatõhusust.**

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kui liikmesriigid korraldavad arukate arvestite kasutuselevõtmise, **mis** on ette nähtud elektri- ja gaasiturgu **käsitlevate direktiividega** 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ, tagavad **nad**, et arvestite miinimumfunktsioonide määramisel ja turuosalistele kohustuste kehtestamisel võetakse täielikult arvesse energiatõhususe eesmärgid ja lõpptarbijate kasu.

Muudatusettepanek

Kui liikmesriigid korraldavad arukate arvestite kasutuselevõtmise, **tuleks tarbijate huvides arvestite osas teha täieulatuslik tulude-kulude analüüs, nagu** on ette nähtud elektri- ja gaasiturgu **käsitlevates direktiivides** 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ. **Liikmesriigid** tagavad, et arvestite miinimumfunktsioonide määramisel ja turuosalistele kohustuste kehtestamisel võetakse täielikult arvesse energiatõhususe eesmärgid ja lõpptarbijate kasu. **Seejuures tagatakse, et arukad arvestid on kasutajasõbralikud ning annavad reaalsel ajal selget, täpset ja üksikasjalikku teavet energiatarbimise kohta, et võimaldada lõpptarbijal energiat säästa.**

Selgitus

ELi gaasi ja elektri siseturu kolmanda õigusaktide paketiga lubatakse liikmesriikidel teha enne arukate arvestite kasutuselevõtmist tulude-kulude analüüs. Arukad arvestid tuleks paigaldada 2020. aastaks 80% kodumajapidamistesse ainult juhul, kui tulude-kulude analüüs on positiivne. Kulukaid süsteeme tuleks kasutada üksnes juhul, kui see on tarbijate huvides. Arukate arvestite kasutuselevõtmisele kuluvat raha saab paremini kasutada teisteks energiasäästumeetmeteks, näiteks isolatsiooniks.

Muudatusettepanek 61

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 4**

Komisjoni ettepanek

Kui hoone saab kütte ja jahutuse kaugküttevõrgust, paigaldatakse hoone sissekäigu juurde soojusarvesti. Kortermajades paigaldatakse ka individuaalsed soojustarbimise arvestid, et mõõta kütte või jahutuse tarbimist igas korteris. Kui individuaalsete soojustarbimise arvestite kasutamine ei ole tehniliselt võimalik, kasutatakse igal radiaatoril soojuse tarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulu jaotureid kooskõlas VI lisa punkti 1 alapunktis 2 osutatud kirjeldustega.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et mitmest üksusest koosnevates hoonetes (elu- ja äriruumid), mida varustatakse kütte ja sooja tarbeveega tsentraalsüsteemide kaudu, mõõdetakse iga üksuse tarbimist. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad kõnealuste hoonete kütte ja sooja tarbevee iga-aastase tarbimispõhise kulude jaotamise kohta. Erandid on lubatud, kui mõõteseadmete paigaldamine või kulude tarbimispõhine jaotamine osutub tehniliselt võimatuks ja/või tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, nt suure tõhususega hoonetes. Jahutuse mõõtmine on vabatahtlik.

Muudatusettepanek 62

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Liikmesriigid nõuavad, et riiklikud reguleerivad asutused kontrolliksid igal aastal energiaarvete kättesaadavust ja kasutatavust tarbijate jaoks. Tulemused tehakse avalikult kättesaadavaks.

Selgitus

Tarbijad peavad suutma aru saada neile esitatud energiaarvetest, et muuta oma energiatarbimist. Riiklikelt reguleerivatelt asutustelt tuleks seetõttu nõuda, et nad kontrolliksid, kas tarbijad suudavad neile esitatud arvetest aru saada. Teabe avalikult kättesaadavaks tegemine võimaldab tarbijatel valida parimaid tavasid järgivad ettevõtted.

Muudatusettepanek 63

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Tõhusa koostootmise **ja** tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kohaldamise võimaluste arendamiseks kehtestavad liikmesriigid 1. jaanuariks 2014 riiklikud kütte- ja jahutuskavad, mis sisaldavad VII lisas sätestatud teavet, ja teatavad nendest komisjonile. Kavad ajakohastatakse ja esitatakse komisjonile iga viie aasta tagant. Liikmesriigid tagavad oma õigusraamistikuga, et riiklike kütte- ja jahutuskavasid võetakse arvesse kohalikes ja piirkondlikes arengukavades, sealhulgas linnade ja maapiirkondade ruumilises planeerimises, ning et need vastavad VII lisas sätestatud koostamiskriteeriumidele.

Muudatusettepanek

1. Tõhusa koostootmise, **sealhulgas väike- ja mikrokoostootmise ning** tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kohaldamise võimaluste arendamiseks kehtestavad liikmesriigid 1. jaanuariks 2014 riiklikud kütte- ja jahutuskavad, mis sisaldavad VII lisas sätestatud teavet, ja teatavad nendest komisjonile. **Halduskoormus peaks seejuures jääma võimalikult väikeseks.** Kavad ajakohastatakse ja esitatakse komisjonile iga viie aasta tagant. Liikmesriigid tagavad oma õigusraamistikuga, et riiklike kütte- ja jahutuskavasid võetakse arvesse kohalikes ja piirkondlikes arengukavades, sealhulgas linnade ja maapiirkondade ruumilises planeerimises, ning et need vastavad VII lisas sätestatud koostamiskriteeriumidele.

Selgitus

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv3 Artikkel 10 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri väljaarendamiseks, mis hõlmab tõhusa koostootmise **arendamist** ning heitsoojusest ja taastuvatest energiaallikatest saadava soojus- ja jahutusenergia kasutamist kooskõlas lõigetega 1, 3, 6 ja 7. Kaugkütte ja -jahutuse arendamisel valivad nad, kuivõrd see võimalikuks osutub, pigem tõhusa koostootmise kui soojuse eraldi tootmise.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri väljaarendamiseks, mis hõlmab tõhusa koostootmise, **sealhulgas väike- ja mikrokoostootmise arendamise toetamist** ning heitsoojusest ja taastuvatest energiaallikatest saadava soojus- ja jahutusenergia kasutamist kooskõlas lõigetega 1, 3, 6 ja 7. Kaugkütte ja -jahutuse arendamisel valivad nad, kuivõrd see võimalikuks osutub, pigem tõhusa koostootmise kui soojuse eraldi tootmise.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 10 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid võivad kehtestada lõike 3 sätetest erandi tegemise tingimused, kui:

välja jäetud

a) VIII lisa punktis 1 sätestatud künnistingimused soojuskoormuse kättesaadavuse kohta ei ole täidetud;

b) lõike 3 punktis b käsitletud kütise asukoha nõuet ei saa täita vajaduse tõttu paigutada kütis direktiivi 2009/31/EÜ alusel loa saanud geoloogilise säilitamise koha lähedale; või

c) tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, võrreldes kogu olelusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeeringuid, kui sama hulk elektrit ja soojust toodetak eraldi kütte või jahutusena. Liikmesriigid teatavad need erandi tegemise tingimused komisjonile 1. jaanuariks 2014. Komisjon võib nende tingimuste heakskiitmisest keelduda või soovitada muudatusi kuue kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik erandi tegemise tingimusi enne kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud tingimuste kohta.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 10 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. Liikmesriigid võivad kehtestada lõike 6

välja jäetud

sätetest erandi tegemise tingimused, kui:

a) VIII lisa punktis 1 sätestatud künnistingimused soojuskoormuse kättesaadavuse kohta ei ole täidetud; või

b) tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, võrreldes kogu olelusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeeringuid, kui sama hulk elektrit ja soojust toodetaks eraldi kütte või jahutusena. Liikmesriigid teatavad need erandi tegemise tingimused komisjonile 1. jaanuariks 2014. Komisjon võib nende tingimuste heakskiitmisest keelduda või soovitada muudatusi kuue kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik erandi tegemise tingimusi enne kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud tingimuste kohta.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Liikmesriigid võtavad vastu load või samaväärsed loakriteeriumid, millega tagatakse, et üle 20 MW summaarse soojusvõimsusega ja heitsoojust tootvad tööstuskäitised, mis ehitatakse või oluliselt remonditakse pärast [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev], püüavad oma heitsoojuse kinni ja kasutavad seda. Liikmesriigid kehtestavad mehhanismid selle tagamiseks, et need käitised oleksid ühendatud kaugkütte- ja -jahutusvõrkudega. Nad võivad nimetatud käitistelt nõuda ühenduskulude ja selliste kaugkütte- ja jahutusvõrkude arendamise kulude katmist, mis on vajalikud nende

Muudatusettepanek

8. Liikmesriigid võtavad vastu load või samaväärsed loakriteeriumid, millega tagatakse, et üle 20 MW summaarse soojusvõimsusega ja heitsoojust tootvad tööstuskäitised, mis ehitatakse või oluliselt remonditakse pärast [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev], püüavad oma heitsoojuse kinni ja kasutavad seda. Liikmesriigid kehtestavad mehhanismid selle tagamiseks, et need käitised oleksid ühendatud kaugkütte- ja -jahutusvõrkudega. Nad võivad nimetatud käitistelt nõuda ühenduskulude ja selliste kaugkütte- ja jahutusvõrkude arendamise kulude katmist, mis on vajalikud nende

heitsoojuse transportimiseks tarbijateni.
Liikmesriigid võivad kehtestada esimese lõigu sätetest erandi tegemise tingimused, kui:

a) VIII lisa punktis 2 sätestatud künnistingimused soojuskoormuse kättesaadavuse kohta ei ole täidetud; või

b) tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, võrreldes kogu olelusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeeringuid, kui sama hulk soojust toodetak eraldi kütte või jahutusena. Liikmesriigid teatavad need erandi tegemise tingimused komisjonile 1. jaanuariks 2014. Komisjon võib nende tingimuste heakskiitmisest keelduda või soovitada muudatusi kuue kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik erandi tegemise tingimusi enne kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud tingimuste kohta.

heitsoojuse transportimiseks tarbijateni.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Liikmesriigid võtavad vastu load või samaväärsed loakriteeriumid, millega tagatakse, et üle 20 MW summaarse soojusvõimsusega ja heitsoojust tootvad tööstuskäitised, mis ehitatakse või oluliselt remonditakse pärast [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev], püüavad oma heitsoojuse kinni ja kasutavad seda. Liikmesriigid kehtestavad mehhanismid selle tagamiseks, et need käitised oleksid ühendatud kaugkütte- ja -jahutusvõrkudega. Nad võivad nimetatud käitistelt nõuda ühenduskulude ja selliste

Muudatusettepanek

8. Liikmesriigid võtavad vastu load või samaväärsed loakriteeriumid, millega tagatakse, et üle 20 MW summaarse soojusvõimsusega ja heitsoojust tootvad tööstuskäitised, mis ehitatakse või oluliselt remonditakse pärast [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev], püüavad oma heitsoojuse kinni ja kasutavad seda. Liikmesriigid kehtestavad mehhanismid selle tagamiseks, et need käitised oleksid ühendatud kaugkütte- ja -jahutusvõrkudega. Nad võivad nimetatud käitistelt nõuda ühenduskulude ja selliste

kaugkütte- ja jahutusvõrkude arendamise kulude katmist, mis on vajalikud nende heitsoojuse transportimiseks tarbijateni.
Liikmesriigid võivad kehtestada esimese lõigu sätetest erandi tegemise tingimused, kui:

a) VIII lisa punktis 2 sätestatud künnistingimused soojuskoormuse kättesaadavuse kohta ei ole täidetud; või

b) tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, võrreldes kogu olelusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeeringuid, kui sama hulk soojust toodetak eraldi kütte või jahutusena. Liikmesriigid teatavad need erandi tegemise tingimused komisjonile 1. jaanuariks 2014. Komisjon võib nende tingimuste heakskiitmisest keelduda või soovitada muudatusi kuue kuu jooksul pärast teatamist. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik erandi tegemise tingimusi enne kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud tingimuste kohta.

kaugkütte- ja jahutusvõrkude arendamise kulude katmist, mis on vajalikud nende heitsoojuse transportimiseks tarbijateni.

Muudatusettepanek 68

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 9**

Komisjoni ettepanek

9. Vastavalt artiklile 18 kehtestab komisjon delegeeritud õigusaktiga 1. jaanuariks 2013 ***lõike 4 punktis c, lõike 7 punktis b ja lõike 8 punktis b*** osutatud kulude-tulude analüüsimise meetodika.

Muudatusettepanek

9. Vastavalt artiklile 18 kehtestab komisjon delegeeritud õigusaktiga 1. jaanuariks 2013 ***lõike 10 a punktides b ja e*** osutatud kulude-tulude analüüsimise meetodika.

Muudatusettepanek 69

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 10 a (uus)**

10 a. Liikmesriigid võivad osaliselt või täielikult loobuda lõigetes 3, 6 ja 8 sätestatud kohustuste täitmisest, kui nad tagavad alternatiivsete meetmete väljatöötamise koostootmise edendamiseks, nt jätkusuutlike rahalise toetuse süsteemide kaudu, ja kui neid saab garanteerida iga-aastastest eelarvemuutustest sõltumatult. Pärast riiklike kütte- ja jahutuskavade koostamist arvestavad liikmesriigid välja potentsiaalselt saavutatava energiasäästu vastavalt lõigetele 3, 6 ja 8 ning teavitavad sellest komisjoni. Komisjon vaatab arvutused üle. Samaväärsed meetmed peavad võimaldama sama suurt energiasäästu nagu nendes arvutustes on kindlaks tehtud.

Liikmesriigid võivad osa arvestatud energiasäästust saavutada muude meetmete abil, mis täiendavad käesoleva direktiivi teistes lõigetes nimetatud meetmeid, kui asjaomase liikmesriigi analüüs näitab, et koostootmine ei ole teostatav, sest:

- a) VIII lisa punktis 1 sätestatud künnistingimused soojuskoormuse kättesaadavuse kohta ei ole täidetud;**
- b) lõike 9 kohane tulude-kulude analüüs näitab, et kulud on suuremad kui tulu, võrreldes kogu olulusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeeringuid, kui sama hulk elektrit ja soojust toodetakse eraldi kütte või jahutusena;**
- c) lõike 3 punktis b käsitletud kütise asukoha nõuet ei saa täita vajaduse tõttu paigutada kütis direktiivi 2009/31/EÜ alusel loa saanud geoloogilise säilitamise koha lähedale; või**

d) kättis paikneb direktiivi 2009/31/EÜ alusel loa saanud geoloogilise säilitamise koha lähedal; või

e) lõike 9 kohane tulude-kulude analüüs näitab, et kulud ei võimalda konkurentsivõimelist investeringutasuvust, võttes arvesse kogu olelusringi maksumust, sealhulgas infrastruktuuri investeringuid, kui sama hulk elektrit ja soojust toodetak eraldi kütte või jahutusena;

f) majanduslikel põhjustel või võrgustabiilsuse tagamiseks on vaja anda luba koostootmisseadmeta tõhusatele gaasi- või söeelektrijaamadele;

g) kättises kasutatakse muid kui põletusprotsessil põhinevaid tehnoloogiaid.

Kuni pool neist samaväärsetest meetmetest peab jääma väljapoole koostootmise valdkonda, nt finantsstiimulite abil.

Neid võimalusi valinud liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt 1. jaanuariks 2013 alternatiivsed meetmed, mida neil on kavas võtta, sealhulgas artiklis 9 viidatud karistusi käsitlevad eeskirjad, ning kirjeldavad, kuidas nad nõutud säästu saavutavad. Komisjon võib nende meetmete kinnitamisest keelduda või soovitada muudatusi kolme kuu jooksul pärast teatamist, eelkõige juhtudel, kui jätkusuutlik rahaline toetus ei ole garanteeritud. Sellisel juhul ei kohalda asjaomane liikmesriik alternatiivseid meetmeid enne, kui komisjon on selgelt väljendanud oma heakskiitu uuesti esitatud või muudetud kavandatavate meetmete kohta.

Komisjon jälgib pidevalt kõnealustes liikmesriikides alternatiivsete meetmete abil tehtud edusamme. Kui nende meetmete abil saavutatud energiasääst ei

vasta lõikes 1 nõutud energiasäästule, teavitab komisjon sellest liikmesriiki ja teeb ettepanekuid meetmete parandamiseks. Kui pärast põhjalikku kaalumist ei rakenda liikmesriik ettepanekuid või muid meetmeid, milles liikmesriik ja komisjon on kokku leppinud, otsustab komisjon kohaldada lõigetes 3, 6 ja 8 osutatud kohustuslikke meetmeid.

Muudatusettepanek 70

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Liikmesriigid tagavad, et energiajuhtimissüsteemi osana on võimalik kasutusele võtta nõudluse poole vahendid, näiteks nõudlusele reageerimine.

Muudatusettepanek 71

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad selliste ülekandaja jaotustariifides olevate stiimulite kõrvaldamise, mis tarbetult suurendavad jaotatava või ülekantava energia hulka. Seoses sellega võivad liikmesriigid kooskõlas direktiivi 2009/72/EÜ artikli 3 lõikega 2 ja direktiivi 2009/73/EÜ artikli 3 lõikega 2 kehtestada elektri- ja gaasisektoris tegutsevatele ettevõtjatele energiatõhususega seotud avalike teenuste osutamise kohustused.

4. Liikmesriigid tagavad selliste ülekandaja jaotustariifides olevate stiimulite kõrvaldamise, mis tarbetult suurendavad jaotatava või ülekantava energia hulka ***või mis võivad takistada nõudlusele reageerimise kasutamist tasakaalustamisel ja abiteenuste osutamisel.*** Seoses sellega võivad liikmesriigid kooskõlas direktiivi 2009/72/EÜ artikli 3 lõikega 2 ja direktiivi 2009/73/EÜ artikli 3 lõikega 2 kehtestada elektri- ja gaasisektoris tegutsevatele ettevõtjatele energiatõhususega seotud

avalike teenuste osutamise kohustused.

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 12 – lõige 5 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asuvad ülekandevõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad täidavad võrgu usaldusväärsuse ja ohutuse hooldamise nõudeid, mis põhinevad pädevate riiklike asutuste poolt määratud läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel ning et nad:

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asuvad ülekandevõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad täidavad võrgu usaldusväärsuse ja ohutuse hooldamise nõudeid, mis põhinevad pädevate riiklike asutuste poolt määratud läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel **ja on kooskõlas ELi tasandil ühtlustatud kriteeriumidega**, ning et nad:

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 12 – lõige 5 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid võivad eelkõige lihtsustada väikekoostootmisseadmetes ja mikrokoostootmisseadmetes tõhusa koostootmisega toodetud elektri ühendamist võrgusüsteemi.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võivad eelkõige lihtsustada väikekoostootmisseadmetes ja mikrokoostootmisseadmetes tõhusa koostootmisega toodetud elektri ühendamist võrgusüsteemi. **Üksikute kodanike paigaldatud mikrokoostootmisseadmete osas kaaluvad asjaomased ametiasutused võimalust asendada lubadesüsteem sellega, et teavitatakse lihtsalt pädevat asutust (nn paigalda ja teavita menetlus).**

Selgitus

Kavandatud muudatuse eesmärk on kõrvaldada mittevajalik haldusmenetlus, mida kohaldatakse eravaldustesse paigaldatud mikrokoostootmisseadmetele, ning edendada selle tehnoloogia arendamist.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 5 – lõik 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Liikmesriigid võivad lisaks kehtestada pidevad ja pikaajalised soodustariifid, vajaduse korral vähenemisskaala alusel, kui elekter on toodetud väike- ja mikrokoostootmisseadmetes.

Selgitus

Elektri hajatootmine, isegi üksikkodaniku tasandil, on tänaseks reaalsus. Tuleks lihtsustada tõhusa koostootmisega, eriti väike- ja mikrokoostootmisseadmetes toodetud elektri pääsu võrgusüsteemi. Liikmesriigid peaksid seetõttu kehtestama suure tõhususega mikrokoostootmisseadmetele soodustariifid. Kõnealuseid soodustariife tuleks planeeritult aja jooksul vähendada.

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7 a. Liikmesriigid tagavad, et riiklikud energeetikavaldkonda reguleerivad asutused julgustavad nõudlusele reageerimist, et osaleda mittediskrimineerival viisil kohalike või piirkondlike energia- ja teenindussektori reservturgude varustamisel, nõudes vajaduse korral riiklikelt reguleerivatelt asutustelt ja ülekandevõrguettevõtjatelt tehniliste näitajate määramist energia- ja teenindussektori reservturgudel osalemiseks, võttes aluseks kõnealuste turgude tehnilised nõuded ja nõudlusele reageerimise suutlikkuse.

Energia- ja teenindussektori reservturgudel osaleva nõudlusele reageerimise pakkumistingimused sisaldavad järgmisi asjakohaseid tingimusi:

a) osalemiseks vajalik agregeeritud kW

- miinimumvõimsus;*
 - b) alusmõõtmiste meetodika;*
 - c) arvestitega varustatud kohas (kui see on olemas) osalemiseks vajalik kW miinimumvõimsus;*
 - d) nõudlusele reageerimise toimingu kestus;*
 - e) nõudlusele reageerimise toimingu ajastamine;*
 - f) nõudlusele reageerimise toimingu etteteatamisaeg;*
 - g) telemeetrilised nõuded;*
 - h) karistusnõuded;*
 - i) nõudlusele reageerimise sagedus;*
 - j) reageerimise intervallid;*
 - k) pakkumise kestuse ajaline raamistik;*
 - l) võimalus pakkuda positiivset või negatiivset võimsust;*
 - m) maksed infrastruktuuri olemasolu eest.*
- Riiklike võimsuse adekvaatsuse või teiste energiajulgeolekuga seotud meetmete rakendamisel tuleks nõudlusele reageerimise potentsiaali igakülgset arvesse võtta. Võimsuse adekvaatsuse skeemide rakendamisel tagavad liikmesriigid nõudlusele reageerimises osalemise potentsiaali igakülgse arvessevõtmise.*

Selgitus

Without appropriate market participation rules (tender requirements) it is impossible for demand side resources to participate in the markets. This in turn blocks the markets competition from the demand side and blocks new entrants. In markets such as the UK and France, where tender specifications have been adjusted to fit demand side resources, Demand Response is being established now on a commercial level. Adding this article to the Energy Efficiency Directive would therefore be a powerful, one-step measure, toward substantially forwarding the active participation of European consumers in the electricity markets, ensuring that they also are able to benefit financially from Smart Grid rollout.

Muudatusettepanek 76

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 7 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7 b. Liikmesriigid võtavad vastu nõudlusele reageerimise tegevuskava, et arukate võrkude rakendamise tulevaste tegevuskavade taustal edendada ja võtta kasutusele nõudlusele reageerimine. Kava peaks sisaldama asjakohaste võimalusi loovate tehniliste näitajate rakendamist agregeeritud nõudlusele reageerimise osalemiseks energia- ja teenindussektori reservturgudel. Liikmesriigid esitavad komisjonile 31. detsembriks 2013 ja pärast seda iga kahe aasta järel aruande käesolevas lõikes seatud eesmärkide täitmiseks rakendatud meetmete kohta.

Selgitus

Energiaturud ja liikmesriikide infrastruktuur on väga erinevad. Seetõttu peaks neil olema võimalus määrata enda jaoks kindlaks, kuidas tagada kõige paremal viisil nõudlusele reageerimise kasutuselevõtt ja kuidas nad loovad võimalusi kolmandatest isikutest osalejate ja turukonkurentsi jaoks. Sellega tagatakse lõpptarbijatele võimalus oma tarbimisperioodide kontrollimisest kasu saada sellises ulatuses, mis on antud liikmesriigis mõistlik ja otstarbekas.

Muudatusettepanek 77

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Selleks et saavutada kõrgel tasemel tehniline pädevus, objektiivsus ja usaldusväärsus, tagavad liikmesriigid, et 1. jaanuariks 2014 oleksid energiateenuseosutajate, energiaauditite ja energiatõhususe parandusmeetmete pakkujate ning direktiivi 2010/31/EL artikli 2 punktis 9 määratletud ehitusdetailide paigaldajate jaoks **kättesaadavad sertifitseerimissüsteemid või samaväärsed** kvalifitseerimissüsteemid.

1. Selleks et saavutada kõrgel tasemel tehniline pädevus, objektiivsus ja usaldusväärsus, tagavad liikmesriigid, et 1. jaanuariks 2014 oleksid energiateenuseosutajate, energiaauditite ja energiatõhususe parandusmeetmete pakkujate ning direktiivi 2010/31/EL artikli 2 punktis 9 määratletud ehitusdetailide paigaldajate jaoks **tagatud kvalifitseerimissüsteemid. Liikmesriigid kontrollivad, kas nende enda vastavad haridus- ja ümberõppesüsteemid pakuvad**

nõutud teadmisi.

Selgitus

Mitmes liikmesriigis on juba olemas tõhusad kutsehariduse ja täiendõppe süsteemid. Nendega tagatakse, et energiatõhususe suurendamist, energijahtimist ja energiateenuseid puudutavad meetmed viiakse ellu kõrgel kvalifikatsioonitasemel. Seetõttu tuleks selgitada, et liikmesriigid võivad võtta tegevuse aluseks olemasolevad kvalifikatsioonisüsteemid/reguleerivad raamistikud.

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid teevad avalikult kättesaadavaks lõikes 1 osutatud **sertifitseerimissüsteemid või samaväärsed** kvalifitseerimissüsteemid ning teevad **omavahel ja komisjoniga koostööd** süsteemide võrdlemise ja tunnustamise alal.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid teevad avalikult kättesaadavaks lõikes 1 osutatud kvalifitseerimissüsteemid ning teevad **tööd** süsteemide võrdlemise ja tunnustamise alal. **See ei piira direktiivi 2005/36/EÜ kohaldamist.**

Selgitus

Direktiivis 2005/36/EÜ on sätestatud kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise nõuded. Vajab selgitamist, et kvalifikatsioonide tunnustamist käsitlevad arutelud ei puuduta direktiivi 2005/36/EÜ kohaldamist.

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 13 a

Teave ja koolitus

1. Liikmesriigid tagavad, et teave olemasolevate energiatõhususmehhanismide ning finants- ja õigusraamistiku kohta on läbipaistev ning et seda levitatakse laialdaselt ja aktiivselt kõikidele asjassepuutuvatele turuosalistele, sh

tarbijatele, ehitajatele, arhitektidele, inseneridele, energiaauditi läbiviijatele ja ehitusdetailide paigaldajatele, nagu on sätestatud direktiivis 2010/31/EL. Nad tagavad, et panku ja muid finantsasutusi teavitatakse võimalustest, kuidas nad energiatõhususe suurendamise meetmete rahastamises osaleda saavad, sh näiteks avaliku ja erasektori partnerlusi luues.

2. Liikmesriigid loovad turul osalejatele sobivad tingimused ja stiimulid energiatarbijatele energiatõhusust käsitleva adekvaatse ja sihipärase teabe ning nõuannete jagamiseks.

3. Liikmesriigid töötavad sidusrühmade, sh kohalike ja piirkondlike ametiasutuste osalusel välja sobivad teavitus-, teadlikkuse tõstmise ja koolitusprogrammid, et teavitada elanikke energiatõhususe suurendamise meetmetega kaasnevatest kasudest ja praktilistest üksikasjadest.

4. Komisjon tagab, et teavet parimate energiasäästmise tavade kohta liikmesriikides laialdaselt vahetatakse ja levitatakse.

5. Liikmesriigid tagavad, et nõuannete üksikasjalikuks aluseks on arukate arvestisüsteemide andmed.

6. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt üks aasta pärast käesoleva õigusakti jõustumist kava algatuste kohta, mida nad kavatsevad läbi viia seoses teabe kättesaadavusega olemasolevate energiatõhususe mehhanismide ning finants- ja õigusraamistiku kohta.

Selgitus

Teave ja koolitus on energiatõhususe seisukohalt otsustava tähtsusega. Liikmesriigid ei tohiks selles valdkonnas vastutusest kõrvale hoida.

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d a) kõrvaldavad õigusnormidega seotud ja muud tõkked, mis takistavad energiatõhususe lepingute ja muude energia säästmisele suunatud ja kolmanda isiku poolt finantseeritud kokkulepete või teenuste kasutamist;

Selgitus

Lepingute sõlmimine ja muu kolmandat osapoolt kaasav rahastamine on oluline rahastamisallikate loomise vahend. Kolmas isik võtab vastutuse vajaliku investeeringu, sh kaasneva riski eest ning saab säästust osaliselt kasu. Takistused, mis seda innovaatilist rahastamisvahendit tõkestavad, tuleb kõrvaldada.

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõik 1 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e a) nõuavad riigiasutustelt hoonete renoveerimisel energiatõhususe lepingute kasutamise kaalumist;

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõik 1 – punkt e b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e b) jälgivad koos komisjoniga turu toimimist, pidades silmas võimalikke turumoonutusi, mis kaasnevad energiatarbijate või energia jaemüügiettevõtjate energiateenuste

turule sisenemisega.

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid hindavad õigusnormidega seotud ja muid tõkkeid energiatõhususe saavutamisele ning võtavad asjakohased meetmed, et kõrvaldada eelkõige järgmised tõkked:

Muudatusettepanek

Liikmesriikide pädevad asutused hindavad õigusnormidega seotud ja muid tõkkeid energiatõhususe saavutamisele ning võtavad asjakohased meetmed, et kõrvaldada eelkõige järgmised tõkked:

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) sätted nimekirjadesse kantud hoonete kohta, mis on ametlikult kaitse all teatud kindla piirkonna osana või nende erilise arhitektuuri- või ajaloolise väärtuse tõttu, eesmärgiga võimaldada omanikele suuremat paindlikkust energiatõhususe meetmete rakendamisel nende hoonete suhtes kooskõlas üldtunnustatud konserveerimistavadega, nt välispiirde (seinad, katus, aknad) soojustamine, pidades silmas kultuuriväärtuste konserveerimise ja energiatõhususe vahelist tasakaalu;

Selgitus

Hoonete omanikele tuleks võimaldada suuremat paindlikkust hoonete suhtes energiatõhususe meetmete rakendamise otsuste tegemisel.

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b b) kulusid mittekajastavate reguleeritud hindade kaotamine;

Muudatusettepanek 86

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b c) õiguslikud ja reguleerivad sätted ning haldustavad väikeste elektritootmisseadmete ostmise, paigaldamise, neile lubade andmise ja võrku ühendamise kohta, eesmärgiga tagada, et majapidamised ei hoiduks elektri tootmiseks mikrotehnoloogia kasutamisest;

Muudatusettepanek 87

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16 a

Fondid ja rahastamismehhanismid

1. Ilma et see piiraks Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist, võivad liikmesriigid asutada fondi või fonde, millest toetatakse energiatõhususe parandamise programmide elluviimist ja muid energiatõhususe parandamise meetmeid ning edendatakse energiatõhususe parandamise meetmete turu arengut. Sellised meetmed võivad sisaldada ka energiaauditi ja energiasäästuks kasutatavate finantsinstrumentide edendamist. Fond võib lisaks muudele allikatele hõlmata sissetulekuid, mis on saadud heitkogustega kauplemise

süsteemi oksjonitelt.

2. Kui fondidega toetatakse energiatõhususe parandamise meetmete elluviimist, on vahenditele juurdepääsu tingimuseks tegelikult saavutatud energiasääst või paranenud energiatõhusus. Selliseid saavutusi tõendatakse vastavate vahenditega, nt hoonete energiatõhususe sertifikaatide või toodete energiamärgistusega.

Selgitus

Rahalised stiimulid on energiatõhususe edendamisel kesksel kohal. Liikmesriike tuleks ergutada seda vahendit kasutama. Võimaliku riigiabi korral peaks tõendamiskohustus lasuma konkurentsi peadirektoraadil, mitte liikmesriikidel. HKSist saadavad sissetulekud on võimalikuks fondide rahastamisallikaks liikmesriikides.

Muudatusettepanek 88

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 17 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Hiljemalt 6 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist võtab komisjon vastu otsuse saastekvootide vähendamise kohta 1,4 miljardi saasteühiku võrra vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 9, et säilitada stiimulid energiatõhususe meetmetesse ja vähese CO₂-heitega tehnoloogiasse investeerimiseks ja direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud ambitsioonikuse tase.

Selgitus

On vaja hüvitada käesoleva direktiivi rakendamisest ja 20% energiasäästu eesmärgist tulenev nõudluse vähenemine saastekogustega kauplemise süsteemi kvootide järele, et viia hindade kujunemine tagasi direktiivi 2003/87/EÜ suhtes kokkuleppimise aluseks võetud mõjuhinnangus prognoositud tasemele ning säilitada saastekogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud käitistes stiimul investeerimiseks energiatõhususe parandamise meetmetesse ja vähese süsinikdioksiidi heitega tehnoloogiasse.

Muudatusettepanek 89

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Iga aasta 30. aprilliks esitavad liikmesriigid kooskõlas XIV lisa punktiga 1 aruande edusammude kohta, mis on tehtud riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamisel.

Muudatusettepanek

1. Iga aasta 30. aprilliks esitavad liikmesriigid kooskõlas XIV lisa punktiga 1 aruande edusammude kohta, mis on tehtud riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamisel. ***Iga kahe aasta tagant lisatakse riiklikele aruannetele täiendav teave kooskõlas XIV lisa punktiga 2.***

Muudatusettepanek 90

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. ***30. aprilliks 2014*** ja pärast seda iga kolme aasta tagant ***esitab liikmesriik täiendava aruande***, milles ***käsitletakse riiklikku energiatõhususpoliitikat, tegevuskavasid, programme ja meetmeid***, mis on rakendatud või kavandatud riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil selleks, et parandada energiatõhusust ***ja saavutada artikli 3 lõikes 1 osutatud riiklikud energiatõhususe eesmärgid. Aruannetele lisatakse ajakohastatud hinnangud eeldatava üldise primaarenergiatarbimise kohta aastal 2020 ning primaarenergia tarbimise hinnanguline tase sektorites, nagu on osutatud XIV lisa punktis 1.***

Muudatusettepanek

2. ***Hiljemalt 31. detsembriks 2013*** ja pärast seda iga kolme aasta tagant ***esitavad liikmesriigid komisjonile riiklikud energiatõhususealased tegevuskavad***, milles ***on kirjeldatud, kuidas kavatsevad liikmesriigid saavutada artikli 3 lõikes 1 osutatud riiklikud energiatõhususe eesmärgid. Kõnealused kavad peavad sisaldama*** meetmeid, mis on rakendatud või kavandatud riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil selleks, et parandada energiatõhusust.

Muudatusettepanek 91

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Riiklike energiatõhususealaste tegevuskavade koostamisel võtavad liikmesriigid arvesse kulutõhusaid energiatõhususmeetmeid ja

süsinikdioksiidi lekke ohtu.

Muudatusettepanek 92

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 – lõige 2 – lõik 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Riiklike energiatõhususealaste
tegevuskavade koostamisel tagavad
liikmesriigid riiklikul tasandil
süsteemipõhise lähenemise edendamise
näiteks valgustuse osas, et julgustada
lisaks üksiktootel põhinevale lähenemisele
olemasoleva täiendava
energiasäätupotentsiaali kasutamist.***

Muudatusettepanek 93

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 – lõige 2 – lõik 1 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Liikmesriigid ei tohiks kehtestada
eesmärke tööstusharudele, kus on
märkimisväärne süsinikdioksiidi lekke
oht, nagu on määratud komisjoni otsuses
2010/2/EL. Kui nad siiski otsustavad seda
teha, esitavad liikmesriigid tööstuskasvu
pidurdamise vältimiseks kõnealuste
tööstusharude tootmisprotsesside
võimalikud sektoraalsed eesmärgid, mida
väljendatakse energiatarbena
toodanguühiku kohta.***

Muudatusettepanek 94

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Komisjon hindab aruandeid ja
täiendavaid aruandeid ning seda, millises
ulatuses on liikmesriikidel edenenud artikli
3 lõike 1 kohaste riiklike energiatõhususe

4. Komisjon hindab aruandeid ja
täiendavat teavet ning seda, millises
ulatuses on liikmesriikidel edenenud artikli
3 lõike 1 kohaste riiklike energiatõhususe

eesmärkide saavutamine ja käesoleva direktiivi rakendamine. Komisjon saadab seejärel oma hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Oma hinnangu põhjal võib komisjon *liikmesriikidele* välja anda soovitused.

eesmärkide saavutamine ja käesoleva direktiivi rakendamine. Komisjon saadab seejärel oma hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Oma hinnangu põhjal võib komisjon välja anda soovitused *või esitada liikmesriikide kohaldatavate vahendite muutmise ettepanekuid. Kui hinnang näitab, et riikliku energiatõhususe eesmärgi saavutamine ei kulge liikmesriigis plaanipäraselt, vaatab liikmesriik komisjoni nõudmisel läbi oma käesoleva artikli lõikes 2 osutatud riikliku energiatõhususealase tegevuskava.*

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – lõige 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Samuti jälgib komisjon käesoleva direktiivi rakendamise mõju direktiivile 2003/87/EÜ, direktiivile 2009/28/EÜ ning direktiivile 2010/31/EÜ.

Muudatusettepanek

Samuti jälgib komisjon käesoleva direktiivi rakendamise mõju direktiivile 2003/87/EÜ, direktiivile 2009/28/EÜ ning direktiivile 2010/31/EÜ. *Euroopa Komisjon peaks hiljemalt 30. juuniks 2013 esitama ettepaneku, kuidas kohandada otsust, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks (Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 406/2009/EÜ).*

Komisjon jälgib tähelepanelikult käesoleva direktiivi rakendamise mõju direktiivile 2003/87/EÜ. Kohe pärast käesoleva direktiivi jõustumist esitab komisjon parlamendile ja nõukogule aruande. Aruandes käsitletakse muu hulgas mõju vähese CO₂-heitega energiatehnoloogiatesse investeerimise stiimulitele ja süsinikdioksiidi lekke ohtu. Enne kolmanda etapi algust muudab komisjon direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 4 osutatud määrust, et tühistada märkimisväärne hulk saastekvoote.

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 19 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Komisjon esitab 30. juuniks 2014 artikli 3 lõikes 2 osutatud hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning pärast seda, kui see on asjakohane, kohustuslikke riiklikke eesmärke kehtestava õigusakti ettepaneku.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 22 a

Direktiivi 2003/87/EÜ muudatused

*Direktiivi 2003/87/EÜ artiklisse 9 lisatakse pärast teist lõiget järgmine lõige:
„Alates 2014. aastast on lineaarne vähendamistegur 2,25%.“*

Selgitus

Saastekvootidega kauplemise süsteemi ülemmäära lineaarset tegurit tuleks kohandada nii energiatõhususe meetmete kui ka ELi kliimaeesmärgiga saavutada 2050. aastaks siseturul vähemalt 80% suurune kasvuhoonegaaside heite vähenemine. 2,25% kajastab lineaarset vähenemist, mis põhineb 2050. aastal saastekvootidega kauplemise süsteemiga hõlmatud sektorite heite osakaalul, nagu selgitatud komisjoni 2050. aasta kliima edenemiskavas.

Muudatusettepanek 98

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-I lisa

***Riiklike energiatõhususe eesmärkide
arvutamise meetoodika***

***Riiklike energiatõhususe eesmärkide
määramisel võtavad liikmesriigid arvesse
allpool kirjeldatud meetoodikat. 2020.
aasta primaarenergia tarbimise
prognoosis lähtutakse PRIMES 2007
mudelist.***

Meetoodika:

***PRIMES 2007 lähteprognoos 2020
miljonites tonnides naftaekvivalenti –
sääst 20%***

***Kohaldada võidakse järgmisi
parandustegureid. Vähendamiseesmärgid
absoluutarvudes võrreldes nende 2007.
aasta primaarenergia tarbimise tasemega:***

- rühma puhul, millesse kuuluvad 9 ELi
riiki madalaima reaalse
kodumajapidamise sissetulekuga inimese
kohta (L9), ei ole suurem kui 8%,***
- Ühtekuuluvusfondist toetust saava 15
riigi puhul (C15) ei ole suurem kui 12%,***
- ühegi riigi puhul ei ole suurem kui 20%,***
- riikide puhul, mis Ühtekuuluvusfondist
toetust ei saa (EL 27 miinus C15), ei ole
madalam kui 12%,***
- on vähemalt 5% riikide puhul, mis
saavad Ühtekuuluvusfondist toetust
(C15),***
- ei kujuta endast energiatarbimise
absoluutväärtuse suurenemist üle 5%.***

Sellest tulenevad järgmised eesmärgid:

Belgia

50,2

42,7

Bulgaaria

19,3

17,8

Tšehhi Vabariik

43,6

40,1

Taani

20,2

16,2

Saksamaa

314,9

251,9

Eesti

5,9

5,4

Iirimaa

15,8

14,2

Kreeka

32,6

28,8

Hispaania

138,9

130,7

Prantsusmaa

254,8

221,1

Itaalia

173,3

152,5

Küpros

2,7

2,4

Läti

4,7

4,9

Leedu

7,8

7,8

Luksemburg

4,6

4,0

Ungari

24,7

23,7

Malta

0,9

0,8

Holland

70,3

60,6

Austria

32,0

28,2

Poola

93,1

87,9

Portugal

23,8

24,0

Rumeenia

37,5

39,4

Sloveenia

7,0

7,0

Slovaki Vabariik

16,8

16,3

Soome

36,2

29,9

Rootsi

48,1

44,6

Ühendkuningriik

212,2

170,82

EL 27

1691,9

1470,5

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu direktiiv III lisa – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) kui toode on hõlmatud direktiivi 2010/30/EL või direktiivi 92/75/EMÜ rakendava komisjoni direktiivi kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõrgeima energiatõhususklassi kriteeriumidele, võttes arvesse kulutõhusust, majanduslikku teostatavust, tehnilist sobivust ja piisavat konkurentsi;

Muudatusettepanek

a) kui toode on hõlmatud direktiivi 2010/30/EL või direktiivi 92/75/EMÜ rakendava komisjoni direktiivi kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga, ostavad nad üksnes selliseid tooteid, mis vastavad kõrgeima energiatõhususklassi kriteeriumidele, võttes arvesse kulutõhusust, **tervise mõju**, majanduslikku teostatavust, tehnilist sobivust ja piisavat konkurentsi;

Selgitus

Ostuotsuste tegemisel tuleks arvestada ka tervisekõõsimusi, et soodustada näiteks selliste toodete ostmist, mis ei sisalda inimeste tervisele kahjulikke aineid.

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu direktiiv III lisa – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) nõuavad teeninduslepingute sõlmimiseks esitatavates pakkumiskutsetes, et teenusepakkuja kasutaks kõnealuse teenuse pakkumisel üksnes selliseid tooteid, mis vastavad punktides a–d osutatud nõuetele;

Muudatusettepanek

e) nõuavad teeninduslepingute sõlmimiseks esitatavates pakkumiskutsetes, et teenusepakkuja kasutaks kõnealuse teenuse pakkumisel üksnes selliseid tooteid, mis vastavad punktides a–d osutatud nõuetele.
Teeninduslepingute sõlmimiseks pakkumiskutsete esitamisel hindavad

avaliku sektori asutused võimalust sõlmida artikli 14 lõikes b osutatud pikaajalised energiatõhususe lepingud.

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu direktiiv

V lisa – 2. osa – lõik 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Kohustatud isikud võivad energiasäästu arvutamiseks **artikli 6 lõike 2 kohaldamisel** kasutada üht või mitut järgmist meetodit:

Muudatusettepanek

Kohustatud isikud võivad energiasäästu arvutamiseks kasutada üht või mitut järgmist meetodit:

Selgitus

Direktiivi üldist lähenemist on vaja muuta. Kuna komisjon ei esitanud siduvaid eesmärke, vaid tegi selle asemel ettepaneku võtta mitmeid siduvaid meetmeid, vähendab see liikmesriikide paindlikkust, kuid ei taga 20% üldeesmärgi saavutamist. Seetõttu muudetakse seda eesmärgi saavutamise huvides, andes liikmesriikidele vabaduse valida mitme mittesiduva meetme seast.

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu direktiiv

VI lisa – 2. osa – punkt 2.2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad samuti, et iga gaasi- ja elektriarve esilehele lisatakse järgmist teavet sisaldav kokkuvõte:

- a) tariifi täpne nimetus;**
- b) tarbitud energia hulk;**
- c) gaasi ja/või elektri hind kWh kohta ja kuidas see päevade lõikes jaguneb;**
- d) kuidas kulud arvutati;**
- e) tarbijale kasulikud hinnasoodustused ja millal need lõpevad;**
- f) tasu, mida tarbija peab tarnija vahetamisel maksma.**

Selgitus

Tarbijad peavad suutma neile esitatud energiaarvetest aru saada, et muuta oma energiatarbimist. Tarbijarühmadega seoses on komisjon välja töötanud elektriarve näidise, mis sisaldab eespool nimetatud kokkuvõtet. See võimaldaks tarbijatel esimesel pilgul oma arvetest aru saada.

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu direktiiv VII lisa – punkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

b) uued **elamupiirkonnad** või uued tööstuskäitised, mis kasutavad tootmisprotsessis soojust, asuksid kohas, kus soojuste olemasolev või prognoositav nõudlus rahuldatakse võimalikult suurel määral kättesaadava heitsoojusega, nagu on kindlaks määratud riiklikes kütte- ja jahutuskavades. Selleks et soojus- ja jahutusenergia nõudluse ja pakkumise vahekord oleks optimaalne, toetatakse ruumiliste planeeringutega mitme tehase rajamist samasse asukohta;

Muudatusettepanek

b) uued **elamu- või teeninduspiirkonnad, uued ühiskondlikud või teenindushooned** või uued tööstuskäitised, mis kasutavad tootmisprotsessis soojust, asuksid kohas, kus soojuste olemasolev või prognoositav nõudlus rahuldatakse võimalikult suurel määral kättesaadava heitsoojusega, nagu on kindlaks määratud riiklikes kütte- ja jahutuskavades. Selleks et soojus- ja jahutusenergia nõudluse ja pakkumise vahekord oleks optimaalne, toetatakse ruumiliste planeeringutega mitme tehase rajamist samasse asukohta;

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu direktiiv VII lisa – punkt 3 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

d) uued **elamupiirkonnad** või uued tehased, mis kasutavad tootmisprotsessis soojust, on ühendatud kohaliku kaugkütte- või kaugjahutusvõrku.

Muudatusettepanek

d) uued **elamu- või teeninduspiirkonnad, ühiskondlikud või teenindushooned** või uued tehased, mis kasutavad tootmisprotsessis soojust, on ühendatud kohaliku kaugkütte- või kaugjahutusvõrku.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu direktiiv XI lisa – punkt 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Vörke käsitlevad õigusnormid ja võrgutariifid **võimaldavad võrguettevõtjatel pakkuda** süsteemiteenuseid ja süsteemitariife, mis on vajalikud nõudlusele reageerimiseks, energianõudluse juhtimiseks ja hajatootmiseks organiseeritud elektriturgudel **ning** hõlmavad **eelkõige järgmist**:

Muudatusettepanek

2. Vörke käsitlevad õigusnormid ja võrgutariifid **julgustavad võrguettevõtjaid edendama** süsteemiteenuseid ja süsteemitariife, mis on vajalikud nõudlusele reageerimiseks, energianõudluse juhtimiseks ja hajatootmiseks organiseeritud elektriturgudel, **millele avaldab sihttarbijate (elamumajandus-, äri- ja tööstussektor) tüüpide lõikes mõju kulutõhusus. Süsteemiteenused** hõlmavad:

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu direktiiv XI lisa – punkt 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Käesoleva sätte kohaldamisel hõlmab termin „organiseeritud elektriturg” börsiväliseid turge ja elektribörse energia, võimsuse, tasakaalustus- ja abiteenustega kauplemiseks mis tahes ajavahemikul, sealhulgas tärminlepingute, päev-ette ja päevasisesed turud.

Muudatusettepanek

Piirkondliku võrgu võimsuse adekvaatsuse või teiste energiapuuduse seotud meetmete rakendamisel tuleks nõudlusele reageerimise potentsiaali igakülgset arvesse võtta. Käesoleva sätte kohaldamisel hõlmab termin „organiseeritud elektriturg” börsiväliseid turge ja elektribörse energia, võimsuse, tasakaalustus- ja abiteenustega kauplemiseks mis tahes ajavahemikul, sealhulgas tärminlepingute, päev-ette ja päevasisesed turud.

Selgitus

Seda lõiku tuleks nõudlusele reageerimise tähtsust silmas pidades tugevdada. Paralleelselt tuleb läbi viia kulutõhususe hinnang, selleks et nõudlusele reageerimise edendamine ei mõjutaks negatiivselt mis tahes sihtauditooriumi. Tööstuslikku salvestamist tuleb samuti esile tõsta.

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu direktiiv XI lisa – punkt 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

3. **Tagatakse** selliste võrgutariifide olemasolu, mis toetavad dünaamilist hinnakujundust, et lõpptarbijad võtaksid nõudlusele reageerimise meetmeid, sealhulgas:

Muudatusettepanek

3. **Tuleks tagada** selliste võrgutariifide olemasolu, mis toetavad dünaamilist hinnakujundust, et lõpptarbijad võtaksid nõudlusele reageerimise meetmeid, sealhulgas:

Selgitus

Direktiivi üldist lähenemist on vaja muuta. Kuna komisjon ei esitanud siduvaid eesmärke, vaid tegi selle asemel ettepaneku võtta mitmeid siduvaid meetmeid, vähendab see liikmesriikide paindlikkust, kuid ei taga 20% üldeesmärgi saavutamist. Seetõttu muudetakse seda eesmärgi saavutamise huvides, andes liikmesriikidele vabaduse valida mitme mittesiduva meetme seast.

Muudatusettepanek 108

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
XIII lisa – taane -1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Energiaauditi sisu ja metoodika.

Muudatusettepanek 109

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
XIV lisa – 2. osa – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Täiendavate aruannete üldraamistik

Täiendava teabe üldraamistik

Selgitus

Direktiivi üldist lähenemist on vaja muuta. Kuna komisjon ei esitanud siduvaid eesmärke, vaid tegi selle asemel ettepaneku võtta mitmeid siduvaid meetmeid, vähendab see liikmesriikide paindlikkust, kuid ei taga 20% üldeesmärgi saavutamist. Seetõttu muudetakse seda eesmärgi saavutamise huvides, andes liikmesriikidele vabaduse valida mitme mittesiduva meetme seast.

Muudatusettepanek 110

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
XIV lisa – 2. osa – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Artikli 19 ***lõikes 2*** osutatud ***aruannetega*** nähakse ette riiklike energiatõhususe arendamise raamistik.

Muudatusettepanek

Artikli 19 ***lõikes 1*** osutatud ***täiendava teabega*** nähakse ette riiklike energiatõhususe arendamise raamistik.

[Käesolevat muudatusettepanekut kohaldatakse kogu XIV lisa 2. osas. Selle vastuvõtmine tähendaks vajadust teha vastavad muudatused kogu XIV lisa 2. osas]

Selgitus

Direktiivi üldist lähenemist on vaja muuta. Kuna komisjon ei esitanud siduvaid eesmärke, vaid tegi selle asemel ettepaneku võtta mitmeid siduvaid meetmeid, vähendab see liikmesriikide paindlikkust, kuid ei taga 20% üldeesmärgi saavutamist. Seetõttu muudetakse seda eesmärgi saavutamise huvides, andes liikmesriikidele vabaduse valida mitme mittesiduva meetme seast.

MENETLUS

Pealkiri	Energiatõhusus ja direktiivide 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ kehtetuks tunnistamine
Viited	COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 7.7.2011
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	ENVI 7.7.2011
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Peter Liese 27.7.2011
Arutamine parlamendikomisjonis	26.10.2011 22.11.2011
Vastuvõtmise kuupäev	20.12.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 52 –: 3 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Chris Davies, Esther de Lange, Bas Eickhout, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Klauß, Jo Leinen, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Antonia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Kārlis Šadurskis, Christel Schaldemose, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Sabine Wils, Andrea Zannoni
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	João Ferreira, Matthias Groote, Jutta Haug, Alojz Peterle, Rovana Plumb, Michail Tremopoulos, Peter van Dalen
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Phil Prendergast, Joanna Katarzyna Skrzydlewska

21.12.2011

NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse energiatõhusust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD))

Arvamuse koostaja: Edite Estrela

LÜHISELGITUS

Energiatõhusus on Euroopa 2020. aasta strateegias väljakuulutatud juhtalgatuse „Ressursitõhus Euroopa” üks põhilisi eesmärke. Nagu on üldjoontes välja toodud komisjoni teatises „Konkurentsivõimeline vähese CO₂-heitega majandus aastaks 2050 – edenemiskava”, on energiatõhusus vähese CO₂-heitega majanduse üks aspekte, mis võib kaasa aidata uute töökohtade loomisele nii lühi- kui ka keskpikas perspektiivis ning toetada parema hariduse, koolituse ja programmide abil uute tehnoloogiate vastuvõetavust, uurimis- ja arendustegevust ning ettevõtlikkust.

Ettepanekus võtta vastu direktiiv rõhutatakse, et üleminek energiatõhusamale majandusele parandab ka ELi tööstussektori konkurentsivõimet, edendab majanduskasvu ja loob kvaliteetseid töökohti mitmes energiatõhususega seotud valdkonnas. Selleks, et eemaldada energiatõhususe mitteregulatiivsed tõkked, hõlmab ettepanek ka selliseid meetmeid nagu energiatõhususe alane haridus, koolitus ja konkreetne teave ning tehniline abi. Arvamuse koostaja arvates võib direktiivi ettepanek olla võimalus rõhutada naiste juurdepääsu tähtsust erikoolitusele, et saavutada energiatõhususe eesmärgid ja luua naistele võimalus asuda tulevikus uutele töökohtadele energiatõhususe valdkonnas.

Arvamuses rõhutatakse ka seda, et liikmesriigid peaksid samuti edendama energiatõhususe saavutamise meetmete sotsiaalset eesmärki, lisades meetmed kütteostuvõimetute kodumajapidamiste või sotsiaalmajade jaoks. Kaitsetutele sotsiaalsetele rühmadele tuleks leida erimeetmed ja stiimulid, et aidata neil kodumajapidamistel suurendada energiatõhusust ja vähendada energiakulusid. Kõnealuste meetmete kujundamisel tuleks võtta arvesse ka soolist aspekti.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3 a) Komisjon võttis 2010. aastal vastu naiste ja meeste võrdõiguslikkuse edendamise strateegia, mille eesmärk on eelkõige kasutada paremini ära naiste potentsiaali ning aidata sellega kaasa ELi majandus- ja ühiskonnaalaste üldeesmärkide saavutamisele. Naiste alaesindatus energiasektoris ning soopõhiste lähenemisviiside ja nõudmiste puudumine on täheldatav riiklikul, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil. Nii seetõttu kui ka ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia rakendamiseks riigi tasandil peavad liikmesriigid kõnealuse strateegia integreerima, vaadates läbi kogu oma poliitika, et teha kindlaks eri mõjud naistele ja meestele, kasutades sealhulgas energiaalaseid ning säästva tootmise ja energiatarbimise alaseid teadusuuringuid tihedas dialoogis energiaga seotud tööstuse, institutsioonide, organisatsioonide ja otsustajatega.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16) Paljud liikmesriikide kohalikud omavalitsused ja muud avaliku sektori asutused kasutavad juba terviklikku lähenemist energia säästmisele ja tarnimisele, näiteks „Linnapeade pakti” raames välja töötatud säästva energia

(16) Paljud liikmesriikide kohalikud omavalitsused ja muud avaliku sektori asutused kasutavad juba terviklikku lähenemist energia säästmisele ja tarnimisele, näiteks „Linnapeade pakti” raames välja töötatud säästva energia

tegevuskavade kaudu, ning linnadele suunatud integreeritud lähenemist, mis hõlmab enamat kui üksikute hoonete või transpordiliikide energiasäästu. Liikmesriigid peaksid innustama kohalikke omavalitsusi ja muid avaliku sektori asutusi vastu võtma selgete eesmärkidega terviklikke ja jätkusuutlikke energiatõhususe kavasisid, kaasama elanikke nende väljatöötamisse ja rakendamisse ning teavitama liikmesriike adekvaatselt kavade sisust ja eesmärkide saavutamise edenemisest. Selliste kavadega võib energiat olulisel määral säästa, eriti kui neid rakendatakse energijahtimissüsteemides, mille abil asjaomased avaliku sektori asutused saavad oma energiatarbimist paremini reguleerida. Tuleks soodustada kogemuste vahetamist suur- ja väikelinnade vahel ning avaliku sektori asutuste vahel, et innovatiivsed kogemused laiemalt leviksid.

tegevuskavade kaudu, ning linnadele suunatud integreeritud lähenemist, mis hõlmab enamat kui üksikute hoonete või transpordiliikide energiasäästu, *et kujundada välja energiasäästlikud linnad ja piirkonnad. Energiasäästlike linnade ja piirkondade kontseptsioonis peetakse energiaküsimusi kohalikus demokraatlikus valitsemisprotsessis linna- ja regionaalarengu oluliseks osaks. Terviklike ja jätkusuutlike kohalike energiatõhususe kavade koostamise eeltingimusena peaksid liikmesriigid ergutama kohalikke omavalitsusi määrama kindlaks kohaliku arengu strateegiad, mis põhinevad dialoogil kohalike elanike, ettevõtjate ja sotsiaalsete sidusrühmadega, sealhulgas sotsiaalpartneritega. Liikmesriigid peaksid innustama kohalikke omavalitsusi ja muid avaliku sektori asutusi vastu võtma selgete eesmärkidega terviklikke ja jätkusuutlikke energiatõhususe kavasisid, mis hõlmavad ka kaitsetutele sotsiaalsetele rühmadele suunatud kütteostuvõimetust käsitlevaid ja energiatõhusust edendavaid erimeetmeid, milles võetakse arvesse ka soolist aspekti, kaasama kohalikke sidusrühmi, k.a sotsiaalpartnereid ja elanikke nende väljatöötamisse ja rakendamisse, pakkuma töötajatele ja ettevõtjatele õppe- ja koolitusprogramme, et aidata neil vajalikke oskusi välja arendada, ning teavitama liikmesriike ja nende elanikke adekvaatselt kavade sisust ja eesmärkide saavutamise edenemisest. Selliste kavadega võib energiat olulisel määral säästa, eriti kui neid rakendatakse energijahtimissüsteemides, mille abil asjaomased avaliku sektori asutused saavad oma energiatarbimist paremini reguleerida. Tuleks soodustada kogemuste vahetamist suur- ja väikelinnade vahel ning avaliku sektori asutuste vahel, samuti sotsiaalpartneritega ja nende vahel, et innovatiivsed kogemused laiemalt leviksid.*

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 a) Enamiku energiast elamumajanduses säästavad naised. Oluline on edendada naiste vastutust ja koolitust ning koolitada tehnilisi ja keskkonnaalaseid energiaeksperte, kes võiksid kontrollida ja jälgida erasektori hoonemajanduse energiatõhusust.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) ELi tasandi valgete sertifikaatide süsteemi rajamise võimaluse hindamine on näidanud, et praeguses olukorras tekitaks selline süsteem ülemääraseid halduskulusid ja ohu, et energiasäästmine koondub mõnda liikmesriiki ega ulatu üle ELi. Kogu ELi hõlmava energiasäästmise eesmärki on vähemalt praeguses etapis parem saavutada riiklike energiatõhususkohustuste süsteemide või muude alternatiivsete meetmete kaudu, millega saab säästa samaväärse hulga energiat. Komisjon peaks siiski delegeeritud õigusaktiga määratlema tingimused, mille alusel võiks liikmesriik tulevikus tunnustada teises liikmesriigis saavutatud energiasäästu. Asjakohane on selliste süsteemide saavutustaseme määramine ühises raamistikus ELi tasandil, andes samas liikmesriikidele rohkesti paindlikke võimalusi võtta täielikult arvesse asjaomase riigi turuosaliste korraldust, energiasektori konkreetset konteksti ja lõpptarbijate harjumusi. Ühine raamistik peaks energiaettevõtetele andma võimaluse pakkuda energiateenuseid kõikidele

(18) ELi tasandi valgete sertifikaatide süsteemi rajamise võimaluse hindamine on näidanud, et praeguses olukorras tekitaks selline süsteem ülemääraseid halduskulusid ja ohu, et energiasäästmine koondub mõnda liikmesriiki ega ulatu üle ELi. Kogu ELi hõlmava energiasäästmise eesmärki on vähemalt praeguses etapis parem saavutada riiklike energiatõhususkohustuste süsteemide või muude alternatiivsete meetmete kaudu, millega saab säästa samaväärse hulga energiat. Komisjon peaks siiski delegeeritud õigusaktiga määratlema tingimused, mille alusel võiks liikmesriik tulevikus tunnustada teises liikmesriigis saavutatud energiasäästu. Asjakohane on selliste süsteemide saavutustaseme määramine ühises raamistikus ELi tasandil, andes samas liikmesriikidele rohkesti paindlikke võimalusi võtta täielikult arvesse asjaomase riigi turuosaliste korraldust, energiasektori konkreetset konteksti ja lõpptarbijate harjumusi. Ühine raamistik peaks energiaettevõtetele andma võimaluse pakkuda energiateenuseid kõikidele

lõpptarbijatele, mitte üksnes neile, kellele nad energiat müüvad. Sellega kasvab konkurents energiaturul, sest energiaettevõtted võivad oma tooteid mitmekesistada täiendavate energiateenuste osutamisega. Ühine raamistik peaks võimaldama liikmesriikidel riiklikesse süsteemidesse lisada sotsiaalset eesmärki teenivaid nõudeid, **millega kaitsetumale tarbijale tagatakse** suuremast energiatõhususest tulenevate hüvede kättesaadavus. Samuti peaks see võimaldama liikmesriikidel vabastada väikeettevõtjad energiatõhususkohustusest. Komisjoni teatises „Kõigepealt mõtle väikestele” - Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act” on sätestatud põhimõtted, mida peaksid arvesse võtma need liikmesriigid, kes otsustavad selle võimaluse kohaldamisest loobuda.

lõpptarbijatele, mitte üksnes neile, kellele nad energiat müüvad. Sellega kasvab konkurents energiaturul, sest energiaettevõtted võivad oma tooteid mitmekesistada täiendavate energiateenuste osutamisega. Ühine raamistik peaks võimaldama liikmesriikidel riiklikesse süsteemidesse lisada sotsiaalset eesmärki teenivaid nõudeid, **nimelt luua erimeetmed ja stiimulid, et tagada kaitsetumatele sotsiaalsetele rühmadele, nt eakatele inimestele, puuetega naistele ja meestele, üksikvanematele ja väikese sissetulekuga majapidamistele** suuremast energiatõhususest tulenevate hüvede kättesaadavus **ning leevendada energiatõhususe meetmete maksumuse mõju lõpptarbijate energiaarvetele**. Samuti peaks see võimaldama liikmesriikidel vabastada väikeettevõtjad energiatõhususkohustusest. Komisjoni teatises „Kõigepealt mõtle väikestele” - Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act” on sätestatud põhimõtted, mida peaksid arvesse võtma need liikmesriigid, kes otsustavad selle võimaluse kohaldamisest loobuda.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Käesoleva direktiivi tulemuslikuks ja õigeaegseks rakendamiseks, näiteks energiaauditite nõuete täitmise ja energiatõhususkohustuste süsteemide rakendamise jaoks on vaja piisaval arvul usaldusväärseid energiatõhususe valdkonnas pädevaid kutsetöötajaid. Seepärast peaksid liikmesriigid looma sertifitseerimissüsteemid energiateenusteosutajatele ning energiaauditite ja energiatõhususe

Muudatusettepanek

(30) Käesoleva direktiivi tulemuslikuks ja õigeaegseks rakendamiseks, näiteks energiaauditite nõuete täitmise ja energiatõhususkohustuste süsteemide rakendamise jaoks on vaja piisaval arvul usaldusväärseid energiatõhususe valdkonnas pädevaid kutsetöötajaid, **kelle puhul oleks tagatud nais- ja meesspetsialistide võrdne osalus**. Seepärast peaksid liikmesriigid looma sertifitseerimissüsteemid

parandamise meetmete pakkujatele.

energiateenusteosutajatele ning energiaauditite ja energiatõhususe parandamise meetmete pakkujatele.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30 a) Täna sed lapsed on homsed töötajad, insenerid, arhitektid, ettevõtjad ja energiatarbijad. Nende tehtavad otsused mõjutavad seda, kuidas ühiskond tulevikus energiat toodab ja kasutab. Seetõttu on tähtis energiaalane kasvatus, mille abil selgitada järgnevatele põlvkondadele, kuidas nad saavad oma elustiili ja isikliku käitumisega aidata kaasa tõhusale energiatarbimisele.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(33a) Tagada tuleks asjakohased ressursid, et toetada eriõpet, koolitust ja teabeprogramme. mis võtavad arvesse ka soolist aspekti. Liikmesriike tuleks julgustada kohandama kutsehariduse ja -koolituse õppekavasid, nii et need kajastaksid uusi kvalifikatsioonivajadusi, ning tagama nende koolituskavade, nõustamise ja teabe võrdne kättesaadavus ning nendes osalemine nii naistele kui ka meestele.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et alates 1. jaanuarist 2014 renoveeritakse avaliku sektori asutustele kuuluvast üldpõrandapinnast igal aastal 3 %, et täita vähemalt energiatõhususe miinimumnõuded, mis asjaomane liikmesriik direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisel on kehtestanud. Määr 3 % arvutatakse **üle 250 m² kasuliku üldpõrandapinnaga ja** asjaomase liikmesriigi avaliku sektori asutustele kuuluvate hoonete üldpõrandapinnast, mis iga aasta 1. jaanuariks ei vasta direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisega kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et alates 1. jaanuarist 2014 renoveeritakse avaliku sektori asutustele kuuluvast üldpõrandapinnast igal aastal 3 %, et täita vähemalt energiatõhususe miinimumnõuded, mis asjaomane liikmesriik direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisel on kehtestanud. Määr 3% arvutatakse asjaomase liikmesriigi avaliku sektori asutustele kuuluvate hoonete üldpõrandapinnast, **kaasa arvatud sotsiaalmajad**, mis iga aasta 1. jaanuariks ei vasta direktiivi 2010/31/EL artikli 4 kohaldamisega kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 4 – lõige 1 a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Energiatõhususe parandamiseks kavandatakse osalusprotsesse, mis võimaldavad kõigil osaleda energiaga seotud muutustes. Eelkõige tuleb nende protsessidega integreerida naised, sest nad on peamised otsustajad erasektoris ja töhusa energia kasutajad eramajapidamistes, kes oma igapäevase pereelu abil loovad aluse perekonnaliikmete teadlikule ja säästlikule energiakasutusele.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 4 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) võtma vastu energiatõhususkava, mis on eraldiseisev või osa suuremast kliima- või keskkonnakavast ning sisaldab konkreetseid energiasäästueesmärke, et pidevalt parandada asutuse energiatõhusust;

Muudatusettepanek

(a) võtma vastu **terviklikku ja jätkusuutlikku** energiatõhususkava, mis on eraldiseisev või osa suuremast kliima- või keskkonnakavast ning sisaldab konkreetseid energiasäästueesmärke **ja ka kütteostuvõimetust käsitlevaid erimeetmeid**, et pidevalt parandada asutuse **energiasäästu ja** energiatõhusust;

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 a. Liikmesriigid lisavad kehtestatavatele säästukohustustele sotsiaalse eesmärgiga nõuded, näiteks nõude rakendada meetmeid kütteostuvõimetute kodumajapidamiste või sotsiaalmajade puhul, võttes arvesse kaitsitud sotsiaalsete rühmade vajadusi ja tagades asjakohased stiimulid, et suurendada selliste kodumajapidamiste energiatõhusust.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 5 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) lisada määratavatele säästukohustustele sotsiaalse eesmärgiga nõudeid, näiteks nõuda meetmete rakendamist kütteostuvõimetutes kodumajapidamistes või sotsiaalmajades;

välja jätud

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5 a. Liikmesriike kutsutakse üles kasutama naiste oskusi nn jätkusuutliku majapidamise valdkonnas. Neil on võimalik pakkuda kasvatust ja nõu kohapeal. Kasvatus hõlmaks näiteks plaanipärast sisseostude tegemist, et vältida ebasobivas koguses ostmist, toidu teadlikku kasutust, et vältida toidu raiskamist, uue kodumajapidamistehnika ostmisel tähelepanu pööramist energiatõhususe klassidele, sobivale küttele ja ventilatsioonile ning kodumajapidamistehnika energiateadlikule kasutusele.

Muudatusettepanek 14

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7 a. Liikmesriigid aitavad muu hulgas koolitusprogrammide piisava rahastamisega tagada, et teabe saamise ja konsulteerimise õigusi laiendatakse otseselt ka energiatõhususele.

Muudatusettepanek 15

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

10 a. Komisjon annab – muu hulgas tööturu osapoolte koolitusprogrammidesse

energiatõhususele pühendatud peatüki lisamise ja nende programmide piisava rahastamise kaudu – panuse selle tagamisse, et Euroopa sotsiaalse dialoogi organite (Euroopa töönohukogud, Euroopa valdkondlikud sotsiaalse dialoogi komiteed, tööhõive ja oskustega tegelevad Euroopa töönohukogud) volitusi laiendataks ka energiatõhususele.

Muudatusettepanek 16

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Tõkete kõrvaldamise meetmeteks võivad olla stiimulite pakkumine, õiguslike või regulatiivsete sätete tühistamine või muutmine, või juhiste ja tõlgendavate teatiste vastuvõtmine. Nimetatud meetmeid võib kombineerida energiatõhususe alase hariduse, koolituse ja konkreetse teabe ning tehnilise abiga.

Muudatusettepanek

Tõkete kõrvaldamise meetmeteks võivad olla stiimulite pakkumine, õiguslike või regulatiivsete sätete tühistamine või muutmine, või juhiste ja tõlgendavate teatiste vastuvõtmine. Nimetatud meetmeid võib kombineerida energiatõhususe alase hariduse, koolituse ja konkreetse teabe ning tehnilise abiga, *milles võetakse arvesse ka soolist aspekti.*

Muudatusettepanek 17

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1 – lõik 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriikidel palutakse võtta asjakohased meetmed, et edendada peredes, koolides ja ühiskonnas energiaalast kasvatust, eelkõige teadmiste osas, kuidas igäüks saab oma isikliku käitumise abil aidata kaasa energia tõhusamale ja säästvamale kasutamisele.

MENETLUS

Pealkiri	Energiatõhusus ja direktiivide 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ kehtetuks tunnistamine
Viited	COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 7.7.2011
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	FEMM 17.11.2011
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Edite Estrela 3.10.2011
Vastuvõtmise kuupäev	20.12.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 –: 0 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Marije Cornelissen, Silvia Costa, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raúl Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Kent Johansson, Christa Kläß, Mariya Nedelcheva, Angelika Werthmann

MENETLUS

Pealkiri	Energiatõhusus ja direktiivide 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ kehtetuks tunnistamine			
Viited	COM(2011)0370 – C7-0168/2011 – 2011/0172(COD)			
EP-le esitamise kuupäev	22.6.2011			
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 7.7.2011			
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	ENVI 7.7.2011	FEMM 17.11.2011		
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Claude Turmes 13.7.2011			
Arutamine parlamendikomisjonis	8.9.2011	6.10.2011	20.10.2011	20.12.2011
	12.1.2012	11.7.2012		
Vastuvõtmise kuupäev	12.7.2012			
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	42 0 2		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Amelia Andersdotter, Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Giles Chichester, Jürgen Creutzmann, Pilar del Castillo Vera, Dimitrios Droutsas, Adam Gierek, Norbert Glante, Fiona Hall, Jacky Hénin, Kent Johansson, Romana Jordan, Krišjānis Kariņš, Béla Kovács, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Judith A. Merkies, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Michèle Rivasi, Jens Rohde, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Evžen Tošenovský, Niki Tzavela, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Alejo Vidal-Quadras			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Ioan Enciu, Jolanta Emilia Hibner, Eija-Riitta Korhola, Werner Langen, Zofija Mazej Kukovič, Markus Pieper, Pavel Poc, Algirdas Saudargas, Silvia-Adriana Țicău			
Esitamise kuupäev	30.7.2012			